Alle Raadselen Opgelost
1926

A.M. de Jong
G. van Raemdonck

DE WERELDREIS VAN Bulletje en Boonestaak

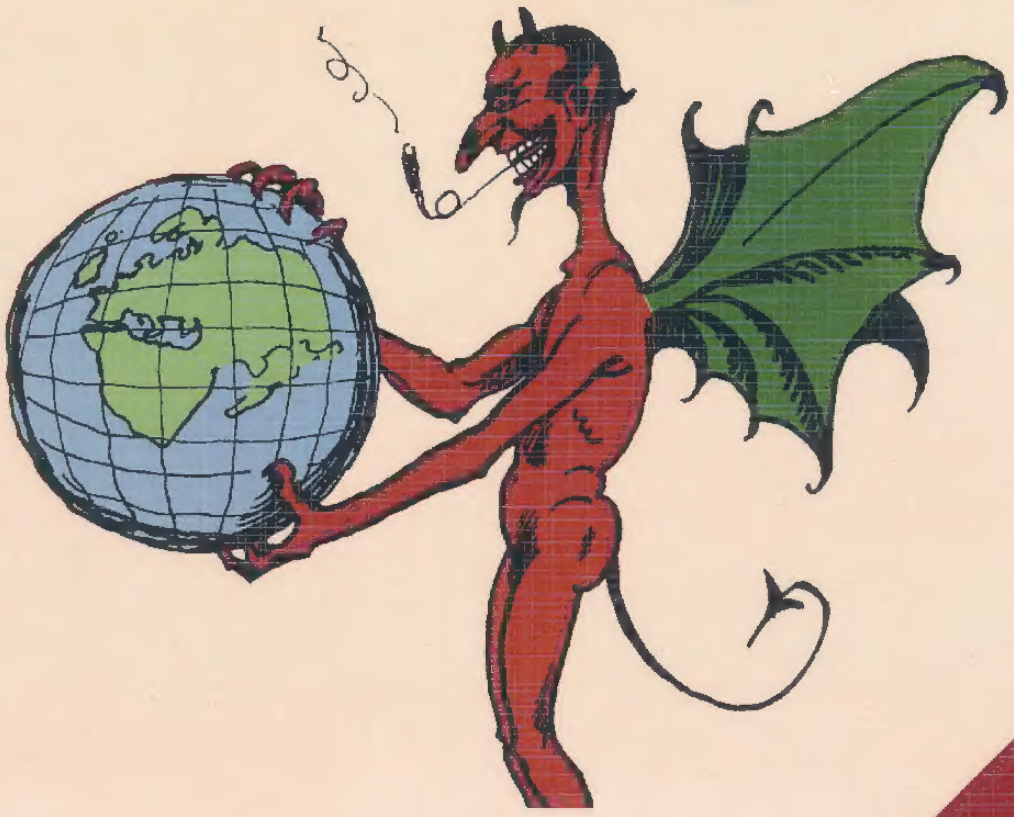

Alle raadselen opgelost

(verhaal 14 - strook B1249 - 1329)

1926

Een kerstkaart voor Catherine van grootvader G. van Raemdonck...
...één plaat uit een prachtige map met schitterende gekleurde nieuwjaarskaarten aan kleindochter Kathy. Een plaat uit 1955.
(zie deel 4, pag. 58 - 59)

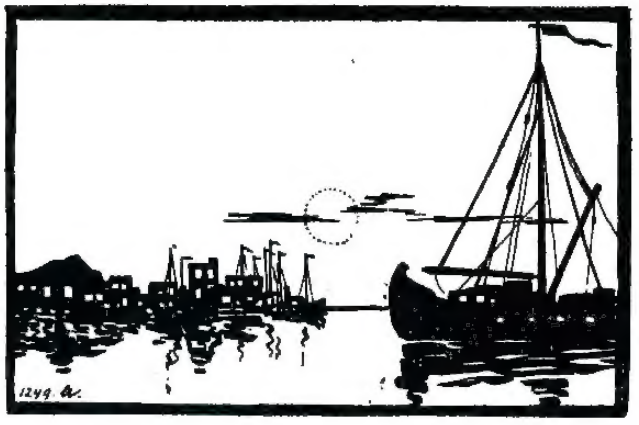

Boonestaaks vader stelde voor:
"Dan moeten jullie nou maar naar kooi gaan. Als je geslapen hebt, ben je niet meer een béétje, maar weer helemáál mens!"
De jongens keken beledigd. Naar bed? Net nou ze even gezellig weer aan boord van de 'Herkules' waren? Ze hadden helemaal geen slaap, en het was zulk lekker weer en de maan scheen zo toverachtig over de haven! En ze hadden zoveel te vragen en te vertellen! Nee, het was gemeen om ze nou naar kooi te sturen! Tot hun geluk was de hele aanwezige bemanning dat met de twee vrienden eens. En de vaders waren eigenlijk toch ook wel erg benieuwd om te horen, wat er zo al voorgevallen was op dat onbewoonde eiland. Na nog wat heen en weer praten werd er dan ook besloten, dat Bulletje en Boonestaak nog een uurtje mochten opblijven om te vertellen, wat hun overkomen was. En het hele gezelschap ging naar het achterdek en schaarde zich rond de twee avonturiers.

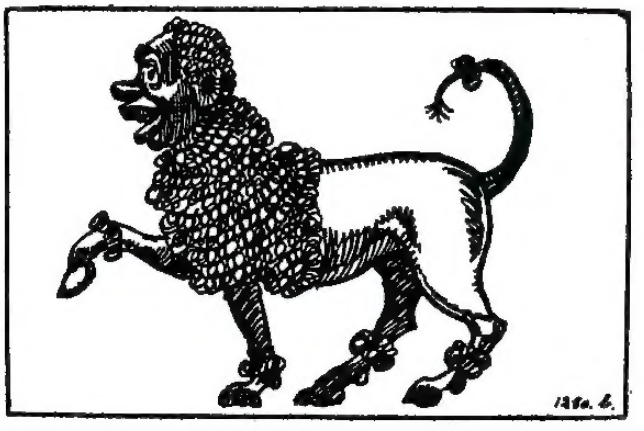

En nu begon het vragen en vertellen. Allereerst begonnen Bulletje en Boonestaak te informeren, hoe het toch mogelijk geweest was, dat zij overboord geslagen waren zonder dat iemand hen had kunnen redden?... Ja... wat zouen ze zeggen? 't Was vreselijk weer, en toen ze 't merkten, was het te laat. En de storm dreef de 'Herkules' onweerstaanbaar verder. Maar ze hadden toch nog goed voor de schipbreukelingen gezorgd! Of hadden die de boot met inhoud niet gevonden? Ja, dat hadden ze wel. En och, ze namen het de bemanning ook eigenlijk niet kwalijk, dat ze hen niet opgevist hadden, want daar hadden ze de prachtigste avonturen van heel de reis aan te danken. Ze vertelden, hoe ze daar op dat onbewoonde eiland als echte Robinsons geleefd hadden. En het geestdriftigst waren zij over hun menseneter, die ze gevangen genomen en onderworpen hadden, en die hun gehoorzaamd had als een hondje. Vol trots vertelden ze hoe bang die wilde voor hen was!

"Jongens," zei de kapitein bedenkelijk, "ik vind, dat jullie toch maar een gevaarlijk spelletje gespeeld hebben met zo op die menseneter te vertrouwen. Hij had jullie best in je slaap op kunnen eten, zonder dat je er iets van gemerkt had."
"O nee!" protesteerde Bulletje. "Zo iets zou Dinsdag nooit doen. Daar was-ie veel te fatsoenlijk voor. En hij hield wat veel van ons!"
"Jawel," mopperde de stuurman, "maar een wilde blijft een wilde, woest en onbeschaafd."

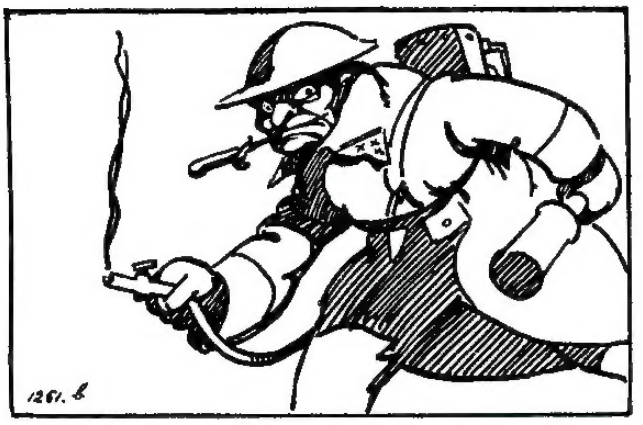

"Phú!" smaalde Boonestaak. "Onbeschaafd! Wat je maar onbeschaafd noemt! Je had Dinsdag maar es moeten horen vertellen, hoe die lekkere beschaving tekeer gegaan is op zijn geboorte-eiland! Nee, geef mij nou maar een onbeschaafde menseneter, dan mogen jullie de hele beschaving met slavenjagers en oorlogsschepen en al van me cadeau hebben!"
"Wel, hoor es an!" riep de stuurman verbaasd, "Onze dierbare zoontjes komen waarachtig als halve menseneters terug!"

"Nogal een wonder!" kraaide Bulletje. "Een menseneter is lief en vriendelijk en goed voor ons geweest. En wat gebeurde er zodra we in de beschaafde wereld terugkwamen?... We werden door een beschaafde opgepakt en om geld te verdienen als wilde beesten in een kooi te kijk gezet. Denk je, dat een menseneter zo iets doen zou? Nooit van z'n leven!"
Toen riep heel de bemanning geestdriftig met de muts zwaaiend:
"Leve de menseneters!"

"Jó, wat zit jij toch geniepig te grinniken, als we 't over Dinsdag hebben!" riep Boonestaak tegen 't Kalkhoofd. "Geloof je 't soms niet?"
De koksmaat slikte zijn lach weg en antwoordde:
"O, natuurlijk wel! Waarom zou ik het niet geloven? Ik heb nog nooit van onbewoonde eilanden gehoord, of er woonden menseneters."
"Hij is beslist half mal geworden van verdriet, omdat wij er niet waren," zei Bulletje en keek het Kalkhoofd meewarig aan. "Zonde! Anders zo'n frisse jongen!"

Toen de makkers vertelden van hun vreselijke dwaaltocht door de pas ontdekte druipsteengrot, werden de mannen stil, en zelfs het eeuwig spottende Kalkhoofd zat, diep onder de indruk, te luisteren. De stuurman veegde het zweet van zijn voorhoofd, alsof-ie 't zelf warm kreeg door het vertellen van de jongens. Je kon aan hun stem nog best horen hoe ze in de benauwdheid gezeten hadden, maar niemand dacht eraan, dat bespottelijk te vinden of hen erom uit te lachen. Toen het verhaal zover was, dat ze het mandje met eten van Manuel gevonden hadden, haalden de toehoorders verlicht adem. En de kapitein stoote zijn stuurman aan, en zei zuchtend:
"Als d'r moeders dat ooit horen, stuur, krabben ze ons minstens de ogen uit ons hoofd!"
De stuurman knikte en gaf als zijn mening te kennen:
"Dat gedeelte van de avonturen moet dan maar niet verder verteld worden".

Maar daar waren Bulletje en Boonestaak het volstrekt niet mee eens. Kan je begrijpen! Het was me nogal geen spannend avontuur geweest!
"En dan," legde Bulletje uit, "zie je: wij hebben die grot ontdekt. We hebben 'em de Grot van Bulletje en Boonestaak genoemd. En dat moet toch zeker in de aardrijkskundeboeken en in de atlassen opgenomen worden! Dacht je soms, dat wij zulke dingen voor niks ontdekken? 't Zal niet gaan!"
"O zo!" voegde Boonestaak er afdoende aan toe. Maar de stuurman krabde zich achter het oor, en zei listig:
"Vergis ik me, kapitein, of heb ik die Manuel telkens horen praten van 'De Blauwe Grot'? Het schijnt dat die lui hier die grot eigenlijk al kenden."
Bulletje en Boonestaak keken hem en de kapitein en elkaar aan. Helemaal ontnuchterd.
"Dus," zei Boonestaak langzaam, "dus dan zouen wij die grot niét ontdekt hebben?"
"Mooie boel," mopperde Bulletje ontevreden.

"Ai!" riep de koksmaat komiek. "Ontdekkers af!"
Bulletje en Boonestaak keken de spotter vol walging aan. De kleine dikke zei:
"We zullen dat ventje maar niet toewensen, dat ie net zo'n ontdekkingsreis door een druipsteengrot moet maken als wij, wat Boonestaak? Want hij kwam er vast niet levend uit: daar moet je heel wat meer mans voor zijn dan zo'n meelmuis!"
"Als-ie er nog ooit uit kwam, was 'et toch zeker met een volle broek!" oordeelde Boonestaak. De mannen lachten, dat ze schaterden, en de koksmaat lachte van harte mee.
"Wat zijn ze gezond! Wat zijn ze gezond!" riep de bootsman. "Ze hebben niks geleden van hun avonturen!"
"Maar waar ik nou met m'n verstand niet bij kan," vertelde de kok, "dat is, hoe je van een onbewoond eiland door een grot heen zo maar in de bewoonde wereld kan verzeild raken."
"Zonder over zee te varen," voegde een matroos er peinzend aan toe.

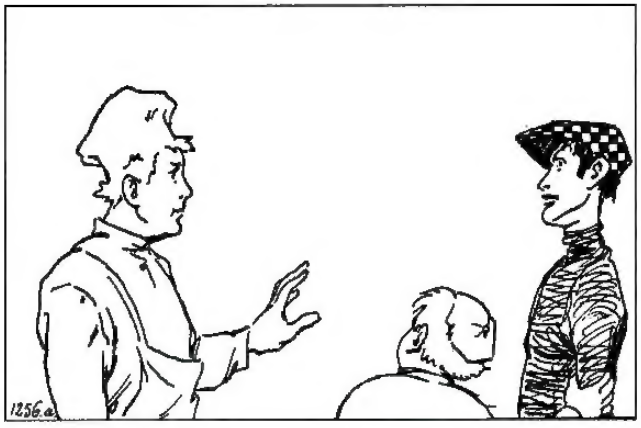

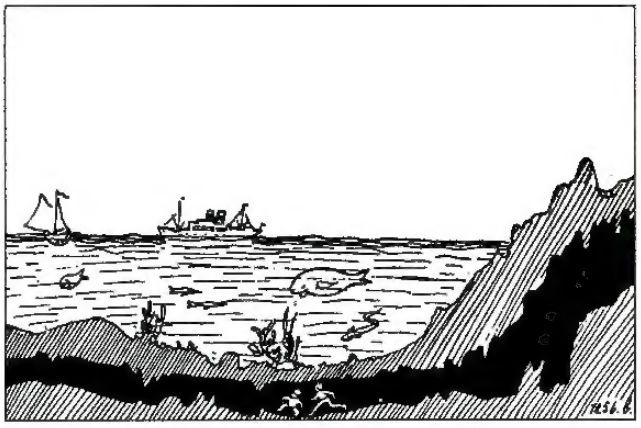

Bulletje en Boonestaak voelden dat ook als een zwak punt in hun avonturen. Maar het was toch werkelijk zo. En twijfel aan hun verhaal duldden ze eenvoudig niet.
"Ja, hoor es," zei Bulletje nijdig. "Hoe dat nou kan, moeten jullie zelf maar uitzoeken. Je hebt ons zelf op een onbewoond eiland aan laten spoelen, en nou zie je ons hier weer levend voor je. Dát 'et kan heb je dus gezien. Hóé 'et kan, weet ik ook niet."
"Doodeenvoudig," vond het Kalkhoofd. De jongens keken hem wantrouwig aan.
"Wel," helderde de koksmaat op, "die grot loopt natuurlijk onder de zee door, en zo zijn Bulletje en Boonestaak bij ons terechtgekomen, en da's alles! Doodeenvoudig!"
Nou viel het Kalkhoofd hun toch weer een beetje mee! Ze knikten. Zo iets geloofden zij ook wel. En iedereen knikte. Ja, zo moest het wel zijn. Daarmee waren alle raadselen opgelost. Bulletje en Boonestaak waren onder zee doorgewandeld! Nieuw belangrijk avontuur!

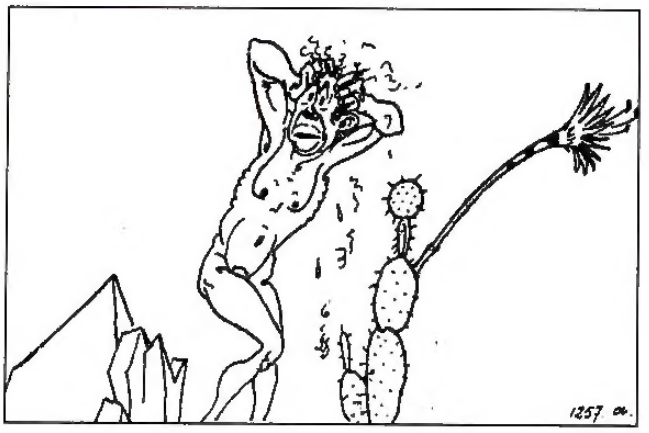

"Maar," zei de kok ineens, "wat zal die arme menseneter ongerust zijn! Die denkt natuurlijk, dat Bulletje en Boonestaak verongelukt zijn of door wilde beesten opgevreten!"
"D'r zijn geen verscheurende beesten op ons eiland," stelde Boonestaak hem gerust.
"Ja, maar die stakker zal toch niet weten, waar hij jullie verdwijning aan moet wijten," zei de kapitein met een ernstig gezicht. "We moeten maar zo gauw mogelijk afwerken hier, dat we weg kunnen."

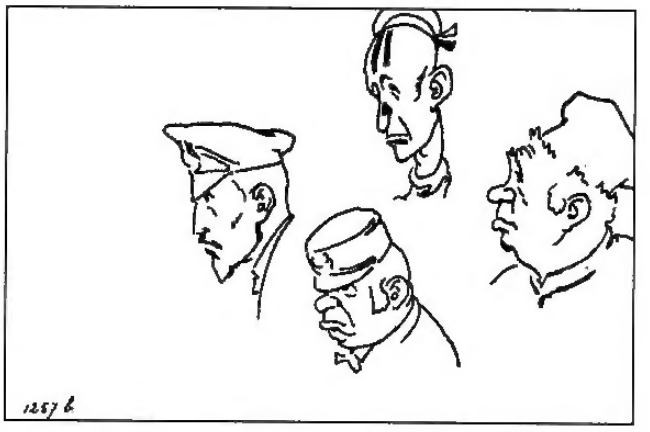

Ze keken allemaal even somber van medelijden met die arme, wanhopige Dinsdag. Het viel Bulletje en Boonestaak mee, dat ze zo veel voor die onbekende menseneter voelden.
"Nou," zei de stuurman, "ik zal morgen nog wat extra werkvolk aannemen. Misschien kunnen we dan morgenavond naar zee. Gelukkig hebben we op de kaart precies aangetekend, waar het eiland ligt, dus kunnen we d'r regelrecht naar toe varen om Dinsdag uit de ongerustheid te helpen."

"Mogen we die kaart met het eiland eens zien?" vroegen Bulletje en Boonestaak allebei tegelijk.
"Nee, nee! 't Is nou te laat," besliste de kapitein. "Nou moeten jullie heus gaan slapen. D'r komen nog dagen genoeg om die kaart te zien. Vooruit, welterusten en naar kooi!"
Bulletje en Boonestaak waren nu ook werkelijk te moe om nog tegen te spartelen. Ze zeiden braaf welterusten en gingen naar de hut.

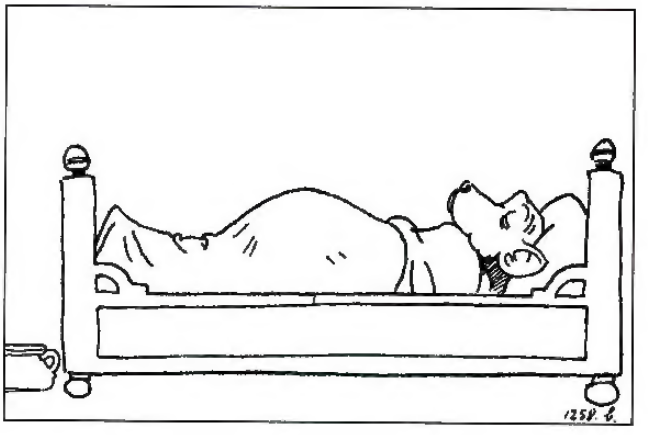

Ze keken nog even met vertederde ogen naar Japie m'n apie, die al in zijn ledikantje lag en de slaap der rechtvaardigen sliep. Morgen zouden ze hem wel weer es knuffelen en met hem stoeien. Snel kleedden zij zich uit en kropen behaaglijk tussen de frisse lakens.
"Da's toch anders slapen dan in de open boot!" zei Bulletje genietend. Boonestaak gromde van weelde, maar antwoordde niet. En het duurde geen twee minuten of de afgematte reizigers sliepen als rozen.

Bulletje deed één oog open, suffig en verwonderd. Maar het was donker, en dus deed hij dat oog dadelijk ook weer dicht: het had geen zin, om midden in de nacht op te staan. En bovendien had hij nog hevige slaap. Zeker had hij nog maar even liggen sluimeren... Na een poosje deed hij dat oog weer open, keek een beetje helderder de donkere ruimte in, sloeg langzaam zijn andere oog ook op en dacht na over een onaangenaam gevoel, dat hem hier of daar kwelde.
Tot hij het ineens wist en half op zijn elleboog overeind kwam. Hij drukte zijn hand op zijn maag en riep zacht en pijnlijk:
"Auwauwauw! daar heb je 't weer... O, die vreselijke honger!... Zullen we nooit uit die gemene grot komen?!..."
Boonestaak werd wakker van zijn gekerm, wreef z'n ogen uit en dacht even na. Toen mopperde hij:
"Jó, hou je gemak! We zijn immers weer aan boord! We zijn net naar bed. Slaap toch door, hongerlap!"

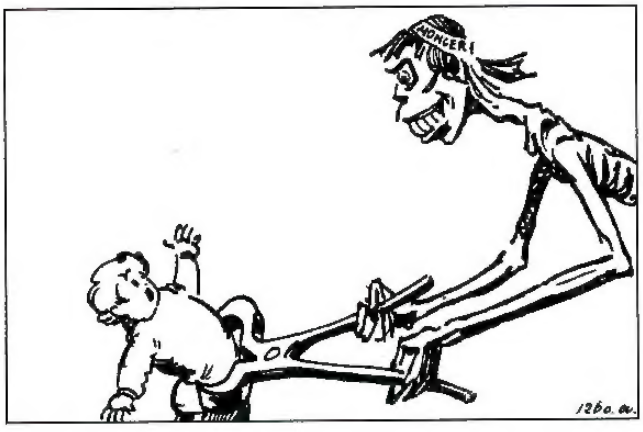

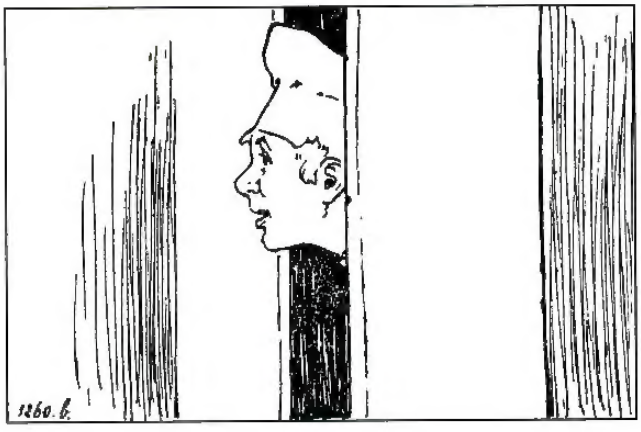

Bulletje moest eventjes goed nadenken, eer hij met zijn slaperig hoofd zich voor kon stellen, dat ze niet meer in die akelige grot waren. Toen zei hij op klagende toon:
"Ja, maar Boonestaak... ik heb zo'n gloeiende honger! Heb jij dan geen honger?"
Boonestaak moest daar es even over denken. Dan antwoordde hij:
"Ja... nou je 't zegt, voel ik het: ik verga ook van de honger!"
Meteen ging de deur open en de koksmaat keek naar binnen.
"Hee, Kalkhoofd!" riep Bulletje. "Hoe komt 'et, dat we zo'n honger hebben? En we slapen pas!"
"Pas?" grinnikte de koksmaat, terwijl hij het licht aanknipte. "Dat noemt-ie pas! Jullie slapen precies vierentwintig uren! Gisteravond om deze tijd zijn jullie naar bed gegaan. Je hebt een nacht en een dag geslapen zonder wakker te worden!"
Bulletje en Boonestaak keken een beetje dom!

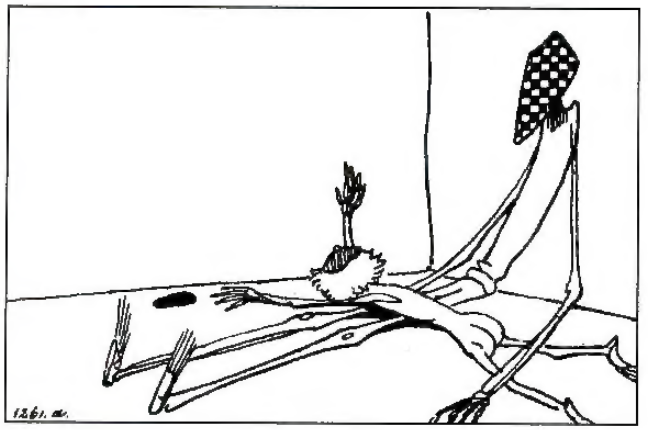

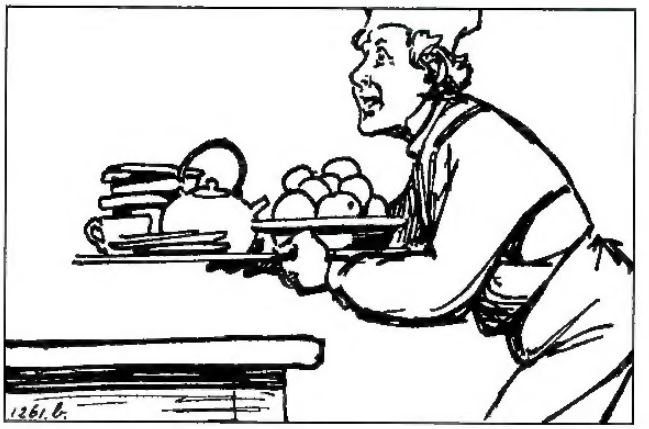

"Nou," zei de koksmaat vergoelijkend, "daar hoeven jullie je niet voor te schamen; na die vermoeienissen van de grot en het wilde-beestenspul moesten jullie wel es flink uitmaffen."
"Schamen?" riep Bulletje, die al aardig wakker begon te worden.
"Wij hoeven ons voor jou nergens voor te schamen!... Jij moest je schamen, dat je ons van de honger dood laat gaan!"
"Dat is een wijs woord van Bulletje," stemde Boonestaak toe.
"De heren worden op hun wenken bediend," lachte de koksmaat. "Asjeblieft!"
Achter de deur greep hij een dienbak, waar een uitgebreid ontbijt op stond, en zette alles vlug op tafel. Bulletje en Boonestaak sprongen uit de kooi en vielen als wilden op de boterhammen, de eieren, de ham, de thee en de beschuitjes aan. En een bal gehakt als een kleine kanonskogel vond ook nog genade in hun ogen. Toen ze alles op hadden, keken ze mekaar eens slaperig aan.

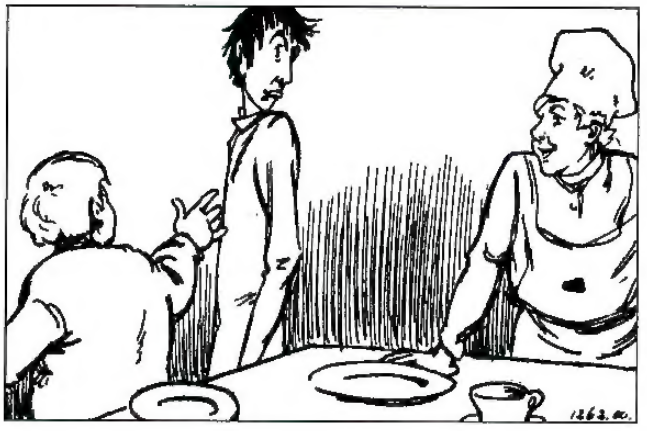

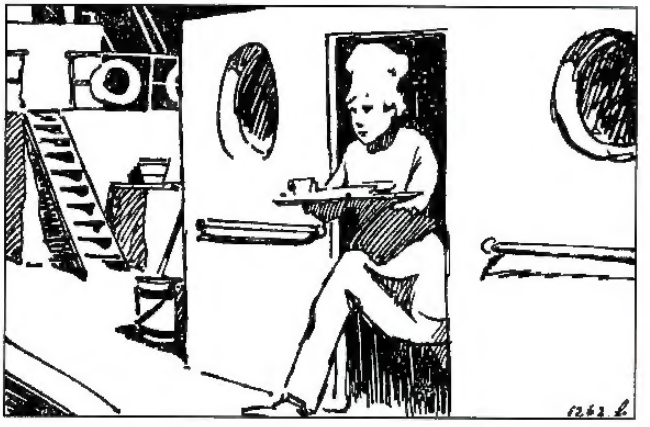

"Ik geloof eigenlijk," begon Bulletje, "dat ik nog maar half uitgeslapen ben."
De koksmaat begon te lachen.
"Ja," zei Boonestaak geërgerd, "of jij daar nou al als een malle zit te ginnegappen... wij hebben vreselijke avonturen meegemaakt, levensgevaarlijk en verschrikkelijk vermoeiend. Daar kunnen zulke papkindertjes as jij zich geen voorstelling van maken. Maar wij zijn nog moe en slaperig, en al lach jij nou nog zo idioot... wij gaan slapen. Uit!"
"Nou, maf ze dan!" wenste het Kalkhoofd en wuifde spottend met de hand. Maar Bulletje en Boonestaak deden alsof ze dat niet zagen, kropen vol waardigheid weer in de kooi, trokken de dekens over hun neus en het duurde geen drie minuten of hun regelmatige ademhaling bewees de koksmaat, dat ze werkelijk weer ingeslapen waren. Hij ruimde hoofdschuddend de magere restjes van het ontbijt weg, draaide het licht uit en ging weer naar zijn werk terug... Het zou hem benieuwen, of ze mórgen uitgeslapen zouen zijn!...

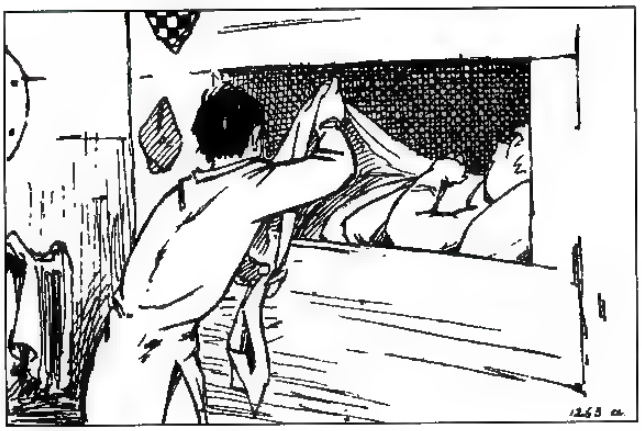

Toen Boonestaak voor de tweede maal wakker werd, scheen de zon in de hut. Het was nu dus dag! Behaaglijk rekte hij zijn lange armen boven zijn hoofd, keek eens in de hut rond, en merkte, dat alles heel zachtjes en langzaam schommelde. Ook hoorde hij het gebrom van de machine en het trillen van de schroef. Haastig sprong hij op de vloer, trok de dekens van Bulletjes lijf en schreeuwde:
"Hééé! Bulletje! Kom d'r gauw uit, jó! We varen al! We zijn weer op zee!"

Bulletje keek hem met een paar wijdopen ogen verwonderd en slaapdronken aan. Hij zocht naar zijn dekens en werd boos, toen hij die niet vond, maar Boonestaak was intussen al half aangekleed, en hij wou toch zeker voor die lange pierewiet in vlugheid niet onderdoen! Daarom liet hij zich ook uit zijn kooi glijden en begon een wedstrijd met Boonestaak, wie het eerst gewassen en gekleed zou zijn. Maar ze gaven elkaar niets toe en waren tegelijk klaar. Lachend keken zij elkaar aan.

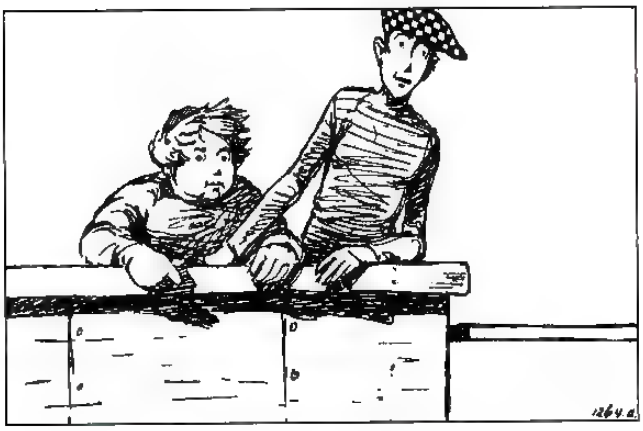

Buiten keken ze eens over de zacht deinende, zonnige zee, en snoven diep de frisse, zilte lucht in. Ver weg aan de horizon zagen ze een streepje land, maar van een stad of van bossen en huizen was niets meer te bekennen. Alleen een lange vuurtoren stak schimmig in de nevelige atmosfeer boven de landstreep uit. Een paar meeuwen scheerden schuin achter de 'Herkules' aan. Die deden het schip uitgeleide en zouden eerst terugkeren als het land helemaal verdwenen was, en

zij bang werden, het niet meer terug te zullen vinden.
"Fijn, hè, Bulletje! Lekker weer op zee!"
"Heerlijk," zei Bulletje, "reuze!... As ik niet zo'n honger had, zou ik hier heel de dag blijven staan." Boonestaak lachte: Bulletje had natuurlijk weer razende honger! Die leefde compleet van de ene maaltijd naar de andere!
"Net of jij niks lust!" verweerde de kleine dikzak zich. "Ga maar gauw mee naar de kok, want jij kijkt scheel van de honger, druktemaker!"

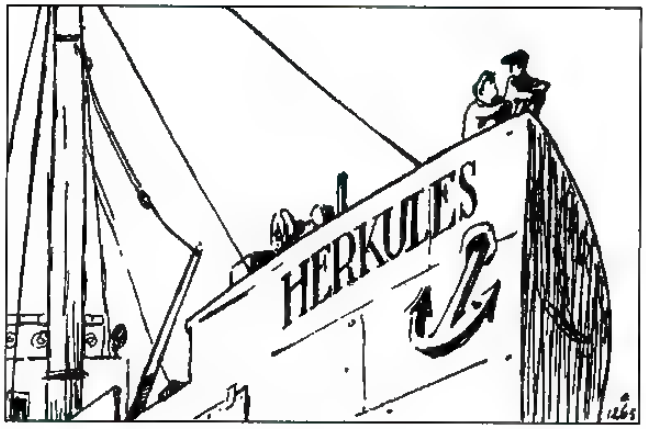

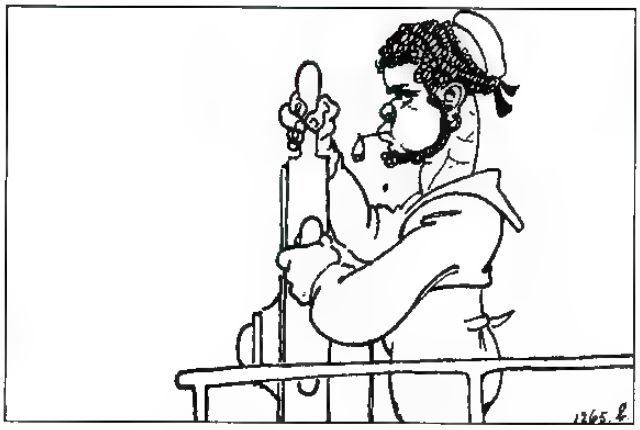

Toen ze in de kombuis hun knorrende magen tot zwijgen gebracht hadden, en wat gekheid gemaakt met de kok en het Kalkhoofd, slenterden de twee kameraden naar de voorplecht, en gingen daar op een grote tros touw zitten om lekker vooruit te kijken naar de zacht bewogen wateren. Een hele tijd zaten ze zo te staren, toen Bulletje ineens opstond en zei:
"Zeg, Boonestaak... heb jij Ouwe Hein al gezien?"
Boonestaak keek hem verwonderd aan. "Ouwe Hein?" zei hij nadenkend. "Nee... daar heb je gelijk in!... die hebben we nog niet gezien!"
"Hij was er eergisterenavond niet bij," bedacht Bulletje. "Misschien een boodschap doen aan wal... Kom, dan gaan we even op de brug kijken of vóór de mast!"
De jongens klommen op de brug, maar er stond een andere matroos als roerganger, en in het matrozenlogies vonden ze hem ook niet. Toen vroegen ze aan de anderen, waar Ouwe Hein toch uithing.

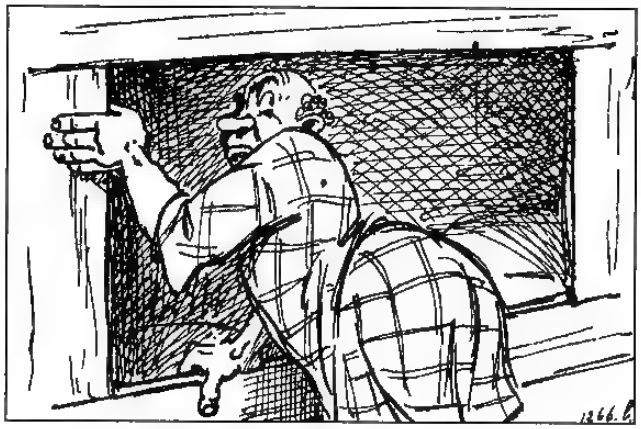

De matrozen keken mekaar verlegen aan.
"Ouwe Hein?" zei er een. "Wel... die is... as ik me niet vergis, is Ouwe Hein... ja, waar is Ouwe Hein ook weer? Ergens is-ie... maar ik ben op 't ogenblik vergeten, waar dat ook weer is!... Kan 'et me onmogelijk te binnen brengen!"
"Zeg," zei Bulletje kwaad, "maak dat je grootje wijs!... Ja, jullie zullen daar niet weten, waar Ouwe Hein is! Geloof jij dat, Boonestaak?"
"Kan je begrijpen!" antwoordde die.
Toen zei de oudste stoker bedachtzaam:
"Ja, zie je... ik mag het eigenlijk niet vertellen, maar Ouwe Hein is in de ziekenkooi gekropen. Ik geloof niet, dat-ie eigenlijk ziek is. 'k Geloof eerder, dat ie bang is voor jullie. Ja, kijk nou maar niet zo raar: hij was bang, dat jullie dadelijk weer zouen beginnen verhalen van hem te vragen, en toen is-ie van angst te kooi gekropen."
"Dat had je nou niet moeten vertellen," zei de matroos verwijtend. "Hij heeft nog zó gevraagd om te zwijgen!..."

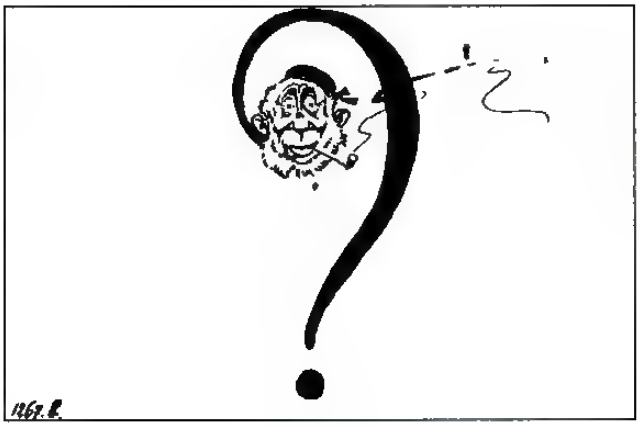

Bulletje wou doorlopen naar het aparte kamertje, waar de ziekenkooi was, maar de stoker hield hem tegen en zei, ernstig verontwaardigd: "Wou je nou die arme zieke ouwe man lastig gaan vallen?"
"Welnee," antwoordde Bulletje. "Ik wou hem enkel maar even gedag zeggen en beterschap wensen en hem zeggen, dat-ie ons geen verhalen hoeft te vertellen, als-ie dat niet wil. We hebben nou genoeg beleefd om hém es 'et een en ander te vertellen."
"Ja," hield de stoker vol. "Dat is nou allemaal heel aardig, maar d'r mag niemand bij hem: voorschrift van de kapitein. Daar heb jullie je ook aan te houen."
De jongens begrepen er niets van.
"Dat zal ik vader es vragen," zei Boonestaak, en toen hij met Bulletje weer aan dek stond, zei hij:
"D'r is iets met Ouwe Hein, dat ze ons niet zeggen willen. Ze maken smoesjes!"
"Vast," stemde Bulletje toe. "En we moeten uitvinden wat er aan de hand is".

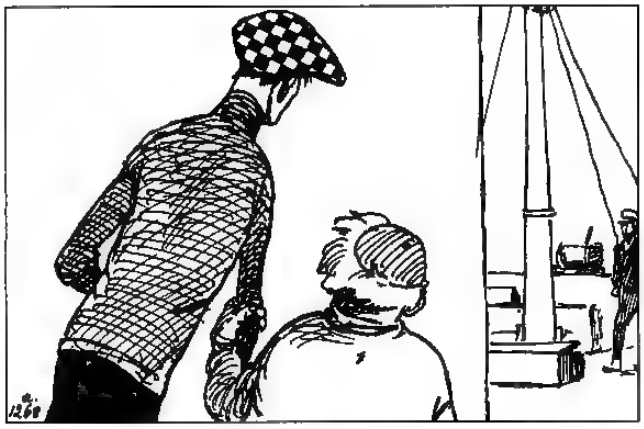

Ze kwamen juist de kapitein tegen, die van het achterschip kwam. En haastig liepen ze op hem toe.
"Vader!" riep Boonestaak. "Wat is er met Ouwe Hein?"
De kapitein keek hen verlegen aan, meenden ze.
"Ouwe Hein?" vroeg hij aarzelend. "Wat er met Ouwe Hein is? ... Wel, Ouwe Hein... Ja, wat drommel is er ook weer met Ouwe Hein... Ik heb als kapitein zoveel aan m'n hoofd, moet je denken!"
"Waarom ligt-ie in de ziekenkooi?" vroeg Bulletje. De kapitein keek nogal dwaas. "Ligt Ouwe Hein in de ziekenkooi?" vroeg hij, helemaal van de wijs.
De jongens wisten niet meer wat ze er van denken moesten. Toen zagen ze ineens het gezicht van de kapitein ophelderen en hij zei:
"O, ja, natuurlijk ligt Ouwe Hein in de ziekenkooi. Hij is ziek, zie je, hij..."
Daarop viel een stem achter de jongens hem in de rede:
"Ja, kapitein, dat zei ik ook net!"

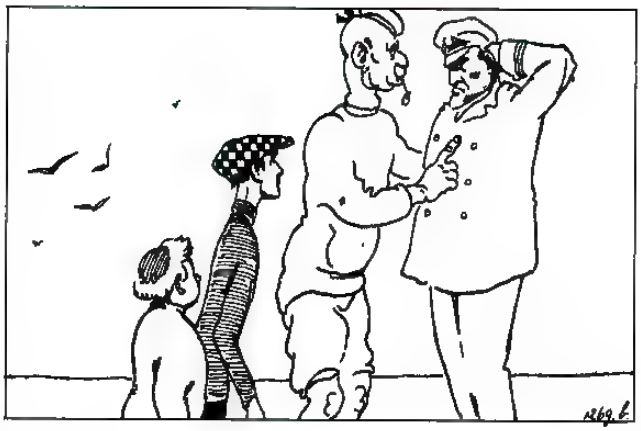

Bulletje en Boonestaak keken om en zagen de matroos, die hun verzekerd had, dat Ouwe Hein in de ziekenkooi lag. Zij vonden het wel een beetje verdacht, dat die hen achternagekomen was en dat de kapitein nu ineens wist, wat er met Ouwe Hein aan de hand was.
"Ja maar, vader," zei Boonestaak, "waarom is Ouwe Hein dan in de ziekenkooi gekropen?"
"Waarom?" vroeg de kapitein verwonderd.
"Da's ook een vraag! Omdat-ie ziek is, natuurlijk!"
"En hij is helemaal niet ziek," beweerden de jongens.

"O nee?" zei de kapitein verbaasd en krabde zich verlegen achter het oor. "Dan heeft-ie me d'r in laten lopen, die ouwe grappenmaker!"
De matroos grinnikte:
"Zegt u 'et maar, kapitein, ze weten toch al dat Ouwe Hein enkel naar de kooi gegaan is om hullie geen verhalen te hoeven vertellen!"
Boonestaaks vader floot zachtjes tussen de tanden met een gezicht of het hem erg speet, dat de jongens het wisten.

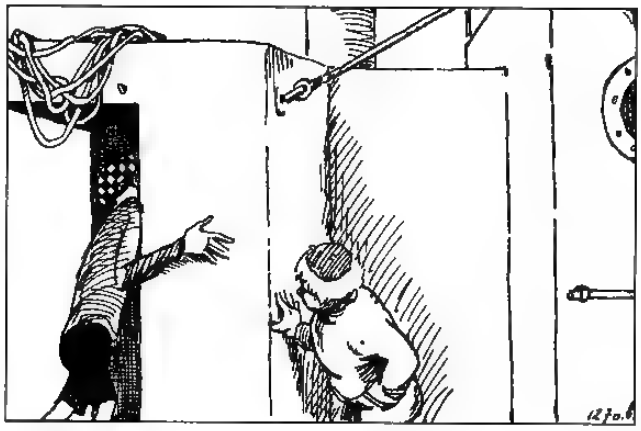

Zodra ze weer alleen waren, zei Bulletje:
"D'r is wat met Ouwe Hein, Boonestaak. Vast! Ze willen 'et ons niet zeggen... As 't maar niks ergs is!"
Boonestaak keek bedenkelijk: Hij was er ook niet gerust op. Hij dacht na en zei:
"Daar moeten we haring of kuit van hebben. Ik ga de mannen uit het logies lokken en dan moet jij stiekem in de ziekenkooi gaan kijken of Ouwe Hein d'r is, ja of nee."
"Goed," zei Bulletje. Hij verborg zich vlak bij de ingang van het matrozenverblijf en Boonestaak schreeuwde naar binnen:
"Kom es gauw kijken, mannen! D'r is een haai met een zaagvis aan 't vechten! Kijk ze-n-es te keer gaan! Gauw! Gauw!"
De mannen vlogen naar dek, keken naar alle kanten over de reling en zagen niets. Ze mopperden en grepen naar Boonestaak en zaten hem achterna. Ze pakten hem ook en stoeiden en gingen toen weer weg.
"Ouwe Hein is niet in de kooi," zei Bulletje na de goed geslaagde list.

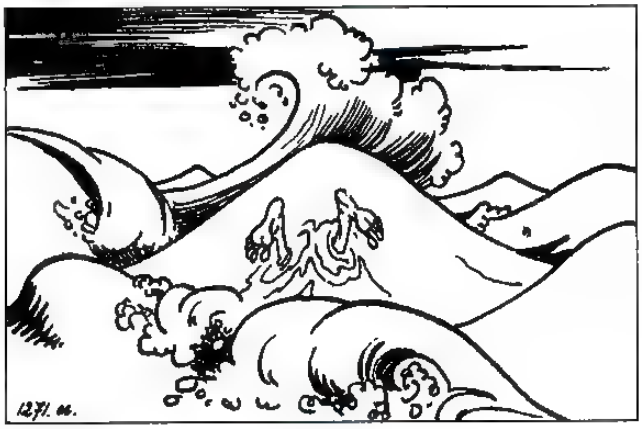

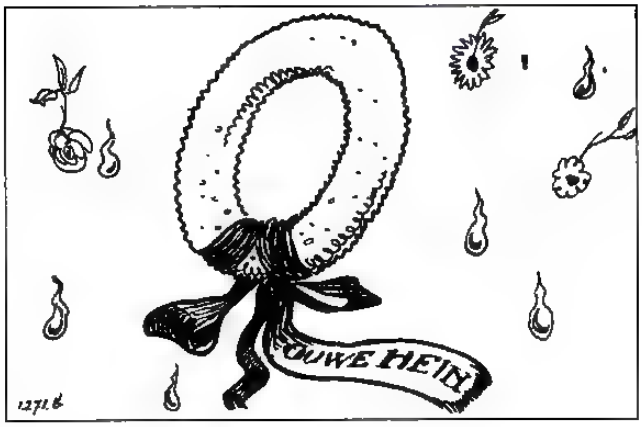

Bulletje en Boonestaak keken elkaar verschrikt aan. Ouwe Hein was niet in de ziekenkooi. Hij was ook nergens anders aan boord te zien! Ouwe Hein was spoorloos verdwenen! Wat was er met Ouwe Hein gebeurd? Zou de arme, ouwe vriend in de storm ook overboord geslagen zijn en verdronken? Wouen ze die droeve gebeurtenis voor de jongens verborgen houden? Was-ie misschien in de havenstad verongelukt?... De jongens wisten niet wat ze ervan denken moesten en voelden zich diep verslagen en ontsteld. Arme ouwe vriend! Wat had-ie ze altijd prachtige verhalen verteld!... Wat was het een aardige, leuke man geweest en wat mocht-ie de twee vrienden graag lijden! Ze hadden een echte vriend aan hem verloren! Bedroefd praatten ze over hem en hun ogen stonden vol tranen. Dat hadden ze niet kunnen denken, toen ze zo vol vreugde op de 'Herkules' terugkwamen, dat hun beste vriend, die goeie, brave Ouwe Hein, er niet meer zijn zou om hen in verrukking te brengen met zijn waar gebeurde verhalen...

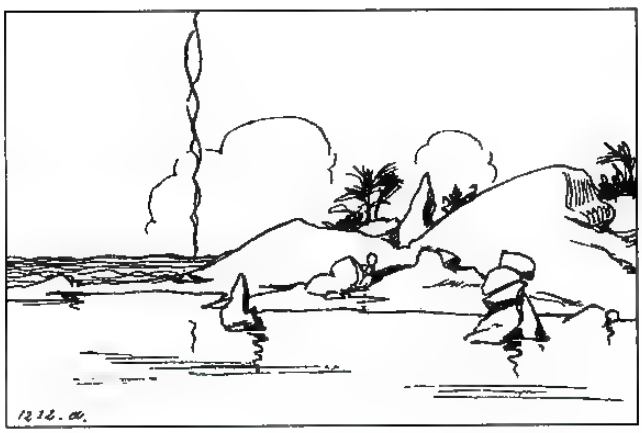

Terwijl de twee bedroefde wereldreizigers zo treurig hun verdwenen oude vriend stonden te herdenken, hoorden ze de uitkijk iets naar de brug roepen. Ze liepen naar voren en de matroos wees hun op een lange, recht in de lucht stijgende rookkolom, die opsteeg van het strand op een nog heel ver verwijderd eiland!
"Daar vraagt iemand om hulp," zei de matroos. "En ik geloof vast, dat het op jullie onbewoond eiland is."
"Dan moet het Dinsdag zijn!" riepen de jongens. "Dat kan niemand anders zijn dan Dinsdag! Wat zal-ie blij zijn, als-ie ziet, dat wij veilig en wel aan boord zitten!"
Ze holden naar de brug, waar ze de kapitein en de stuurman vonden, die met hun kijkers naar de verre rookzuil keken.
"Is dat op ons onbewoond eiland, vader?" riep Boonestaak. "Ja, dat moet wel," antwoordde die. "Ze geven noodseinen."

"Da's Dinsdag!" riepen Bulletje en Boonestaak weer.
"Ja, dat denk ik ook wel," antwoordde de kapitein. En de stuurman voegde eraan toe:
"Zouen jullie niet liever naar de hut gaan, en daar wachten, tot de menseneter aan boord is? Wie weet, hoe akelig die er uit ziet van angst om zijn verloren baassies... Je mocht er es van schrikken!"
"Wij hebben te veel meegemaakt om zo gauw te schrikken," zei Boonestaak met z'n neus in de wind, en Bulletje knikte instemmend.

De kapitein en de stuurman keken mekaar glimlachend aan.
"Nou," zei de eerste, "dan moeten jullie in 's hemelsnaam maar aan dek blijven, en het drama mee aanzien. Ik wil alleen hopen, dat je d'r niks van krijgt."
Bulletje en Boonestaak snoven minachtend. Ja, ze waren daar papkindertjes, die van een kleinigheid overstuur zouen raken! Kan je denken! Vol ongeduld keken ze vooruit, dansend van vreugde, dat ze hun tamme menseneter aan boord kregen.

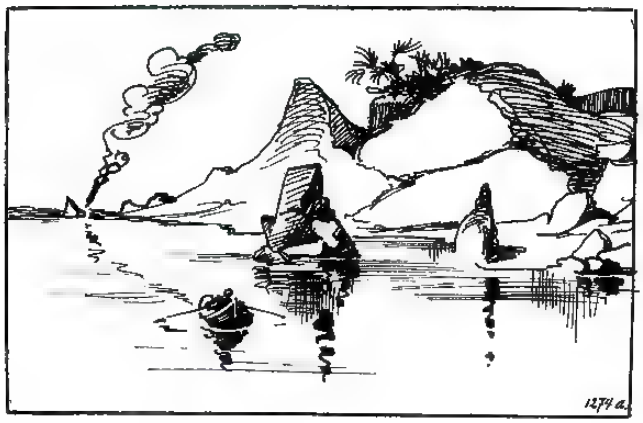

Al duidelijker en duidelijker werd het land en spoedig konden ze de vlammen van het vuur zien, dat de rookzuil omhoog zond. En even daarna zagen ze een zwarte stip op het lichtend blauwe water: dat moest de boot zijn, waar Dinsdag mee kwam aanroeien. Bulletje en Boonestaak trappelvoetten van ongeduld. Ze riepen al zo hard ze konden:
"Dinsdáááág!... Dinsdáááág!... We zijn aan bóóóóórd!"
Maar de boot was nog veel te ver weg, dan dat de menseneter hen horen kon.

Ongeduldig liepen ze naar de spits van de 'Herkules' om de eersten te zijn, die Dinsdag konden aanroepen. De matrozen liepen rond en keken hen spottend aan, verbeeldden zij zich: maar die wisten ook niet, wat een aardige menseneter daar onderweg naar het schip was, en hoe goed hij voor de twee schipbreukelingen had gezorgd! De 'Herkules' hield zijn koers recht op de naderende boot, en de afstand verminderde zienderogen. Nog een kwartiertje, nog tien minuten...

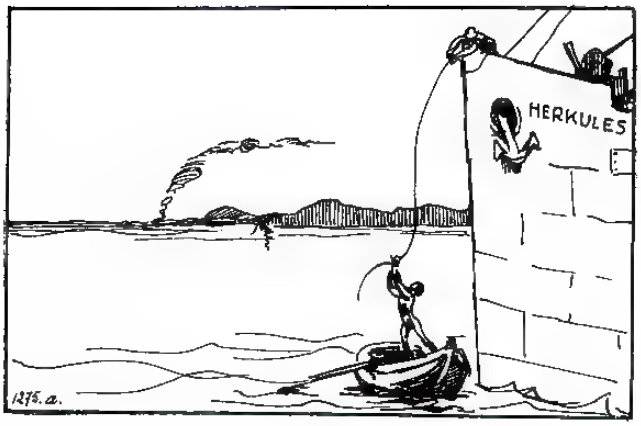

Eindelijk, ja, hoor, daar zagen zij iemand zitten, die als een razende aan de riemen trok. Dichter en dichter kwamen ze bij de roeier. Er werd geschreeuwd door over de reling hangende matrozen, de boot zwaaide om, en Dinsdag sprong op de bank om een lijn te grijpen, die werd uitgeschoten. Bulletje en Boonestaak schrokken van Dinsdags gezicht. Goeie hemel, wat moest die arme stakker in de war gezeten hebben om zo te kunnen veranderen! Zo bleek zag hij, dat hij haast voor een blanke kon doorgaan! En zijn zwart kroeshaar was helemaal grijs geworden en de krul was er finaal uit! En in plaats van zijn zwembroekje droeg hij een gewone matrozenbroek, en een gewoon baadje: die had hij zeker uit de kist gehaald. Zijn ogen stonden wijd en angstig en hij zwaaide als een wanhopige met zijn armen. Bulletje en Boonestaak drongen naar de reling, en terwijl Dinsdag juist het touw greep, schreeuwden ze beiden zo hard ze maar konden: "Dinsdag!... Hééé!... Dinsdag."

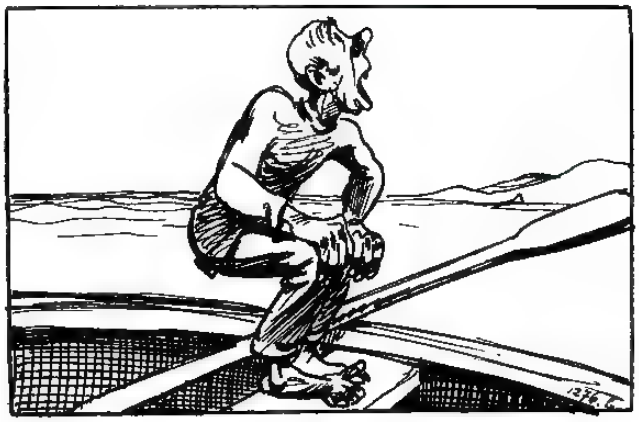

De uitwerking van hun begroeting was verbluffend! Dinsdag keek omhoog, met grote, starre ogen. Hij schudde het hoofd en zijn lippen bewogen, alsof-ie in z'n eigen praatte. Hij kneep zich in zijn oorlelletje, trok een pijnlijk gezicht, keek weer, liet het touw los, wankelde, en viel achterover in de boot. "Hij valt om van de schrik!" riep Bulletje.
"Hij ziet ons zeker voor spoken aan: die negers zijn zo bijgelovig!" veronderstelde Boonestaak. Maar Dinsdag was alweer op de been. Hij trok rare grimassen, danste op één been op de bank, bleef toen weer staan en keek ongelovig en met openhangende mond naar de twee vrienden, die naar hem wuifden en hem allerlei vriendelijke begroetingen toeriepen.
Inmiddels had hij weer een touw gegrepen, en kwam nu langszij. De matrozen lieten de touwen van de davits zakken en Dinsdag maakte de takels vast als een volleerde matroos. Nu kon je toch wel zien, dat hij gevaren had, net als-ie vertelde. Onder een hoeraatje werd de boot met Dinsdag en al aan boord gehesen.

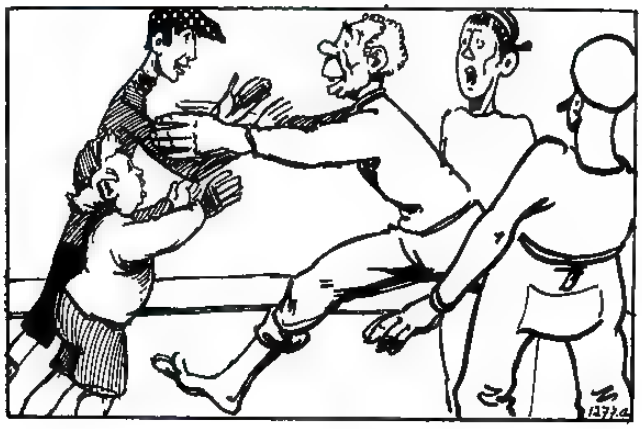

Temidden van de bijeendrommende matrozen en stokers sprong Dinsdag op het dek. En Nero, blaffend van vreugde, was er ook bij. Er was een algemene geestdrift. Ze sloegen de wilde op de schouder, en riepen:
"Zo ouwe menseneter, hoe maak je 't? En hoe gaat 't met de bevolking van het onbewoonde eiland?" en meer van die ongepaste grappen.
Maar Dinsdag wrong zich tussen hen weg, zonder ook maar van iemand notitie te nemen, en sprong als een dolleman op Bulletje en Boonestaak toe. Die staken de handen naar hem uit, lachend, blij hun wilde vriend aan boord te hebben. Maar Dinsdag pakte hen allebei in zijn armen, en gaf ze een klappende zoen op hun wangen. De tranen liepen hem over de gerimpelde wangen, en hij beefde over heel zijn lijf. En de jongens, verbouwereerd om zoveel vertoon van genegenheid, vergaten, dat het niet met hun jongenswaardigheid strookte, gezoend te worden, nog wel door een menseneter. En zelfs de matrozen en stokers lachten niet, maar keken wat verlegen toe.

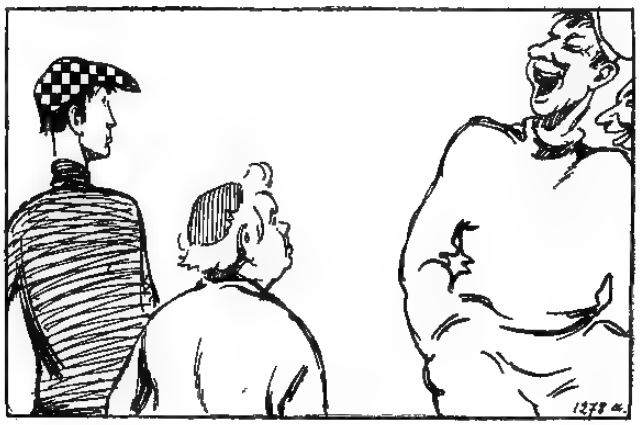

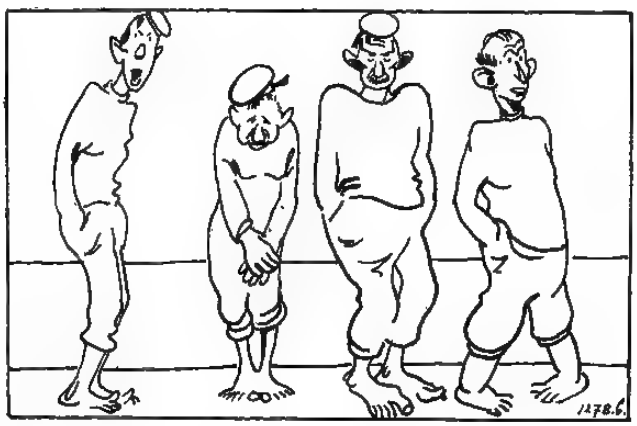

"Ben je zo ongerust geweest, Dinsdag?" vroeg Boonestaak, toen de algemene ontroering een beetje gezakt was. Dinsdag keek eens rond, knikte tegen de kapitein en de stuurman, en antwoordde met bibberende lippen:
"O, baassies... mij zo groot vreselijk ongerust! Mij dachten baassies dood!... Wonder! Wonder! Hoe komen kleine baassies aan dit skip?..."
Toen begonnen de matrozen ineens bulderend te lachen, en de jongens keken verontwaardigd.
"Zeg, lachen jullie niet zo," riep Bulletje boos. "Kan hij het helpen, dat-ie zo krom Hollands praat? Jullie mochten willen, dat je zo goed de menseneterstaal kon praten als hij de onze!"
"Ja, foei, mannen, schaam je," kwam ook de kapitein ertussen.
"Wat moet Dinsdag wel van jullie denken? Toon asjeblieft, dat je een beetje opvoeding hebt gehad, hè, al zijn jullie dan maar beschaafde mensen."
Toen zwegen de mannen beschaamd, maar in hun ogen pinkte de pret...

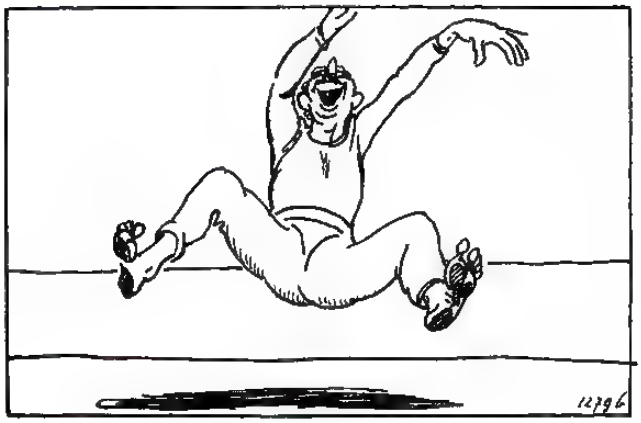

"Maar wat zie je d'ruit, Dinsdag!" riep Boonestaak. "Goeie hemel! Ik zou je niet herkend hebben! Je bent zo bleek en je haar is helemaal grijs!"
Dinsdag trok een armzalig gezicht en zuchtte diep. "O, baassies," zei hij met zwakke stem.
"Arme Dinsdag zo veel groot verdriet! Zo bang! Zo bang! Ooaah! Mij dacht baassies dood! Weg! Foetsie! Mij schuld krijgen! Iedereen zeggen:
"Dinsdag baassies kai-kai!... O, mij haast dood van bang en droef! Maar nou Dinsdag gelukkig! Veel groot blij! Hoera!"
En hij sprong wel drie voet van de grond en zwaaide met zijn armen. Opnieuw schreeuwden de matrozen het uit van de pret en opnieuw keken Bulletje en Boonestaak woedend rond. Maar zelfs hun vaders stonden nu mee te giechelen, en dat vonden de jongens gewoonweg misselijk. Dinsdag vroeg:
"Hoe baassies aan boord gekomen?" Maar de kapitein zei: "Dat zal je morgen wel horen, Dinsdag. Nou eerst gaan slapen, dat heb je wel nodig!"

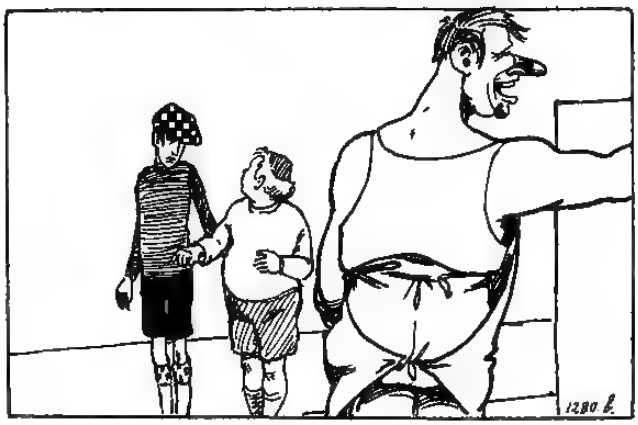

In optocht brachten ze Dinsdag nu naar het matrozenlogies. Bij de deur hield de kapitein de jongens en de mannen tegen en zei:
"Laat die arme menseneter nou alleen. Hij moet slapen. Je ziet toch wel, dat de stumper helemaal overstuur is. Morgen is er nog tijd genoeg om met hem te praten, en alles te horen, wat er gebeurd is, sinds Bulletje en Boonestaak in de druipsteengrot verdwenen zijn."
En zo ging Dinsdag alleen, hoofdschuddend, naar binnen.

De oude stoker riep hem achterna:
"Ga maar in de kooi van Ouwe Hein liggen, die is er toch niet!" Toen begon het hele stel weer te gieren van het lachen, en Bulletje en Boonestaak keken mekaar vol verstandhouding aan: zie je wel, dat er iets met Ouwe Hein niet in de haak is! Dinsdag was verdwenen, en iedereen keerde naar zijn werk terug. En overal stonden ze nog te ginnegappen, tot grote ergernis van Bulletje en Boonestaak.

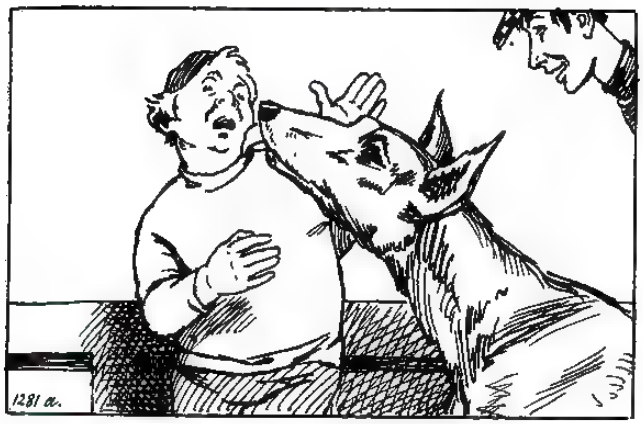

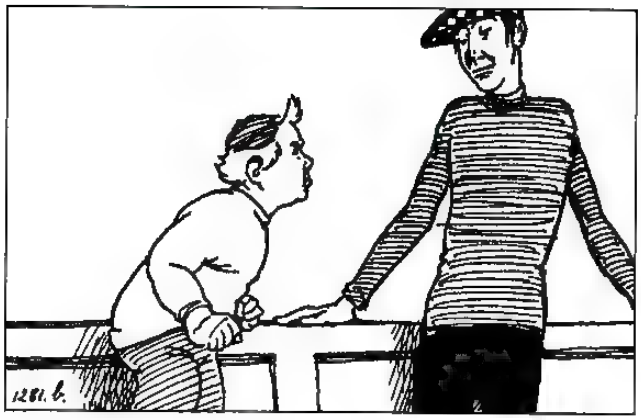

Nu eerst letten de twee jongens op Nero, die hunkerend bij hen stond, en waar in de opwinding van de verschijning van de menseneter niemand naar gekeken had.
"Wel, die goeie ouwe Nero!" riep Bulletje en greep de grote blaffer om zijn nek. "Die heeft geen grijze haren gekregen van de zorg om ons. He, wilde schooier, jou kon 'et niet veel schelen of de baassies kwijt waren of niet?"
"Waf!" antwoordde Nero, en gaf Bulletje een royale lik over zijn gezicht.
"Hij zegt ja, de goeie lobbes," zei Bulletje verrukt, maar Boonestaak, die een beetje jaloers was, zei minachtend: "Dat verbeeld je je maar, jongetje. Hij bedoelt: loop naar de maan met je praatjes."
"Zo?" stoof Bulletje op. "En die lik dan?"
"O," antwoordde Boonestaak onverschillig, "een hond likt immers aan alle vieze dingen."
"Wou je soms zeggen, dat ik een vies ding was?" foeterde Bulletje woest.

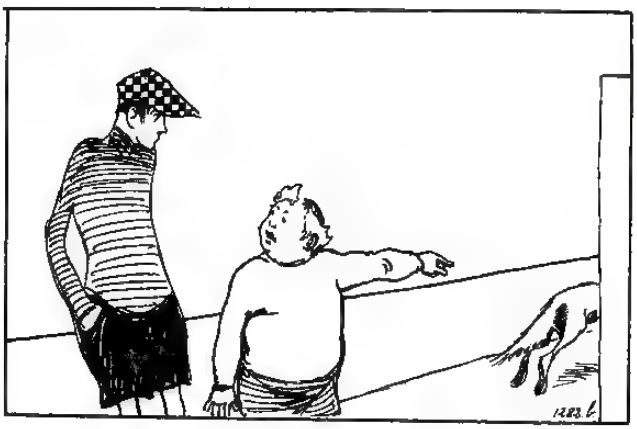

Boonestaak was al lang tevreden over de uitwerking van zijn hatelijkheden. Hij glimlachte verzoenend en zei: "Welnee, Bulletje, hoe kom je d'rbij? Ik zou toch zeker geen vriendje willen zijn met een vies ding? Jij bent wat een aardig, dik knulletje."
"Ach, jongen, verroest toch," schold zijn vriend, die nog niet tevreden was.
"Verroest jij," schold Boonestaak terug, "in een ouwe spijkerbak, dan kan je rammelen." "Hoor je wel, hoe aardig die lange, dunne, slappe, griezelige hengelstok is?" vroeg Bulletje vriendelijk aan Nero. Maar Nero zei weer: "Waf!" en liep weg in de richting van de kombuis.
"Hij wil zeggen, dat-ie misselijk van je is," legde Bulletje bereidwillig uit. "Hij kan je gewoonweg niet zien staan, en daarom gaat-ie maar liever weg." "Of omdat-ie draaierig wordt van jouw flauwe praatjes," veronderstelde Boonestaak, "dat kan ook, hè?"

Bulletje schudde zijn wijze hoofd en meende:
"Jij zal nooit iemand worden, Boonestaak, waar een fatsoenlijk mens mee om kan gaan."
Boonestaak haalde zijn schouders op en antwoordde: "Daar ben ik ook bang voor, Bulletje. Maar da's niet zo erg hoor: dan blijf ik maar met jou omgaan."
Toen keken ze mekaar eens aan, en begonnen te gieren van het lachen. En een andere stem lachte met hen mee. Dat was de stem van het Kalkhoofd.

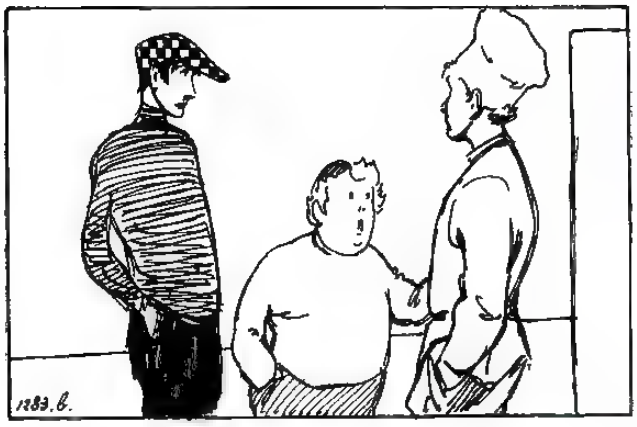

"Een echte luistervink, dat Kalkhoofd," smaalde Boonestaak.
"Helemaal niet," verdedigde de koksmaat zich. "Maar jullie schreeuwen zo hard, dat je 't aan de andere kant van de wereld kunt horen."
" 't Zou beter zijn, als je ons kwam vertellen, dat er wat lekkers voor ons in de kombuis was," zei Bulletje.
"Dat kwam ik ook juist doen," zei de koksmaat. "D'r is koffie, en koekjes zijn d'r ook!"

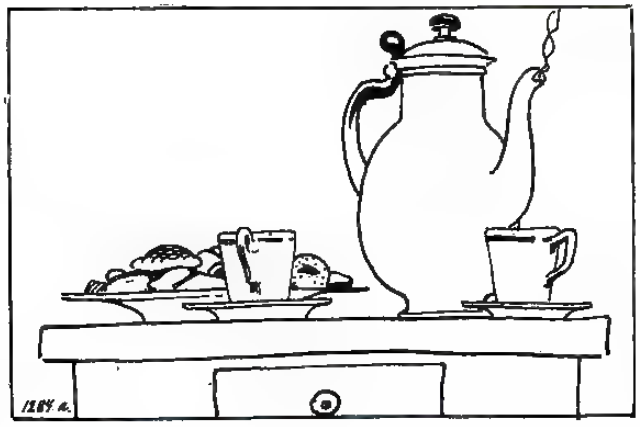

"Een aardige jongen, die koksmaat," zei Bulletje vertederd. "Ik geloof niet, dat ik nóg zo'n aardige jongen ken. M'n vriendje Boonestaak natuurlijk uitgezonderd."
De twee geprezenen trokken net een gezicht of ze onverwacht in een citroen gebeten hadden, en dat vond Bulletje maar half goed. Ze liepen naar de kombuis waar de koffie al op ze stond te wachten. Bulletje en Boonestaak proefden eerst eens voorzichtig of er soms ook zout in de koffie was, in plaats van suiker. En de

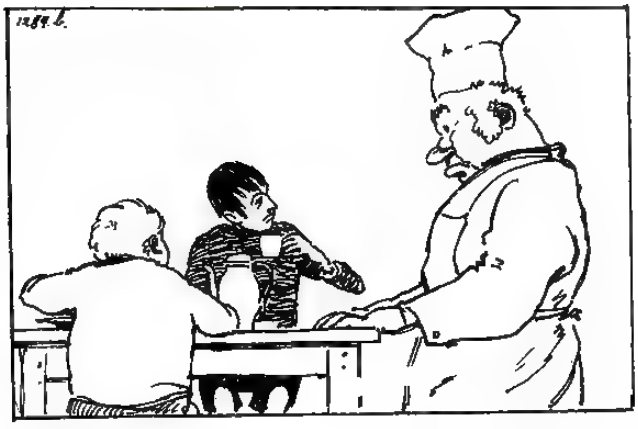

koekjes onderzochten ze nauwkeurig, eer ze er een stukje van in hun mond staken.
"Wat doen jullie toch raar," zei de kok verdrietig. " 't Lijkt wel of je me niet vertrouwt."
"As je wat ouwer wordt," onderwees Bulletje hem, "dan leer je de slechtheid van de mensen kennen, en dan eet je alleen wat van een kok, als je 't eerst es goed nagekeken hebt."

De kok was beledigd. Maar hij kon toch zijn lachen bijna niet houden, want hij dacht aan de gezichten van de twee lekkerbekken toen ze de 'zeetaartjes,' die eigenlijk 'zeeptaartjes' waren, zo lekker opkauwden. Maar de koekjes waren fijn. Die had de kok expres ter ere van de weergekeerde ontdekkingsreizigers gebakken en ze mochten er zoveel van eten als ze lustten. En ze lustten er nogal wat van! Nero smulde in een hoek van een dikke kluif.
"Nou hebben we 't stelletje weer compleet," zei de kok.

"Op Ouwe Hein na dan toch," merkte Bulletje op. "Ouwe Hein?" vroeg de kok verwonderd. "Ouwe Hein ligt toch in de ziekenkooi, niet maatje?" "Natuurlijk," antwoordde het Kalkhoofd zonder aarzelen. "Die is ziek geworden van schrik, toen-ie hoorde, dat Bulletje en Boonestaak weer aan boord waren." "Je hebt misschien nog nooit een reuzenschop onder je broek gehad?" informeerde Boonestaak dreigend.

De koksmaat keek erg verwonder bij dit dreigement van Boonestaak.
"Begrijp jij, waarom die jongen kwaad wordt, als-ie de waarheid hoort, kok?" vroeg hij met een onnozel gezicht.
"O," vertelde de kok, "je hebt overal en altijd mensen, die de waarheid niet verdragen kunnen."
"Wij kunnen de waarheid best verdragen," zei Bulletje kwaad. "Maar jullie staan te liegen, dat je zwart ziet. Ze liegen allemaal aan boord. De 'Hercules' lijkt wel een leugenaarsschip!"

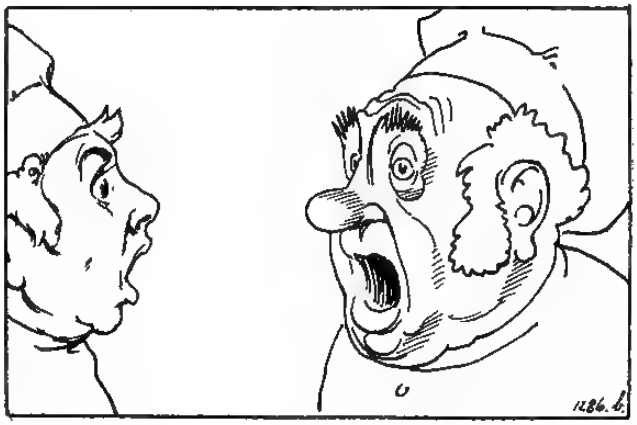

"Jongen, jongen, wat rij jij hard van stal!" spotte de kok. "Hoe kom je toch bij die onzin?"
"Dat is geen onzin," zei Bulletje nijdig. "Jullie praten onzin. Maar ik spreek wijze taal. Ik ben even in de ziekenkooi wezen loeren, en d'r was geen Ouwe Hein te zien, zo groot als een speldenkop!"
De kok en het Kalkhoofd trokken ijselijk verbaasde gezichten.
"Da's gek," zei de kok peinzend. "Da's heel gek. Da's erg gek. Da's allemachtig gek!"

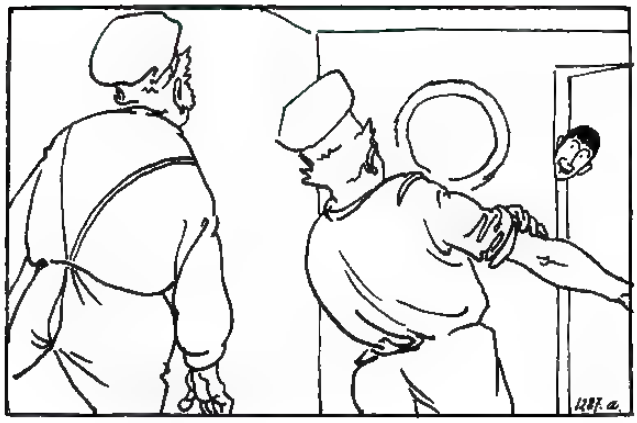

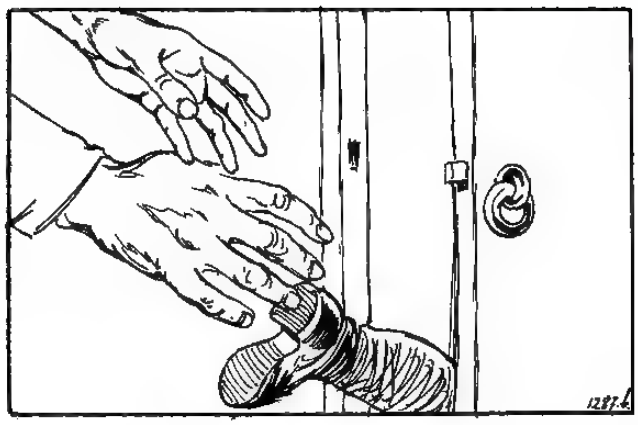

"Ja," gaf Boonestaak toe, "da's zeker buitengewoon erg stapelgek... Maar toch nog lang zo gek niet als jullie!" Toen grepen de kok en de koksmaat allebei tegelijk naar hem, maar hij sprong onder hun handen weg en stond ze buiten de kombuis uit te lachen.
"Een brutaal heertje, die Boonestaak," riep de kok, en hij stelde zich aan, of hij geweldig kwaad was. En de koksmaat stroopte zijn mouwen hoger op en dreigde Boonestaak tot gehakt te zullen maken. Bulletje scheen helemaal niet onder de indruk van hun woede, want hij zei kalm:
"Boonestaak mag dan brutaal zijn, maar gelijk heeft-ie. Jullie zijn de grootste leugenaars, die ooit op een schip gevaren hebben!"
"En Ouwe Hein dan?" vroeg de kok verslagen.
"Bij jullie vergeleken is Ouwe Hein een kind in het liegen," schreeuwde Bulletje. En toen moest hij ook maken, dat-ie weg kwam, want nu vielen de twee beledigden op hém aan.

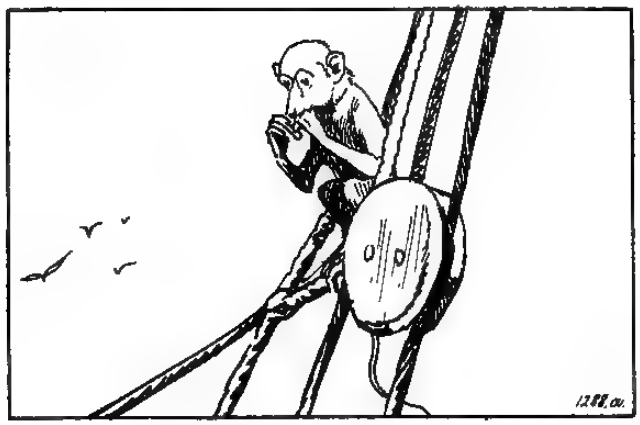

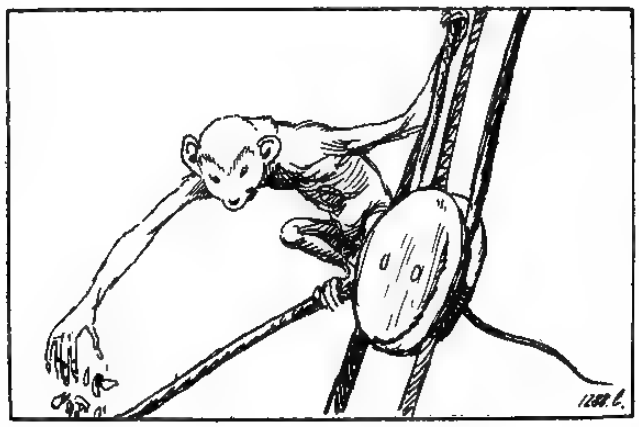

"Kom," zei Bulletje, "dan gaan we onze troost maar zoeken bij Japie m'n apie. De beesten liegen tenminste niet. Ik word ziek van al die smoesjesverzinnende mensen!"
"En waarom?" vroeg Boonestaak verontwaardigd. "We zijn toch warempel geen kleine kinderen meer: ze kunnen 'et ons best vertellen, als er wat is met Ouwe Hein."
"Gewoon allemaal eigenwijzigheid," stelde Bulletje vast. "Maar we komen 'et toch wel te weten!" Japie m'n apie zat in het want olienootjes te pellen. Hij grijnsde vriendelijk tegen de twee makkers, maar dacht er niet aan, naar beneden te komen, hoe dringend ze het hem ook vroegen, en hoe uitnodigend ze ook hun armen openspreidden om hem aan hun borst op te vangen. Als enig antwoord gooide hij hun een handje schillen op hun hoofd en grijnsde breed, toen ze nijdig de vuist tegen hem schudden. En Bulletje zei boos:
"Stiekem laten zitten, dat kleine ondier."

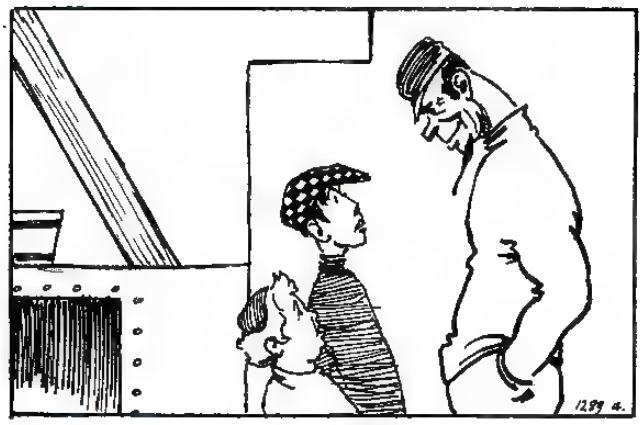

Toen de jongens zich omkeerden, stonden ze onverwacht tegenover de bootsman. Die keek hen vriendelijk aan, blijkbaar verheugd, dat zij weer onder zijn leiding verder zouden studeren.
"Zo, mejonges," zei hij. "Jullie liepen zeker al naar me te zoeken om te vragen, wanneer de lessen eindelijk es beginnen? Nou, daar zal vandaag nog wel niks van komen, want ik heb nog van allerlei te doen. We hebben nou een lange reis voor de boeg."

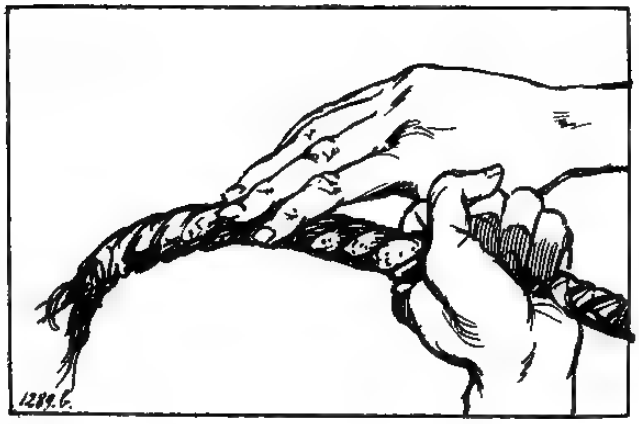

"Vandaag niet?" zei Bulletje schijnheilig.
"Hè da's nou jammer, bootsman. 'k Had net zo gehoopt op een stelletje sommen..."
"Om te zoenen," vulde Boonestaak vol geestdrif aan.
De bootsman keek maar zuinig, en trok een eindje geteerd touw langzaam uit zijn broekzak. Hij streelde het liefkozend met zijn harde hand en zei zoetsappig:
"Zo'n onnozel touwtje toch, hè? Je kan geloven, mejonges, hoe dát naar jullie verlangd heeft!"

"Heus?" vroeg Boonestaak, en hij ging voor alle zekerheid een stapje achteruit. "Nou bootsman, laat het dan nog maar een beetje verlangen. Misschien wordt 'et dan nog es een kilometer lang!"
De bootsman draaide het touwtje en keek nog al nijdassig, vond Bulletje. En om hem af te leiden, vroeg hij:
"Bootsman, weet u ook, wat er met Ouwe Hein aan de hand is?"
De bootsman dacht ernstig na.
"Ouwe Hein?" zei hij toen. "Heb ik niet gehoord, dat-ie

in de ziekenkooi ligt? Ja, zeker, zo is 't! Stakker! Hij heeft 't lelijk te pakken."
"Wat heeft-ie dan?" vroegen de jongens, blij eindelijk iemand gevonden te hebben, die er meer van scheen te weten.
"O," zei de bootsman, "ik geloof de derderangs koorts, en longontsteking, en reumatiek, en een leverkwaal en zo nog 'et een en ander."
"Toch gek, dat-ie dan niet in de ziekenkooi ligt," vond Bulletje onschuldig.

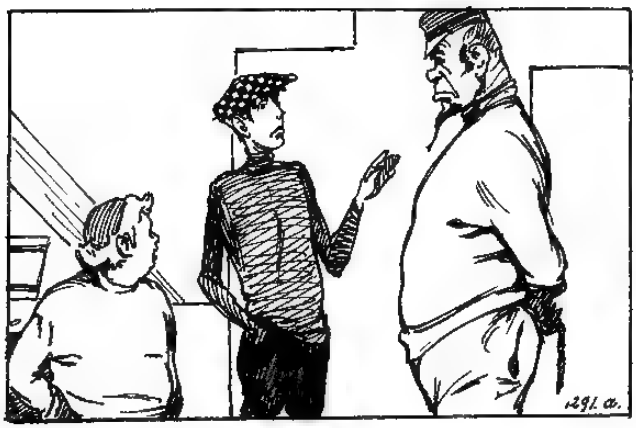

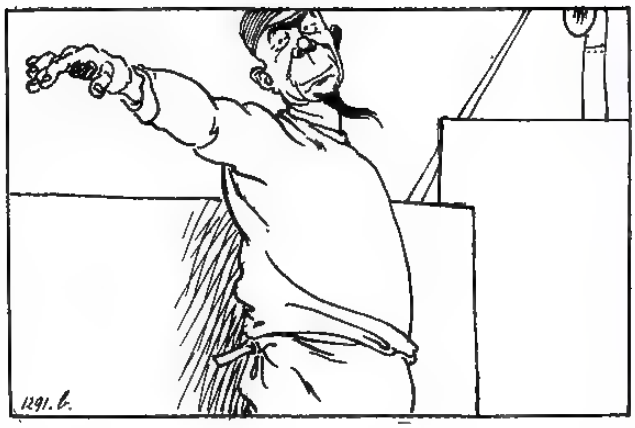

De bootsman keek de twee vrienden ernstig aan. "Geloof je me niet?" vroeg hij op de man af.
"O, jawel, hoor," antwoordde Bulletje luchtig. "Als u er erg op gesteld is, wil ik het best geloven! Heel best."
"En hij is al haast beter ook," verzekerde de bootsman, zonder kwaad te worden, zoals Bulletje zeker verwacht had.
"Fijn," zei Boonestaak. "Nou, bootsman, doe hem de groeten van ons, als u hem soms tegenkomt."

"Ze geloven me nog niet, de brasems," mopperde de bootsman. "Nou, even goeie vrienden, hoor. De tijd zal het leren. Maak je maar klaar om morgen met de lessen te beginnen. Ik brand gewoon van verlangen om jullie verder op te voeden. Want 't is nodig, hoor, reken maar!"
"Dank u wel," zei Boonestaak nederig. Maar de bootsman wuifde welwillend met zijn hand, stak het eindje touw in zijn zak en zei royaal:
"Niks te danken, mejonges, 't is je van harte gegund."

Peinzend liepen de jongens langs de reling heen en weer. Ouwe Hein en de zonderlinge raadselen rond zijn verdwijning lieten hen niet met rust. In de loop van de dag informeerden ze nog eens stiekem bij deze en gene, maar ze hoorden overal dezelfde vage beweringen, en wisten, toen het avond was, nog altijd niet, wat ze ervan denken moesten. Dinsdag zagen ze ook niet terug. Die sliep aan één stuk door, doodop van de uitgestane angsten. In bed praatten ze nog over het zonderlinge geval, en ze namen zich vast voor morgen het hele schip van onder tot boven te doorzoeken. Ze moesten en zouden zekerheid hebben.
"Weet je wat," besliste Bulletje, "we zullen Dinsdag vragen ons te helpen zoeken. Die is reuzehandig, en in hem hebben ze zo geen erg als in ons." Boonestaak vond dat een goed plan, en hechtte er dan ook zonder zijn gewone opmerkingen zijn goedkeuring aan. Toen gingen ze slapen.

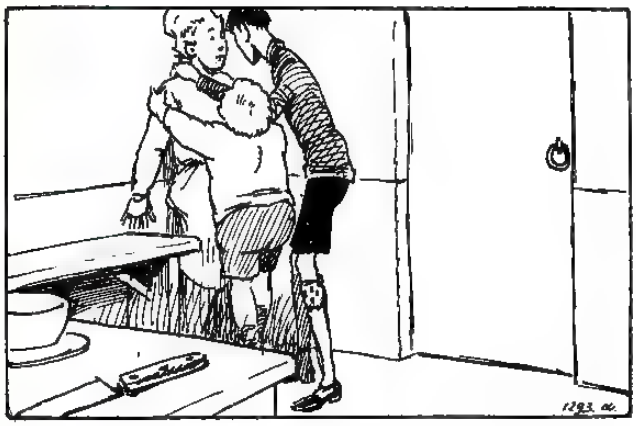

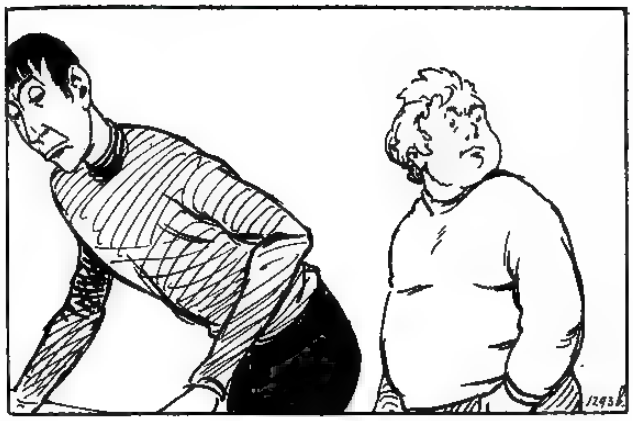

De volgende morgen aan het ontbijt namen ze het Kalkhoofd in vertrouwen. "Nou, zonder flauwe onzin, Kalkhoofd," zei Boonestaak kameraadschappelijk. "Wat weet jij van Ouwe Hein? Waarom is-ie niet aan boord? Wat is er met 'em gebeurd?"
"Kunnen jullie goed een geheim bewaren?" vroeg de koksmaat met een slim gezicht.
"Natuurlijk!" riepen Bulletje en Boonestaak als uit één mond. "Wat dacht je wel?!"
"Ik ook!" zei de koksmaat. De jongens keken hem ontstemd aan.
"Wat zeg je?" vroeg Boonestaak.
"Ik zeg: ik ook," antwoordde de koksmaat.
"Val om, eigenwijs stukkie Kalkhoofd," schimpte Bulletje woedend. "Die begint iemand al voor de gek te houden as ie pas uit zijn bed is. 't Lijkt waarachtig wel een groot mens."
"Bah! wat een vent," zei Boonestaak vol walging, en ging zo zitten, dat-ie de koksmaat niet meer zag.

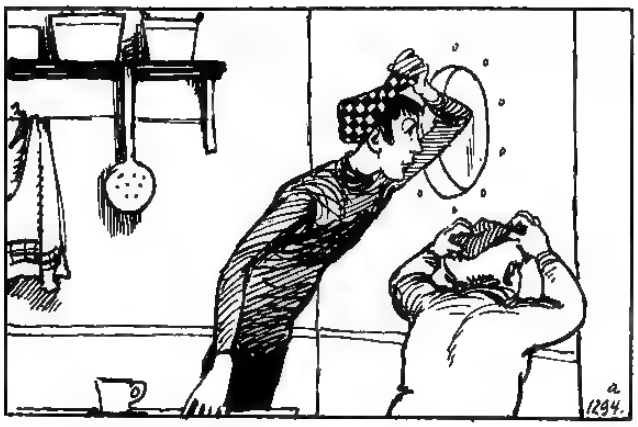

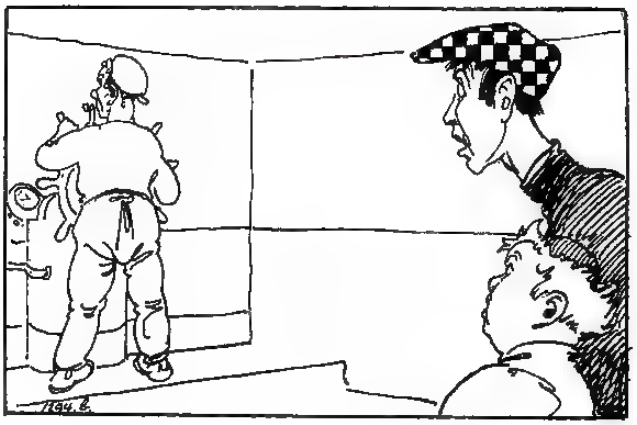

Het onbeschaamde Kalkhoofd trok zich noch van de woede, noch van de minachting der kameraden wat aan, en ging lachend weg. Bulletje en Boonestaak konden haast niet eten van nieuwsgierigheid en spanning om het geheim van Ouwe Hein. Al veel gauwer dan anders hadden ze genoeg, en liepen de hut uit.
"Eerst even naar de brug, de vaders goeie morgen wensen," zei Boonestaak, "en dan dadelijk met Dinsdag op onderzoek uit!"

Ze liepen zo hard ze konden naar de brug, klommen de trap op, stoven de openstaande deur in en... bleven stokstijf naast elkander staan, de ogen met strakke blik gevestigd op de roerganger aan het rad. En er was reden genoeg voor de stomme verbazing, want die roerganger was niemand anders dan Ouwe Hein in hoogsteigen persoon. Toen ze wat van hun verbazing bekomen waren, riepen ze allebei tegelijk, en zo hard ze konden: "Ouwe Hein!..."

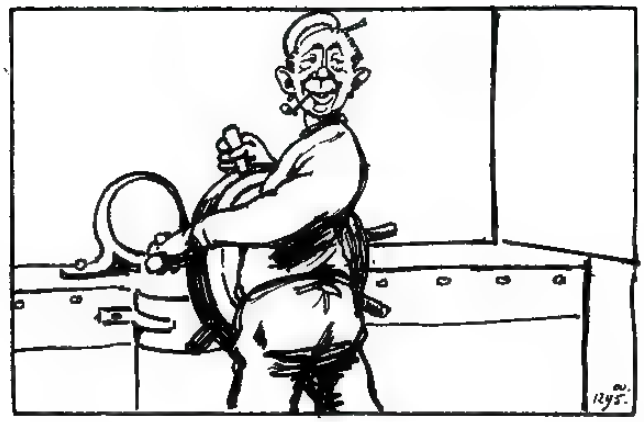

De roerganger keerde zich om en keek de jongens met zijn gewone vriendelijke glimlach aan. Hij wuifde met zijn ene hand en zei hartelijk:
"Wel, dag Bulletje en Boonestaak! Dat doet met nou goed aan m'n ouwe hart, dat jullie weer terug zijn, hoor. Ik had 'et al horen vertellen. Wel gefeliciteerd met jullie redding. Wel, wel, wel, wat een vreselijke avonturen voor zo'n paar broekemannetjes!... Nou, komen jullie Ouwe Hein niet even een hand geven?"
Bulletje en Boonestaak kwamen aarzelend naderbij, en gaven de oude matroos schichtig de hand. Zij griezelden een beetje van hem, en zeiden op ongewoon zachtzinnige wijze goeiendag. De kapitein en de stuurman stonden zich stilletjes in hun verbazing te verkneuteren. Ouwe Hein zei lachend:
"Wat doen jullie toch beschimmeld! Je staat me net aan te gapen, of je denkt, dat ik niet echt ben. Maar ik ben zo echt as wat, hoor! Voel maar es?" en hij kneep hen allebei gevoelig in hun oor.

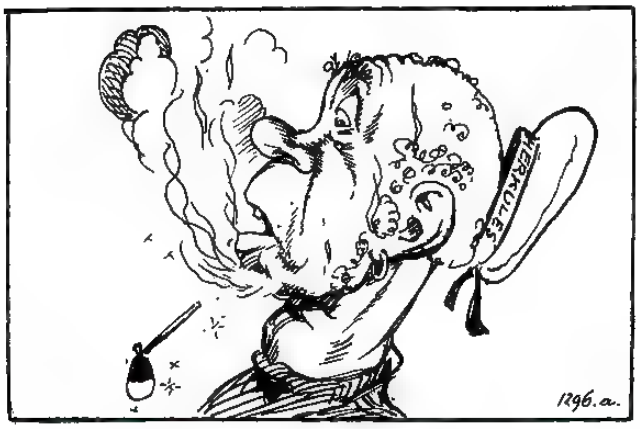

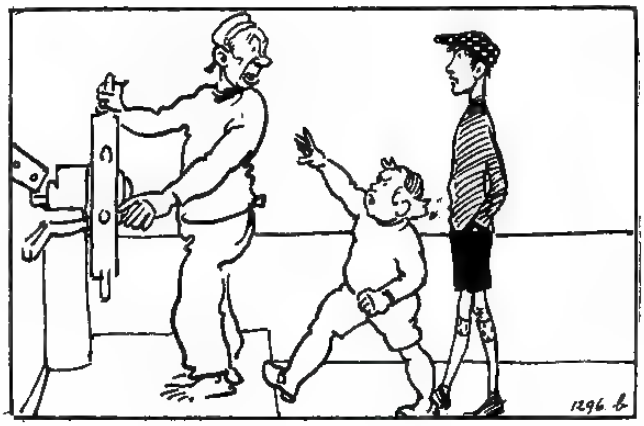

"Au!" riepen Bulletje en Boonestaak. Ze keken een beetje kwaad naar het lachende gezicht van Ouwe Hein, en zochten naar iets geheimzinnigs aan hem. Maar ze vonden niets. Hij zag er doodgewoon uit. Alleen...
"Waarom heb je je ringbaard af laten scheren?" vroeg Bulletje verontwaardigd. "Die stond je juist zo aardig!"
"O, daar vlogen vonken van mijn pijp in, en toen is-ie afgebrand!"
"Jammer," vond ook Boonestaak. "Je moet 'em weer maar gauw laten staan."
"Zoals u beveelt," antwoordde Hein onderdanig.
"Waar ben je gisteren en eergisteren geweest, Hein," informeerde Bulletje.
"O, 'k was een beetje ziek, hè, maar dat is weer over. 'k Lag wat uit te slapen in de ziekenkooi."
"Da's niet waar," speelde Bulletje op. "Want ik heb erin gekeken en je was er niet!"
"Wat je zegt?!" riep Hein eerlijk verbaasd.

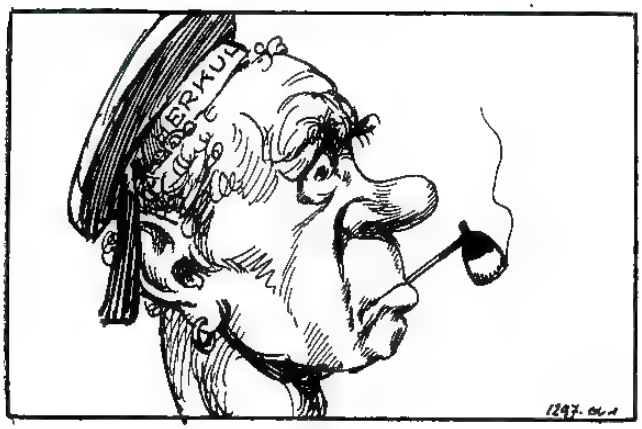

"Nou? Waar was je dan?" vroeg nu Boonestaak. Ouwe Hein trok een ernstig gezicht, en zei strak:
"Ik ben niet gewoon, dat iemand aan mijn woorden twijfelt. En als sommige eigenwijze jongetjes dat wél doen, moeten ze me maar nooit meer om waar gebeurde avonturen vragen... As ik zeg: ik was in de ziekenkooi, dan was ik in de ziekenkooi. Afgelopen. Uit. Basta!"
Bulletje en Boonestaak stonden met beschaamde kaken. En hun vaders lachten nog ook!... "Was je erg ziek, arme Ouwe Hein?" vroeg Boonestaak.

"Nee hoor," antwoordde die, "ik had alleen maar 'n beetje derdedaagse koorts, en longontsteking, en..."
"En reumatiek en een leverkwaal en nog zo het een en ander," zette Bulletje ongevraagd de opsomming voort.
"Kijk," zei Hein onverstoorbaar, "ze weten het al. Da's toch aardig, zeg ik maar!"
"Heb je onze menseneter al gezien?" vroeg Bulletje. Hein keek verwonderd.

"Jullie menseneter?" vroeg hij. "Wat mot dat met jullie menseneter? Wouen jullie een ouwe man d'r tussen nemen?"
"Nee, echt waar, Hein," verzekerde Boonestaak. "Heb je dan nog niet gehoord, dat wij op het onbewoond eiland een menseneter gevangen hebben?"
"Nee," zei Hein grimmig, "dat heb ik net niet. En ik geloof er geen laars van ook, als je 't weten wil, hoor!... Een menseneter! Wat een praats! Ze weten niet eens hoe zo'n ding er uit ziet!"

"Hij heet anders Dinsdag," vertelde Bulletje ontstemd.
"Je kan me wel vertellen, dat-ie September heet," mopperde Hein, "maar daarom geloof ik 'et nog niet."
"Hein," zei Boonestaak vol waardigheid, "we hebben jou altijd geloofd zonder bewijzen. Maar wij zullen met bewijzen komen, mannetje! Dinsdag is aan boord, en je zult 'em zo meteen zien."
"Je grootje op een heimachien," rijmde Hein. "Ik zal je geloven, as je de menseneter hier bij me brengt. Maar eerder vast niet."

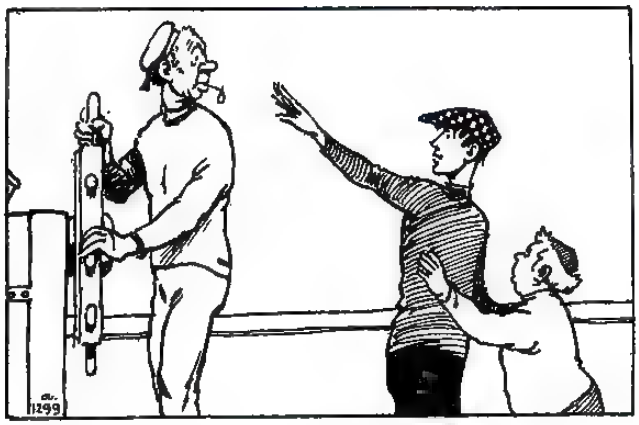

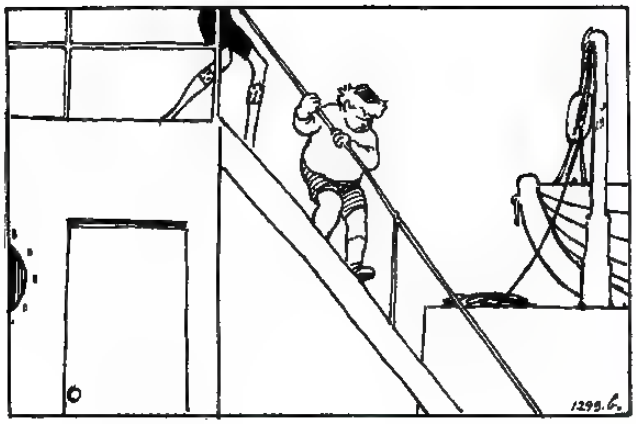

Bulletje en Boonestaak glimlachten vol zelfbewustzijn.
"Je zult niet lang ongelovig zijn, Hein," zei Boonestaak. "We gaan 'em halen. En dan zul je wel zien, dat wij niet liegen, als we wonderlijke avonturen vertellen."
"Prachtig," prees Hein, "schiet maar gauw op, en haal me die Zaterdag maar es op de brug."
"Dinsdag!!" verbeterde Bulletje.
"Nou, goed. Donderdag dan," bromde Hein. Bulletje en Boonestaak liepen de brug af, geërgerd. Dat nou juist die Ouwe Hein zo ongelovig durfde zijn!
"Nogal een wonder," meende Boonestaak, "zo de waard is, vertrouwt-ie z'n gasten."
"Maar wij zullen 'em dan toch es eventjes paf laten staan!" blufte Bulletje "Gewoon paf! Reuzepaf!"
Haastig liepen ze naar het matrozenlogies. De oudste stoker stond in de deur een pijpje te roken en knikte hun vriendelijk gedag.

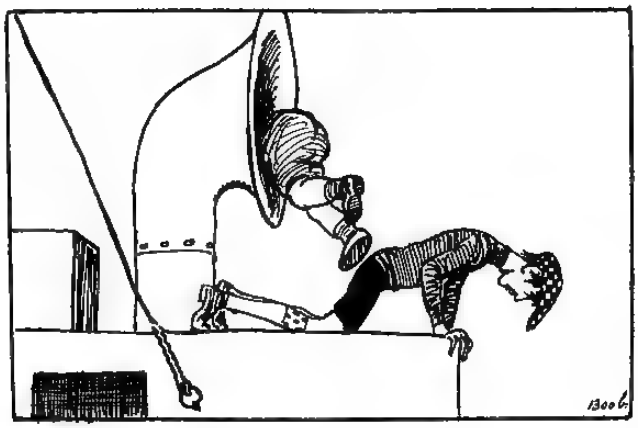

"Is Dinsdag al wakker?" vroegen de jongens.
"O," antwoordde de stoker. "Dat is die bruine slampamper, hè? Ja, die tippelde vanmorgen al vroeg aan dek."
"Slampamper?" riep Bulletje boos. "Dinsdag is helemaal geen slampamper. 't Is wat een brave goeie menseneter!"
"Wel te rusten... een brave menseneter!" riep de stoker. "Nou, moe! laat je maar lekker oppeuzelen door zo'n brave kannibaal, maar ik blijf liever wat uit zijn buurt!"
Bulletje en Boonestaak vonden het niet de moeite waard op die bekrompen praatjes in te gaan. Ze liepen de stoker voorbij, maar het logies was leeg, op een paar stokers na, die van wacht gekomen waren en in hun kooi sliepen. Daarop gingen ze terug naar dek, zochten overal, achter alle uitstekende hoeken, in alle donkere gaten, keken in de openstaande bunkerluiken, maar wat ze ook zagen, geen Dinsdag. Verbouwereerd keken ze mekaar aan. Wat was dat nou?

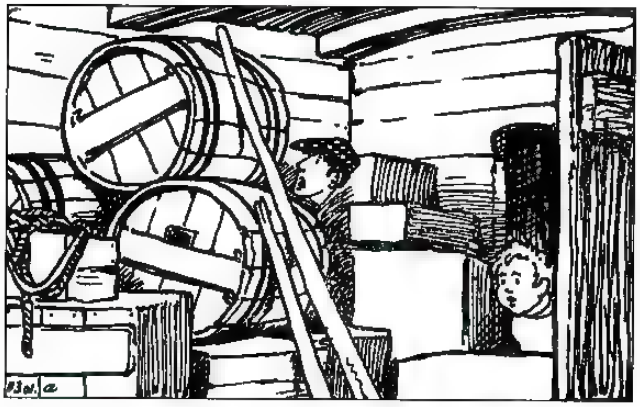

Opnieuw snuffelden Bulletje en Boonestaak het hele schip af, van de brug tot de machinekamer, van de voorplecht tot het achterdak, van de provisieruimte tot de kombuis. Ze keken in alle kooien en kasten, maakten kisten open, snuffelden tussen de trossen, alsof Dinsdag een slang was, die zich daartussendoor kon kronkelen... nergens een spoor van de menseneter te vinden...
Ze vroegen aan iedereen naar Dinsdag, en iedereen had hem 's morgens zien wandelen aan dek... Dat was allemaal goed en wel, maar waar was die verdraaide wilde nou gestoven? Ze riepen hem bij zijn naam, ze floten, ze riepen, dat hij niet bang moest zijn, dat niemand hem kwaad zou doen, dat iedereen veel van hem hield... Het was alles tevergeefs: Dinsdag wás weg en bleef weg... Vermoeid van het zoeken en ontdaan van ongerustheid en verdriet, stonden ze bij mekaar en wisten niet, wat ze doen moesten. Ergens moest Dinsdag toch zijn! Lag zeker hier of daar te slapen!

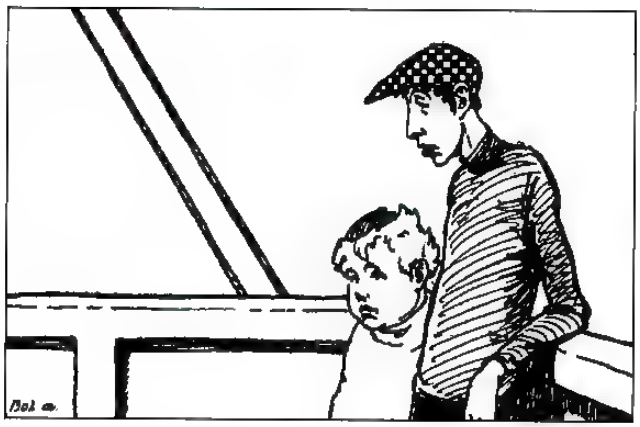

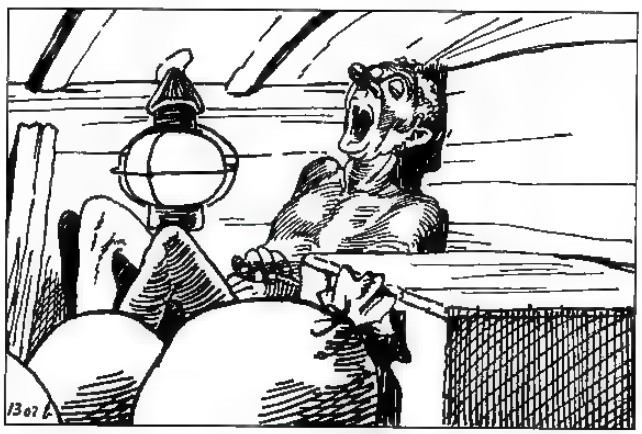

Nog eens en nog eens doorzochten ze het hele schip, maar ze vonden de verloren menseneter nergens. Verslagen kwamen ze eindelijk op de brug terug. Het huilen stond hun nader dan het lachen. Maar ze deden hun best om zich groot te houden en onverschillige gezichten te zetten. Zodra ze een voet op de brug hadden, riep Ouwe Hein:
"Nou? Waar is-ie nou, die menseneter van jullie?
Heb je 'm in je zak bij je? Is 'et een menseneter uit de Franse Bazar?"
"Man, lach niet," zei Bulletje half huilend. "We kunnen Dinsdag nergens terugvinden. Overal hebben we gezocht, maar hij is weg... Misschien komt-ie toch nog wel terecht... zit-ie hier of daar in een verborgen hoekje te slapen."
Ouwe Hein grinnikte:
"Hèhèhè! Daar dachten die twee slimmeriken een bevaren ouwe waterrot te beduvelen!... Da's lelijk tegengevallen, niet, boeven?"

Verontwaardigd keken de jongens naar Hein, en van Hein naar hun vaders.
"Vader!" riep Boonestaak, ten einde raad. "Zeg u 'em nou es, dat er werkelijk een menseneter aan boord gekomen is, die door ons op het onbewoonde eiland was gevangen. Is 't waar of niet?"
"Ja, zeker is 't waar," betuigde de kapitein.
"O zo," triomfeerde Bulletje, "nou hoor je 't zelf, verstokte ongelovige Thomas. Als de kapitein 'et zegt, zal 'et toch zeker wel waar zijn?"

Maar Ouwe Hein bleef grinniken.
" 'k Heb es een kapitein gehad," vertelde hij, "en die zei, dat de keizer van China Jan Toerelezjoer heette, en dat die in IJmuiden aan de pier op gulletjes zat te vissen. En dacht je nou, dat ik die apekool geloofde, omdat degeen, die 't zei, toevallig kapitein was?... Mis hoor! Breng me de menseneter hier, of ik geloof geen steek van al jullie vertelsels, al komen d'r honderd kapiteins om te zeggen, dat 't toch zo erg waar is!"

"Laat u zich dát zeggen?" riep Boonestaak woedend tegen zijn vader, maar die haalde de schouders op en zei: "Ja, wat moet ik ertegen inbrengen? Als jullie Dinsdag niet voor de dag komt, kan ik Ouwe Hein toch niet dwingen, te geloven, dat-ie er is?"
Bulletje en Boonestaak stonden met de mond vol tanden. Daar hadden ze zich voorgenomen om Ouwe Hein paf te laten staan... en daar stonden ze zelf paf! 't Kan raar lopen in de wereld! De wacht van Ouwe Hein was

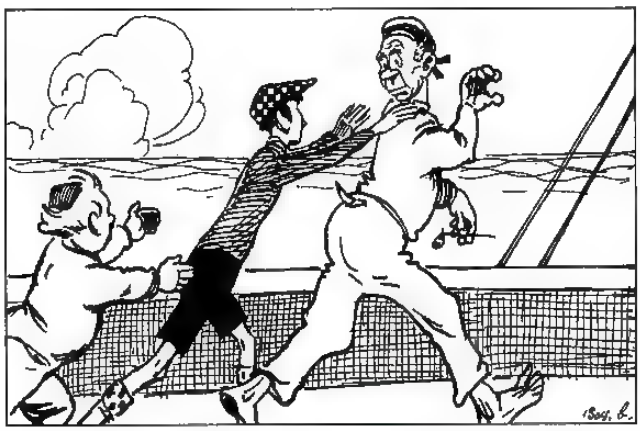

afgelopen, en hij ging de brug af, wuivend met zijn hand, en zei tegen de jongens:
"Ajuussies, hoor! Als je mijn voor de gek wil houden, moet je wat vroeger opstaan. Maar héél wat vroeger, hoor! Dag, mejonges!"
Bulletje en Boonestaak liepen hem achterna.
"Nee, maar, Hein, hoor nou es," zei Bulletje overredend. "Je moet ons toch geloven! We zullen je toch niet met opzet bedriegen?..."

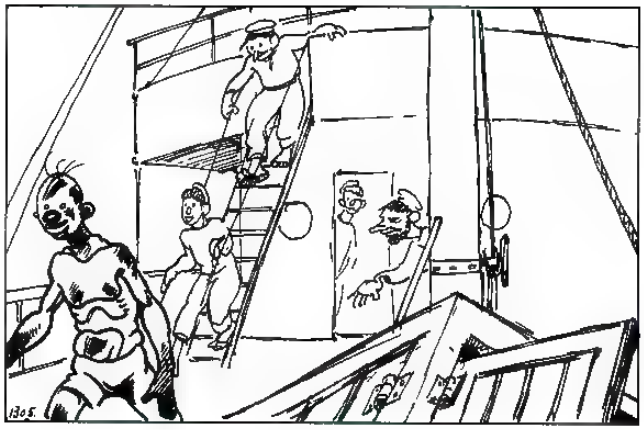

Aan dek zetten Bulletje en Boonestaak hun pogingen om Ouwe Hein te overtuigen, voort. Van alle kanten kwamen de leden van de bemanning toelopen, die lachend naar de ruzie luisterden. En iedereen, wie gevraagd werd, gaf toe, dat-ie Dinsdag, de menseneter gezien had. Maar Ouwe Hein bleef stokstijf volhouden, dat-ie er niks van geloofde, dat-ie zich nog door een hele bemanning niet voor de gek liet houden, en dat-ie de wilde met zijn eigen ogen zien wou, echt zien, eer ie 't geloofde.

"Hij moet er ook zijn!" schreeuwde Boonestaak. "Als ik maar wist, waar, dan zou ik hem dadelijk halen."

"Ja... as!" zei Hein. "Maar je haalt 'em niet. Je zou immers bewijzen? Nou, bewijs het dan: haal 'em hier!"

"Weet je wat ik denk," zei de koksmaat ineens met een bedenkelijk gezicht. "Ik hou 'et ervoor, dat ie angst gekregen heeft voor al die beschaafden. Daar was ie immers zo bang voor, niet?"

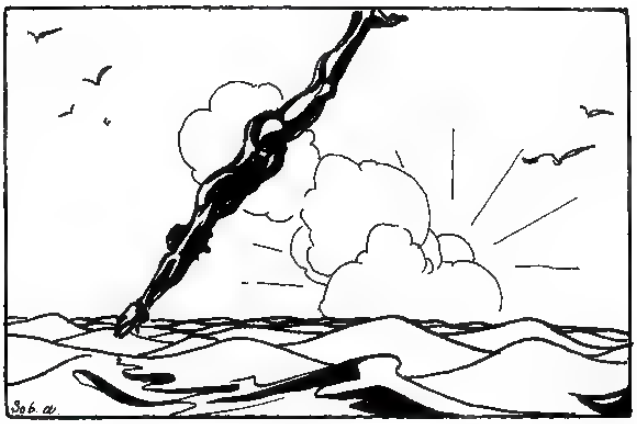

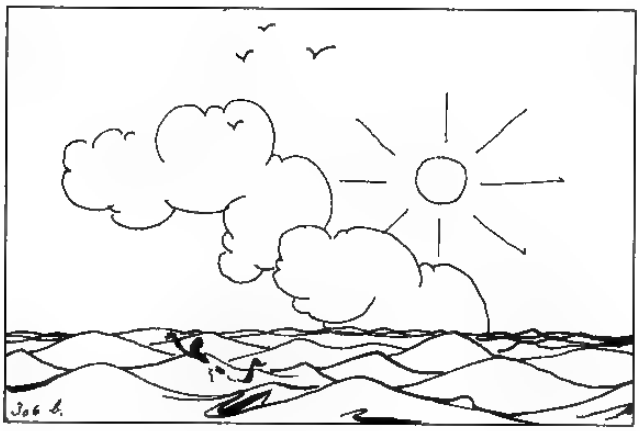

"Ja," zei Bulletje angstig. "Nou, wat denk je dan?"

"Ik denk," zei de koksmaat, "dat-ie overboord gesprongen is en weggezwommen."

"Heel aardig!" grinnikte Ouwe Hein. "Een nieuw smoesje... Maar ik vlieg er vast niet in!"

Maar de anderen keken mekaar allemaal ernstig hoofdschuddend aan: zij vonden het erg waarschijnlijk. Ze wisten allemaal verhalen van de kolossale zwemkunst van die wilden. Dagen konden ze in 't water blijven.

"Die is vast naar het onbewoonde eiland teruggezwommen," zei de oudste stoker, "wat ik je brom!"

Bulletje en Boonestaak keken vol schrik overboord naar dat eindeloze, blauwe water, waar nergens meer een snippertje land te zien was. Stel je voor, dat die arme Dinsdag daar in z'n eentje door de golven zwom, helemaal terug naar dat verre eiland. In een zee, waar het krioelde van de haaien! Om het te besterven van angst, alleen bij de gedachte al. Ze rilden van afschuw!...

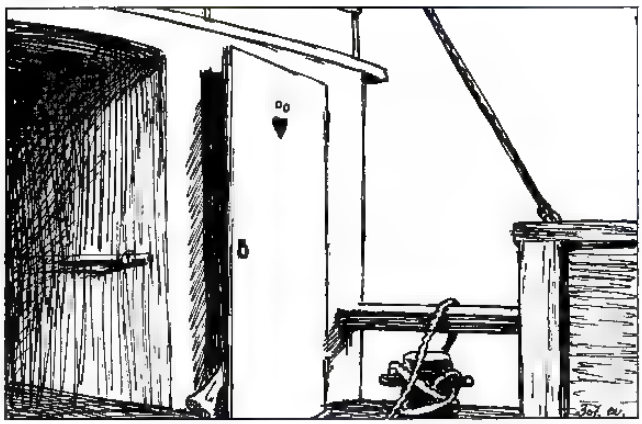

Ouwe Hein was de enige, die er lachend bij stond. Dat ergerde Bulletje verschrikkelijk. Woedend riep hij:
"Dan geloof ik ook niet, dat jij gisteren en eergisteren in de ziekenkooi gelegen hebt. Want daar heb ik ingekeken, en d'r was niks in te zien! Bewijs dat dan ook maar es!"
" 'k Was zeker net effe naar achteren," antwoordde Hein vlot.
"O, nee, want het beddengoed lag opgevouwen achterin." "Ja, dat had ik netjes gelegd, vóór ik ging.

Dat mot zo: voorschrift van de kapitein."
"Je jokt, dat je zwart ziet," schreeuwde Bulletje.
Toen stokte hij ineens, en keek Ouwe Hein strak aan, met open mond. De oude matroos werd er onrustig van en vroeg na een poosje:
"Nou? Wat is-t-er? Waarom gaap je me zo an?"
"Hoe kom jij aan die schram op je wang?" vroeg Bulletje. "Die is pas genezen!"

Hein voelde eens langs z'n wang. 't Was net of hij in de war raakte. Eindelijk zei hij:
"Die schram?... O, die?... Ja... es kijken... ik geloof, dat ik me gestoten heb an... an de deur!"
"Boonestaak!" riep Bulletje. "Kijk jij es! Had Dinsdag niet net zo'n schram opgelopen in 't bos, de eerste dag, dat we op jacht gingen? Hij haalde z'n gezicht open aan de bamboestruiken?"
"Ja," gaf Boonestaak, nauwkeurig kijkend toe, "precies zo'n schram op net dezelfde plek."

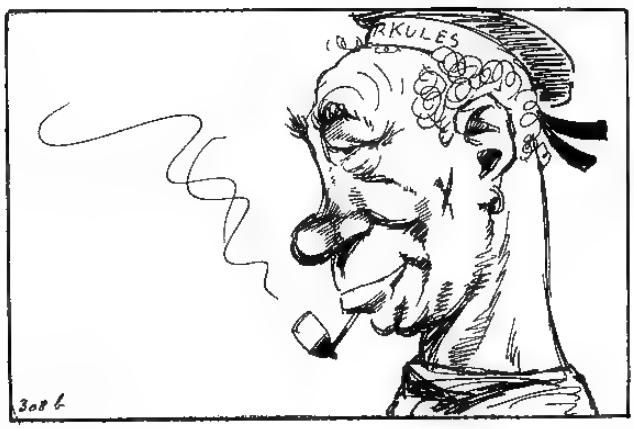

Ouwe Hein ging een stapje achteruit. Zijn pret was ineens over. Hij werd rood en weer bleek, en wist niet wat hij zeggen moest. Toen lachte hij witjes, en verklaarde:
"Ach, ik maak immers maar gekheid! Ik geloof best, hoor, dat jullie een ouwe man niet zullen voorliegen! Daar zijn jullie veel te brave, aardige jongetjes voor. Was-ie erg woest, die menseneter? En heb jullie 'em helemaal tam gemaakt?"

Maar Bulletje en Boonestaak luisterden al lang niet meer naar hem. Ze waren allebei door dezelfde gedachte aangegrepen, en ineens schreeuwde Bulletje: "Dat wil ik wel geloven, dat Dinsdag niet meer te vinden is!... Jij bent Dinsdag zelf!"
En met een woedend gebaar wees hij op Ouwe Hein, die verbaasd een stap achteruit ging.
"Ja," riep Boonestaak. "Zo is 'et! Jij bent Dinsdag geweest. Daarom heb je geen baard meer!"

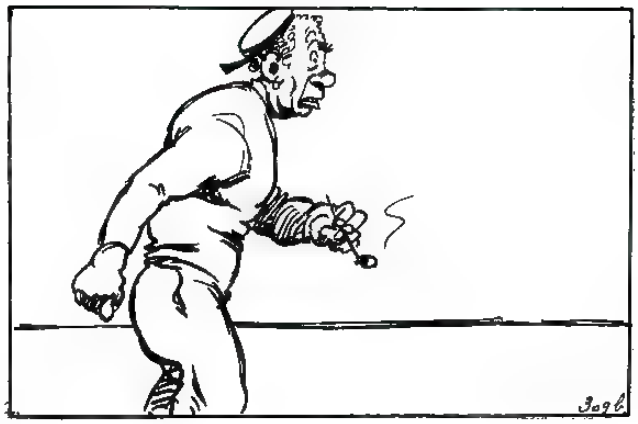

Ouwe Hein was een toonbeeld van beledigde onschuld. Maar toen hij begon te spreken, stotterde hij toch een beetje. "W-w-wat... h-h-hoe kom je d'r bij malle br-brasems," protesteerde hij. "Wie heeft er nou ooit gehoord, dat ik een menseneter ben? W-w-wat een g-g-gekheid!"
"Nee! nee! geen gekheid!" kraaide Bulletje. "Maar de waarheid! O, Boonestaak! Wat zijn we stom geweest om die Ouwe Hein voor een echte wilde te houden!!"

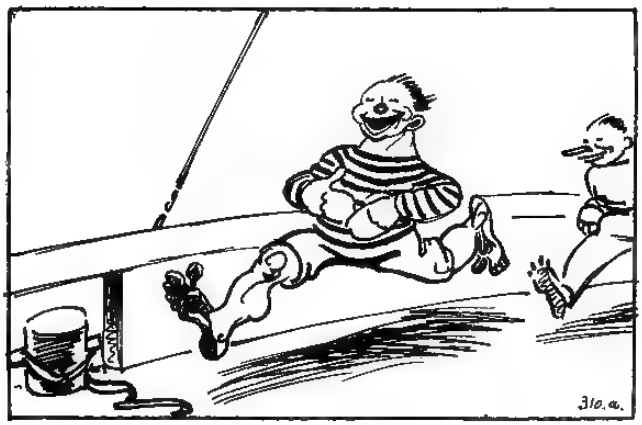

't Was moeilijk uit te maken, wie er meer verbouwereerd keek, Ouwe Hein of Bulletje en Boonestaak. En rondom hen werd gelachen, gegierd, gebruld, dat al, wat er nog niet bij stond, kwam aanlopen, als het maar even van zijn werk kon. Ouwe Hein zag paars in zijn gezicht. Bulletje en Boonestaak waren bloedrood. Ze konden nog maar niet begrijpen, hoe die gekke geschiedenis in elkaar zat, en keken naar Ouwe Hein of ze een wonderdier zagen staan. En die hikte en slikte, en de ogen puilden hem haast uit het hoofd. Maar eindelijk kon hij

zich ook niet meer bedwingen en schaterde met de anderen mee, voorovergebogen met de handen tegen zijn buik gedrukt, schokkend en schuddend van het lachen. En de matrozen sloegen hem kletsend op de schouder en brulden:
"Ontdekt, ouwe menseneter! Gevaarlijke wilde! Ontembare kannibaal!"
En dan lachten ze weer en sloegen zich op de knieën en konden maar niet tot bedaren komen...

Bulletje en Boonestaak stonden geheel verbijsterd. Ze begrepen er niets van en gingen, suf van verbazing en ontsteltenis op een bank zitten, die tegen de kombuis stond. Ze moeten wel vreselijk dom gekeken hebben, want toen de mannen een beetje van hun pret over Ouwe Hein bekomen waren en eens naar de twee ontdekkingsreizigers omzagen, brak de vrolijkheid opnieuw los. Maar Bulletje en Boonestaak lachten niet mee, zoals Ouwe Hein gedaan had: ze zaten maar suffig voor zich uit te staren zonder iets te zeggen.

Tot eindelijk Boonestaak zich vermande, en opstaande aan Ouwe Hein vroeg:
"Dus jij hebt op het onbewoonde eiland voor menseneter gespeeld, en ons al die tijd op de gruwelijkste manier voor de gek gehouden?"
"Het lijkt er veel op of 'et zo gegaan is," gaf Hein zoetsappig toe. Bulletje sprong naar voren. Hij wou wat zeggen, maar kon van opwinding niet uit zijn woorden komen.
"Zing het maar," zei Ouwe Hein goedig.

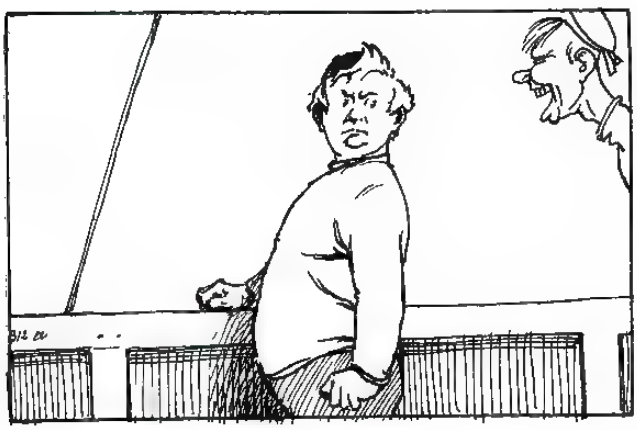

Bulletje keek hem woedend aan. Hij keek al de omstanders trouwens woedend aan, en naar zijn blikken te oordelen, had hij het hele gezelschap liefst levend verslonden. En daar dat gezelschap almaar door lachkrampen had, verbeterde Bulletjes stemming er niet op. Maar hij bracht het ten slotte toch zo ver, dat hij weer praten kon. En toen schreeuwde hij:
"En dat hele onbewoonde eiland?... Dat was dan zeker ook enkel maar komedie, hè?"

Toen lachte de onbarmhartige bemanning nog veel harder, en Bulletje en Boonestaak keken vol ontzetting rond. De volle waarheid drong tot hen door: ze waren het slachtoffer geworden van een samenzwering! Heel die vriendelijke bemanning van die goeie 'Herkules' had samengespannen, om Bulletje en Boonestaak een poets te bakken, zo geweldig, dat ze er zelfs nooit van hadden kunnen dromen, zo ontzaglijk ertussen genomen te zullen worden. Hun eergevoel leed zware smarten!

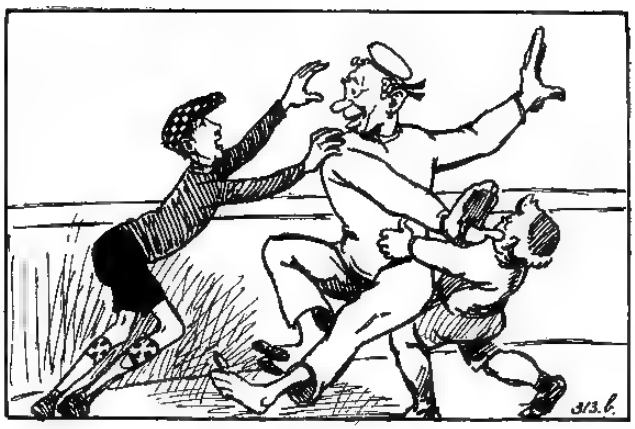

Maar Bulletje en Boonestaak waren een paar verstandige jongens, die een gezond gevoel hadden voor een goed geslaagde grap. En toen ze zich eenmaal vertrouwd gemaakt hadden met de gedachte, dat ze erin gelopen waren, begonnen ze in te zien, hoe grappig de hele geschiedenis was, al waren zij dan ook de lijdende partij. Bulletjes wijd open ogen werden al kleiner en kleiner. Boonestaaks mond trok al breder en breder. Hun schouders begonnen zachtjes te schudden...
En daar braken ze eindelijk met de mannen mee uit in een schaterende lach, die over het hele schip weergalmde. Toen ze wat bedaard waren, zei Ouwe Hein met zijn bekende menseneterssstem op zijn bekende onderdanige toon:
"Baassies tevreden over arme Dinsdag!... Domme menseneter groot veel blij... o zo blij..."
Toen begon het gegier opnieuw. Bulletje en Boonestaak sprongen op Ouwe Hein toe, sjorden en trokken aan hem, en scholden hem uit.

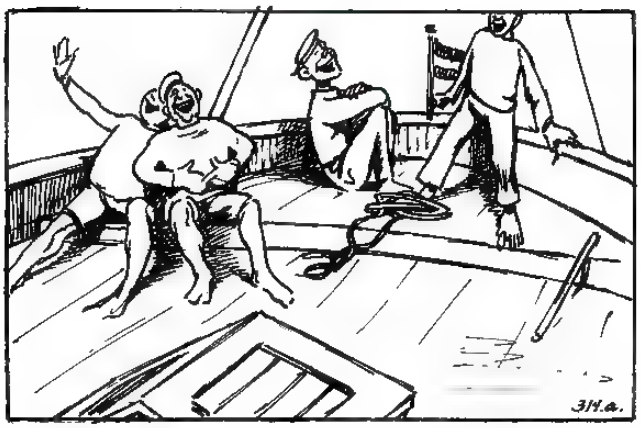

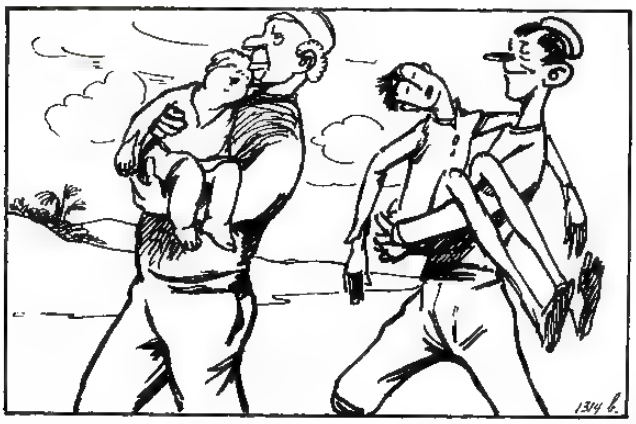

Op 't laatst konden ze niet meer, en gingen met z'n allen maar op het dek zitten, waar ze waren, om een beetje op adem te komen. Maar telkens schoot er weer een in de lach, en dan grinnikte het hele gezelschap weer mee. Ook Bulletje en Boonestaak, de deerlijk bedrogenen, moesten iedere keer lachen, als hun iets te binnen schoot, dat op het onbewoonde eiland gebeurd was, en dat ze nu eerst goed begrepen in al zijn dwaze grappigheid. Maar hoe waren die lelijke kerels toch op het idee gekomen?

"O, dat was jullie eigen schuld," legde Ouwe Hein uit. "Jullie praatten ons allemaal ons hoofd mal over je verlangens naar het avontuur met een onbewoond eiland. Nou, en wij houen hier allemaal veel te veel van jullie om niet graag aan al je wensen te voldoen. En daarom besloten we, dat jullie je onbewoonde eiland zouen hebben. Die barre storm, je weet wel, die kwam net op tijd. Toen jullie in een paar nachten niet geslapen hadden, konden we je best slapende op het strand zetten."

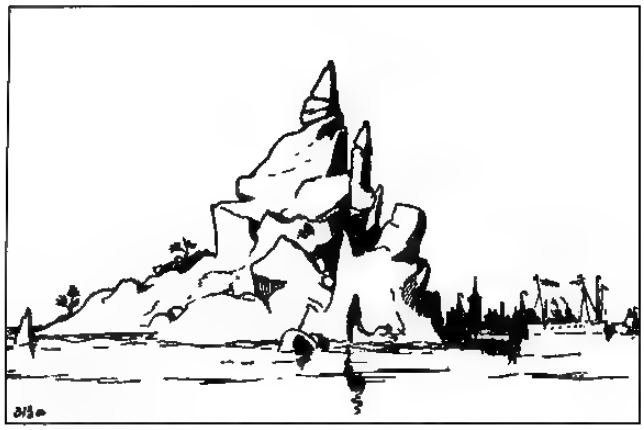

"Wat een boevenbende!" zuchtte Bulletje. "En daar ga je maar dag aan dag vriendschappelijk mee om!"
"Wel," vervolgde Ouwe Hein, "een echt onbewoond eiland hadden we niet bij de hand. Maar we moesten laden in de haven van een eiland, waar een prachtige verlaten uithoek aan is, door een hoog rotsgebergte van het bewoonde deel gescheiden. En dat hebben we toen maar tot het onbewoonde eiland van Bulletje en Boonestaak verheven. Maar jullie zouen toch niet tevreden geweest zijn zonder wilde, hè?"
Bulletje en Boonestaak gaven maar liever geen antwoord.
"Bovendien," ging Ouwe Hein onverstoorbaar verder, "bovendien moesten jullie toch eigenlijk wel een beetje beschermd worden. Nou, toen hebben ze mij opgedragen om voor menseneter te spelen en jullie te bewaken. Je hebt geen ogenblik gevaar gelopen, hoor, want vóór jullie me onderworpen hebben, was ik toch aldoor in de buurt, zonder dat jullie er erg in hadden."

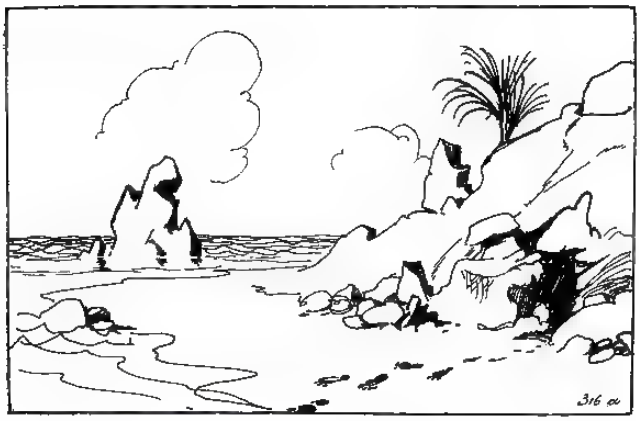

"We hebben je voetsporen wel gezien," vertelde Boonestaak, "maar we dachten natuurlijk aan een echte wilde. We waren wel een beetje huiverig, zie je."
"Nou, gelukkig maar, dat de menseneter nogal meeviel," lachte Hein. Bulletje schoot weer in een lach.
"Gossie!" kraaide hij. "Wat kan die Ouwe Hein komedie spelen! Maar hoe kwam je zo bruin en hoe kreeg je je haar zo zwart en krullend?"
"O," verklaarde Hein bescheiden, "heel eenvoudig. Ik smeerde me iedere dag in met sap van notenschillen. En ik droeg een pruikje van gedraaide sajet. Die hadden we aan boord al klaargemaakt. En komedie spelen... ja, ik ben lang lid geweest van een toneelvereniging 'De vurige salamander', zie je, en daar speelde ik alle hoofdrollen, dus zo'n beetje voor wilde spelen, daar draai ik m'n hand niet voor om."
"Je hebt 'et fijn gedaan," bekenden de jongens eerlijk.

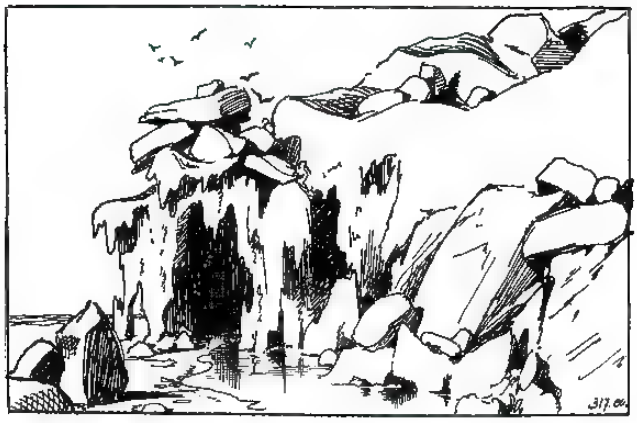

"Maar!" riep Boonestaak verheugd uit. "We hebben jullie mooie plannetjes toch lelijk in de war gestuurd, he? Want het avontuur van de druipsteengrot dat hadden jullie er niet bij bedacht!"
"O zo!" riep Bulletje zegevierend. "Daar hadden we je mee te pakken, mannetje. Je verdiende loon! Want eigenlijk is het wel een beetje bar om ons d'r zo tussen te nemen. Wat dacht je wel, toen we maar niet terug kwamen, en je ons nergens vinden kon? Dat viel je niet mee, he?"

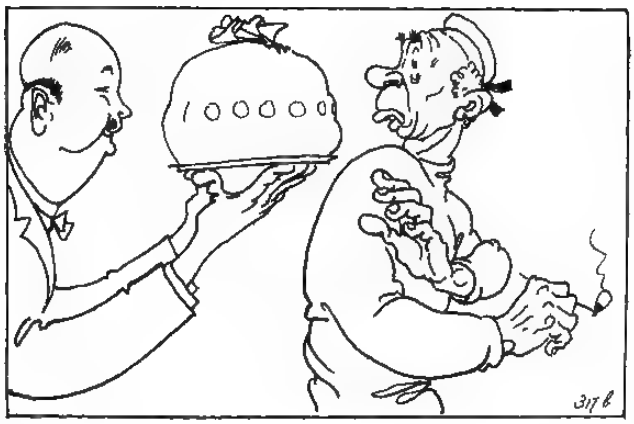

Ouwe Heins gezicht betrok. Hij streek zich met de hand over het voorhoofd en zei bedrukt:
"Nou, ik wil je wel vertellen, dat ik zo'n grapje nooit van m'n leven meer uithaal, al bieden ze me honderdduizend gulden... Goeie genade... wat heb ik in de rats gezeten!... Toen ik jullie niet vond op de plaats waar ik je achtergelaten had, dacht ik eerst nog dat jullie ongeduldig geworden waren en naar de boot teruggegaan. 'k Had een varkentje geschoten en ik ging ook maar naar het strand".

"Maar daar vond ik jullie niet. Ik had er nog geen erg in dat er wat lelijks gebeurd was. Ik stookte het vuur op en maakte het maal klaar. Ik dacht: as ze flink honger krijgen, komen ze wel opdagen, maar toen het donker begon te worden en jullie d'r nog niet waren, toen kreeg de angst me te pakken! Maar ik dacht nog altijd dat jullie verdwaald waren in het bos. Daarom stak ik een groot vuur aan en zelf ging ik met een brandende fakkel het woud in en riep maar naar jullie. De nacht

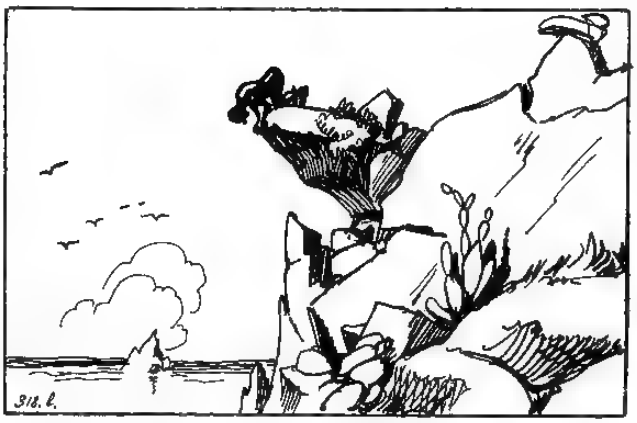

verstreek, maar er kwamen geen Bulletje en Boonestaak opdagen. Ik wist niet meer waar ik me bergen moest van angst. Ik dacht niet anders of jullie waren verongelukt. Ik kon niet eten of slapen van narigheid. Overal heb ik gezocht naar sporen van jullie, maar ik vond niks. En ik wist, dat de 'Herkules' met een paar dagen weerom zou komen om ons af te halen. Je kan wel denken wat er in me om ging bij de gedachte aan de kapitein en de stuurman..."

Ouwe Hein veegde het koude zweet, dat hem bij de herinnering aan de doorgestane angsten uitbrak, van zijn voorhoofd, en ze keken hem allen vol spanning en medelijden aan. Het aardige, gezellige grapje had werkelijk een wending genomen, die niemand voorzien had, en die voor de arme oude grappenmaker vreselijke ogenblikken had gebracht. "Ik stelde me voor," zei Hein met een beverige stem, "wat de vaders van Bulletje en Boonestaak wel zeggen zouden, als ik zonder hen terug kwam. Als ik had moeten zeggen: Ja, 't spijt me wel, maar de jongens zijn op het eiland spoorloos verdwenen. Ik weet niet waar ze gebleven zijn. 't Is net of de aarde ze opgeslokt heeft..."
"Dat was ook eigenlijk zo," zei Boonestaak. "Jawel," zei Hein, "maar dat zou zo kalm niet afgelopen zijn!... Jongen, jongen, die laatste dagen van zoeken en nog eens zoeken zal ik van m'n leven niet vergeten. Ik snap nog niet, dat ik niet dood gebleven ben van angst!

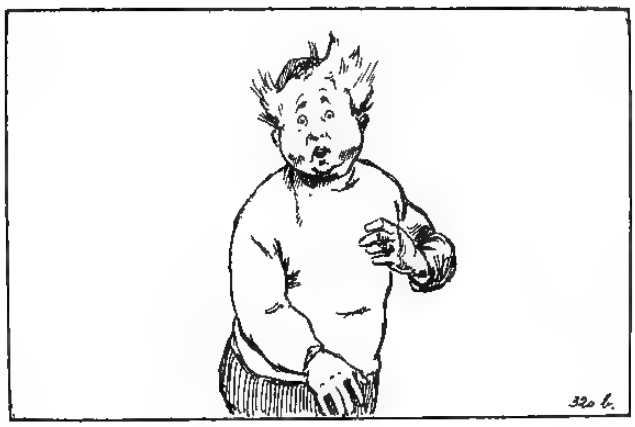

En nou kunnen jullie je eens voorstellen, wat er in me omging, toen ik jullie daar gezond en wel over de verschansing zag hangen om me gedag te roepen. Ik werd duizelig van schrik en verbazing en blijdschap, alles door mekaar. M'n hart stond stil. Ineens werd heel de wereld anders. Ik begreep er niks van. Ik kon m'n ogen niet geloven. Ik dacht dat ik droomde, en dat ik dadelijk wakker zou worden. Ik dacht dat ik gek geworden was en maar dingen zag, die er niet waren..."

"Precies als wij, toen we de uitgang van de druipsteengrot gevonden hadden, en in de bewoonde wereld terechtgekomen waren." zuchtte Bulletje, nog weer even bevend bij de herinnering aan de angsten die ze uitgestaan hadden.
"Nou, afijn, de rest weet je," eindigde Ouwe Hein. "In ieder geval hebben jullie behoorlijk je straf te pakken gehad voor de angst, die je me bezorgd hebt."
"En jij voor de poets, die je ons gespeeld hebt," zei Boonestaak voldaan. "We zijn kiet!"

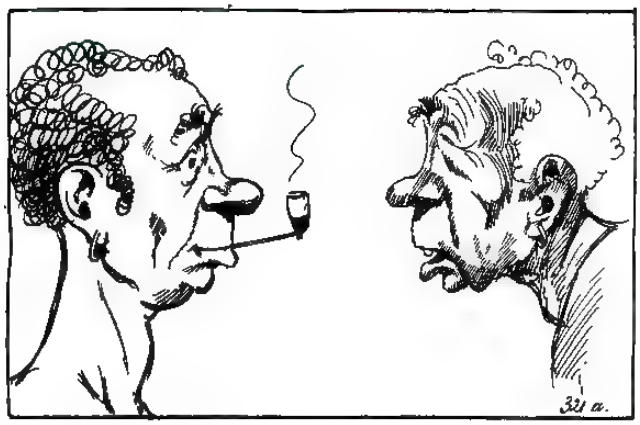

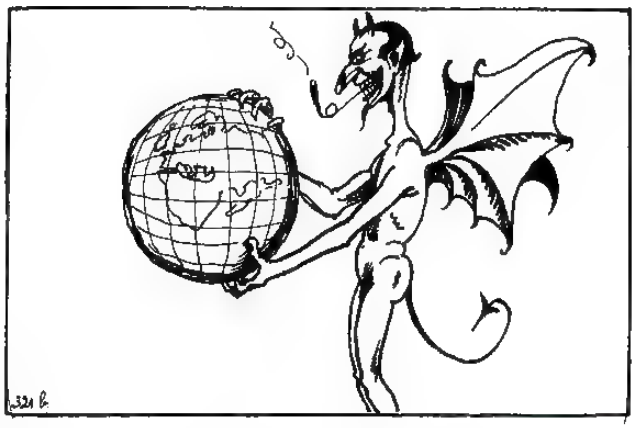

"Dát weet ik wel," zei Ouwe Hein nog, "d'r kan gebeuren wat wil, maar mij krijg je niet meer voor zulke akkefietjes; met Bulletje en Boonestaak weet je wel waar je mee begint, maar je weet nooit waar 'et mee ophoudt. Dank je lekker... Ik hou me voortaan buiten de liefhebberijen van de heren. Goeie hemel... ik geloof, dat ik die paar dagen wel tien jaar ouwer geworden ben van verdriet en angst. Die zeerover was nog zo dom niet, om jullie als monsters te kijk te zetten!" "Lekker!" riepen Bulletje en Boonestaak, toch nog een beetje wraakzuchtig. "Net goed!... Eigen schuld, mannetje! Wie Bulletje en Boonestaak d'r tussen neemt, die moet zelf ook maar een strop halen."
De mannen lachten en Ouwe Hein schudde het hoofd. "De ondankbare schooiers," klaagde hij. "Daar speel je de menseneter voor... daar praat je krom en scheef, dagen lang, en aan 't eind van 't lied verheugen ze zich nog in je ongeluk... De wereld is duvels slecht..."

"En hebben jullie nooit es gedacht, dat die menseneter Ouwe Hein wel es zijn kon?" vroeg de kok.
De jongens dachten na. Toen zei Boonestaak:
"Ja... we hebben wel es tegen mekaar gezegd, dat Dinsdag best een broertje van Ouwe Hein kon zijn, niet Bulletje?"
Bulletje bevestigde dat, en Hein vroeg nieuwsgierig: "Vonden jullie, dat-ie op me leek? En ik dacht nog al, dat ik me zo knap onkenbaar gemaakt had."

"Nee," zei Bulletje langzaam. "Dat was 'et 'em niet. Maar we zeien dat na één van Dinsdags vertellingen... na die over het wonen in de haaienmaag!"
De mannen rondom giechelden en keken spottend naar hun oude vriend. Die trok zijn gezicht in een strenge plooi en zei:
"Hoor es even: Dinsdag of Hein, aan de waarheid van mijn verhalen valt niet te tornen. Die blijft als een paal boven water vast staan, begrepen?"

"Ja, maar Hein," zei Boonestaak gauw, "zo bedoelen we 't niet!... We bedoelen alleen maar, dat Dinsdag net zulk soort avonturen beleefd had als jij; geloven doen we natuurlijk alles, niet Bulletje?"
"Spreekt vanzelf," antwoordde Bulletje met een schijnheilig gezicht. "Dinsdag zei wel, dat Ouwe Hein een vreselijk groot leugenpietje was, maar daar trekken wij ons niks van an."
"Heeft-ie dat gezegd?" vroeg Hein, rood van kwaadheid.
"Ja, eigenlijk wel!" gaf Boonestaak toe. "Wat een onbeschofte leugenaar!" stoof Hein op. "En ik weet zeker, dat-ie zelf de afschuwelijkste leugens heeft zitten oplepelen!"
"Maar, Hein," zei 't Kalkhoofd, gierend van 't lachen. "Dinsdag... dat was je toch zelf?"
Ouwe Hein keek hem vernietigend aan. "Hou jij je snater d'r buiten, lelijke meelmuis!" snauwde hij. "Bemoei je met je potten en pannen, en laat ons behoorlijk overleggen, hè?"

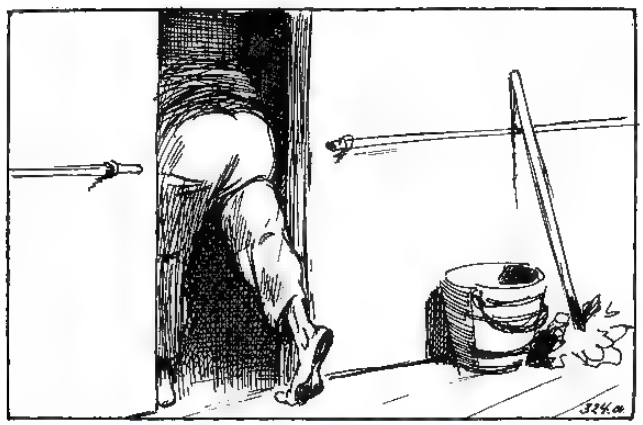

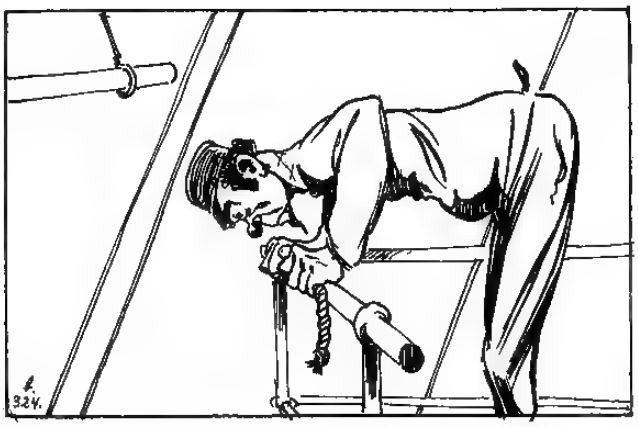

Nu werd er zo luidruchtig gelachen, dat Ouwe Hein voorgoed kwaad werd, opstond en mopperend in het matrozenlogies verdween.
"O! o! o!" schaterde de kok. "Wat hadden jullie die ouwe avonturenverteller daar lelijk tuk! Hij wist zich niet te bergen van verlegenheid. Da's de eerste keer, dat ik Ouwe Hein de vlucht heb zien nemen!"
Hij sloeg zich op de knieën van plezier, en de matrozen lachten uit volle borst mee.
"Ja," zei Boonestaak trots. "Wie met ons begint moet er aan denken, dat we ook niet van gisteren zijn."
"Maar we hebben jullie toch aardig te grazen gehad met het onbewoonde eiland," oordeelde een matroos.
"Dat is zo," gaf Bulletje toe. "Maar we hebben zelf het bedrog ontdekt."
Toen zei een zware stem boven hen:
"Zitten m'n leerlingen hier ook bij? 't Is tijd voor de les!"
't Was de bootsman, met z'n touwtje bij zich!

Bulletje en Boonestaak volgden hun leermeester met een bezwaard hart naar de hut. Hun honger naar wetenschap was lang zo groot en hevig niet als hun dorst naar opzienbarende avonturen. Zuchtend zetten zij zich aan de tafel, waar de bootsman het werk al had klaargezet: een stel sommen, een blad schoonschrift en een opstel, getiteld: 'Onze eerste dag op het onbewoonde eiland.' De jongens keken donker. Het kwam hun voor, dat ze niet aardig behandeld werden.
"Komaan," zei de bootsman vriendelijk, "ik heb maar een goeie portie voor jullie klaargezet: je hebt in zolang niks gehad, zie je, en ik dacht zo: ze zullen wel naar een stevig stukje werk verlangen!"
"O," zuchtte Boonestaak smachtend, "we liepen d'r gewoon naar te snakken, niet Bulletje?"
Bulletje knikte bedroefd.
"Zie je wel," zei de bootsman. "Nou dan maar flink aan de gang: een goed begin is het halve werk, zei m'n grootje altijd."

De jongens bleven alleen zitten, en begonnen met lange gezichten aan hun sommen. Telkens zuchtten ze, alsof ze bezig waren zware vrachten te versjouwen. Bulletje veegde zich herhaaldelijk het zweet van zijn voorhoofd en pufte.
"Toch eigenlijk veel te warm om te werken," vond hij, maar Boonestaak had net haast een lange deelsom af en gaf geen antwoord. Toen bromde Bulletje:
"Brave Hendrik!" en werkte in vredesnaam ook maar door: hij wou niet achterraken. Toen ze de sommen en het schoonschrift klaar hadden, vroeg Boonestaak: "Kan jij dat opstel maken, Bulletje?"
"Waarom niet?" vroeg die luchtig. "Je vertelt gewoon hoe we wakker werden en wat we toen zoal gedaan hebben."
"Ja, maar," opperde Boonestaak, "ik ben niet van plan om me nou óók nog es voor de gek te laten houen. En liegen leer je hier aan boord niet: we zijn niet op een onbewoond eiland geweest, en ik maak geen opstel, dat zo heet!"

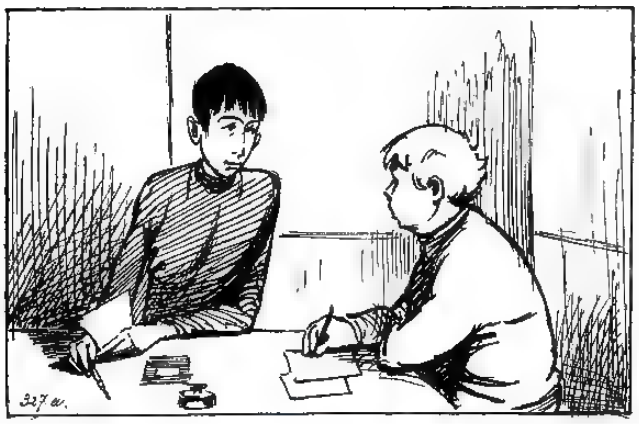

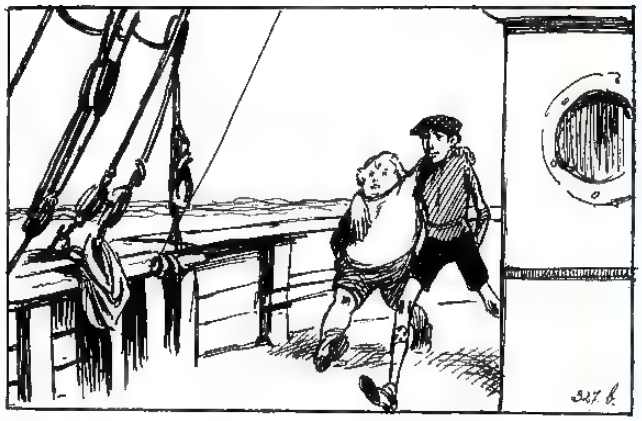

Bulletje keek zijn vriend bewonderend aan.
"Het is nog zo stom niet!" zei hij goedkeurend. "Ik geloof, dat ik er net zo over denk: as wij een opstel maakten over een onbewoond eiland, zouen ze ons uitlachen, of ze zouen zeggen, dat we opsnijers en leugenaars waren. Nee, Boonestaak, je hebt gelijk, dat kunnen we ons eigen niet aandoen! We hebben toch al zo'n slechte naam..."
Tevreden keken de kameraden mekaar aan: ze waren het nog zelden zó eens geweest! Bedaard legden ze hun werk op een stapeltje en Bulletje vroeg:
"Wat gaan we nou doen, denk je, Boonestaak?"
"Ik denk," zei Boonestaak, "dat we nou es naar Ouwe Hein gaan zoeken voor de mast, en hem vragen, of-ie ons niet es een fijn verhaal vertellen wil."
Wonder boven wonder was Bulletje het ook hierin met zijn vriend eens, en in aandoenlijke eensgezindheid slopen ze de hut uit, de armen om elkaars schouders en probeerden ongezien in het volkslogies te komen.

En het gelukte hun werkelijk het matrozenverblijf te bereiken zonder de bootsman tegen het lijf te lopen, die zeker naar hun opstel gevraagd zou hebben, en misschien anders zou hebben gedacht over het vraagstuk van het al of niet maken ervan. Bulletje en Boonestaak vonden Ouwe Hein in druk gesprek met een paar matrozen en stokers. Zijn gezicht stond verbouwereerd, net of-ie een verhaal deed van iets, dat hem sterk aangegrepen had. Toen de jongens binnenkwamen, hield-ie ineens zijn mond.

"Vertel maar door, Hein," zei Bulletje vriendelijk. "Boonestaak en ik willen het verhaal ook graag horen."
Maar Ouwe Hein schudde het hoofd en zei:
"Nee, dat was geen verhaal voor kleine broekmanne-kes, veel te griezelig. Je zou d'r vannacht niet van kunnen slapen."
"Hè, fijn!" schreeuwde Boonestaak. "Toe nou, Hein, ga nou door! Je kan net zo fijn vertellen!"
Hein glimlachte gevleid, maar hij hield vol, dat dit verhaal niet geschikt was voor papkindertjes.

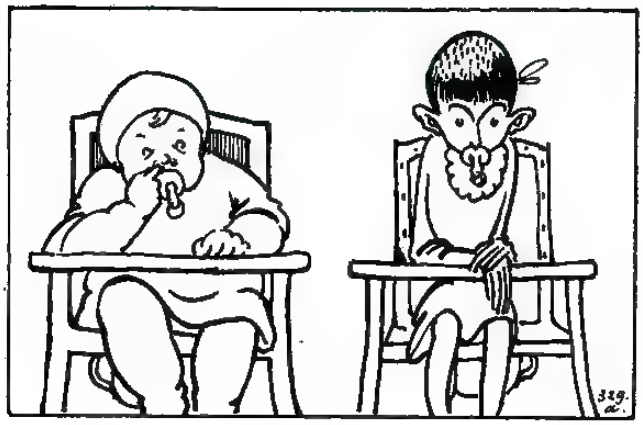

Bulletje en Boonestaak toonden zich heftig beledigd door Ouwe Heins onbegrijpelijke liefhebberij om hen tot bange papkindertjes te vernederen: ze hadden toch warempel genoeg doorgemaakt om niet gehouden te worden voor doetjes, die griezelden van een akelig verhaaltje? Maar alle protesten hielpen niet: Ouwe Hein bleef erbij, hij vertelde niet door. Toen zei Bulletje nijdig:
"O, dan snap ik het al: je stond natuurlijk avonturen uit je menseneterslevenen te vertellen!"

De andere mannen schoten in een lach, en Ouwe Hein zei vergenoegd:
"Dat Bulletje is toch zo'n wijs kereltje, hè! Je zou 'em zo een cent geven en vragen of-ie alsjeblieft de buren wou gaan ergeren met zijn wijsheid!" Boonestaak vond, dat het gesprek de verkeerde kant uitging, en hij zei verzoenend:
"We zijn niet gekomen om ruzie te zoeken, Hein. Enkel om je te vragen ons weer es een fijn verhaal te vertellen. Dat kan geen mens zó mooi as jij!"

DE WAARD VAN HOTEL CARLECAS

vervolg hoofdstuk deel 13:

Het werd een echt gezellig avondje. Zij speelden pandoer. Ze waren alle vier uitgekookte pandoerders, scherp en onverbiddelijk. Zij huldigden allen het principe, dat bij het edele kaartspel alles geoorloofd was, zolang het door de tegenpartij niet werd opgemerkt.
Werd iemand betrapt op het achterhouden van een troefje, dan was dat een begrijpelijke onachtzaamheid, waar niemand zich boos over maakte, en de tegenpartij noteerde de winst; werd men niet betrapt, dan won men zelf. Het was bijzonder gezellig. Tussen het spel door werden liedjes gezongen, wier inhoud niet altijd geschikt was voor een jongemeisjespensionaat, maar wel vermakelijk: zij lachten er tenminste om, dat de papieren wanden er van wapperden. Allengs verslapte het spel, want de heren zagen hun kaarten niet meer scherp en hun combinatievermogen nam af, naarmate de karaf en de kruiken leegraakten. Op bepaalde tijden

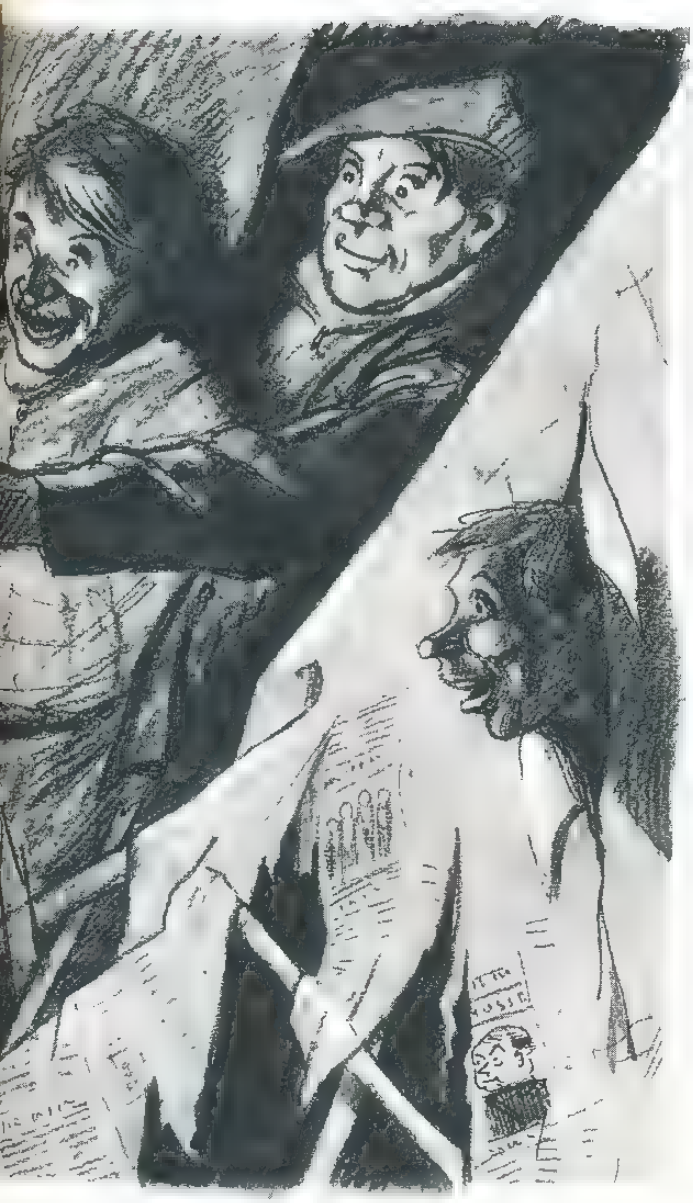

daalden zij om beurten af naar de benedenverdieping om een onnoembare gelegenheid op te zoeken, daar alcohol, gelijk bekend, de werking der nieren belangrijk stimuleert.
Piet vertelde op verezend verzoek enkele loszinnige avonturen uit zijn veelbewogen leven. Vooral de nieuwe atletische vriend was een dankbaar toehoorder, want hij kende wel de faam, maar niet de persoonlijkheid van den verteller. En hij was juist het soort toehoorder, dat Piet inspireerde tot topprestaties. De gespannen aandacht op het grote, kinderlijke gezicht joeg hem op tot steeds bonter fantasieën, en de andere twee, die de geschiedenissen grotendeels al kenden, verbaasden zich over de nieuwe, belangwekkende redactie ervan. Piet was een wonderbaar verteller. Hij vertelde niet alleen, maar speelde ook zijn verhaal. Hij sprong op, liep heen en weer, mimeerde alles, waarover hij sprak, maakte levendige gebaren, en zijn bewegelijk rattengezicht suggereerde al de achtereenvolgende emoties, waarvan in zijn verhaal sprake was. Hij schudde dreigend met zijn vuisten, hij trok strijdlustig zijn jasje uit, hij schreeuwde en zwaaide met de armen, hij nam een denkbeeldige telefoon op en praatte in de hoorn, schrok van de veronderstelde mededelingen aan het andere einde van de draad, sprong als een kakkerlak in het rond van woede of van angst. Hij bootste stemmen na, fluisterde, brulde, praatte met spraakgebreken, schoot pistolen en geweren af, stak iemand een dolk in de borst, zeeg stervend in benauwd gereutel op zijn stoel terug. En amuseerde zichzelf met het gezicht van de groten kolendragerij waarop hij alle aandoeningen weerspiegeld zag, die hij maar wou oproepen; hij kon hem daverend laten lachen, maar hij kon hem ook op de rand van het huilen brengen, z'n gezicht stil maken van ontzetting en hem naar zich over doen buigen in ademloos wachten op het verlossende woord, de beslissende slag... Zulke luisteraars had hij nodig. Dan werd hij groots. De verhalen welden op uit zijn herinnering en zijn fantasie in ononderbroken reeks en met steeds weer nieuwe, verrassende wendingen en verbazingwekkende bijzonderheden. Hij zweette van het liegen, maar dat kwam alleen door de haast, want moeite kostte het hem niet. En voor een droge keel was geen gevaar, want de grootste spanning kon hem niet zo vervoeren, dat hij zijn glaasje vergat.
Na een lang, enigszins verward en adembeklemmend verhaal over de ontvoering van een schone negerin ergens aan de Goudkust, zaten de luisteraars elkaar verbijsterd aan te kijken. De nieuweling was in de war geraakt en had de indruk dat de ontvoerde negerin tenslotte haar eigen grootmoeder gebleken was. Die oplossing bevredigde hem niet en hij had juist genoeg gedronken om daar met alle geweld rekenschap van te willen hebben. Betogend zat hij met een hand-als-een-ping-pong-racket te zwaaien: "Da' ken niet, Piet, leg nou niet te sallemandere... d'r eigen grootmoeder?... Hoe ken iemand nou z'n eige grootmoeder zijn, negerin of geen negerin... da' klopt nie... zeg nou zelf..."
Piet sputterde tegen het was de grootmoeder van een ander, dat had hij toch duidelijk gezegd.
"Dat ken helemaal niet," hield de reus vol, „want daar was 'et geen eens familie van."
"Hoe weet jij dat nou?" stoof Piet op. „Ben jij aan de Goudkust geweest soms?"
„Dat nou niet," verdedigde de ander zich zwakjes, en voelend, dat hij grond verloor, oordeelde hij het

beter, zijn heil in de vlucht te zoeken. „'k Mot effe afzette," deelde hij beleefdheidshalve mee en verdween op onvaste voeten.
Onderweg maakte hij zich kwaad. Hij voelde zich op een of andere wijze in de luren gelegd en zon op wraak. Zonder boosaardigheid nochtans, want hij was een lobbes en veel te sterk om aan vechten te durven denken. Maar toen hij terug klom naar de zolder, voelde hij toch lust, die Piet en zijn maats in het kameraadschappelijke iets aan te doen. En boven aan de trap kreeg hij een schitterende inval. Hij zou ze laten schrikken. Hij zou ze een doodschrik aanjagen. Bijna had hij hardop gelachen van de pret in het vooruitzicht van de ontsteltenis, die hij zou veroorzaken. Op de tast begon hij in de hanebalken te klimmen, zachtjes grinnikend... je zou ze zien, die vielen van hun stoelen van de schrik... Ze zaten druk te praten en te lachen. Ze klonken met elkaar en zeien voor de zoveelste maal:
„Proost, Piet, nog vele jare, jô!" want ze dachten allang, dat Piet jarig was.
"Proost," antwoordde Piet, „datte me ze nog maar lang magge hebbe... Iuste zal wel gaan."
Ze lachten of ze het versleten spreukje voor de eerste keer hoorden... Maar aanstonds zou het lachen ze wel vergaan!... Schreeuwen van ontzetting zouden ze zich verslikken in hun borrels, als hij met zijn volle gewicht boven op dat houten zoldertje sprong!...En daar nam hij zijn sprong al, met een kreet en een lach, baldadig en boordevol pret om zijn geweldige uitvinding...
De uitwerking heeft zijn verwachtingen zeker duizendmaal overtroffen.
Want het houten zoldertje was van papier en jute en hij ging er door als een steen door een gespannen krant en kwam met een alles verpletterende slag midden op de tafel terecht... Hij schreeuwde zelf waarschijnlijk veel harder dan de mannen, die hij aan 't schrikken had willen maken, hoewel deze zich ook niet onbetuigd lieten. De tafel kraakte in elkaar, flessen en glazen gingen kletterend in scherven, de lamp smakte op de grond, brak en doofde... De ontzettend geschrokken feestgenoten vlogen op van hun stoelen en sprongen in blinde paniek achteruit, weg van het geweld... dwars door de papieren wanden, stonden dan met een schok stil in het pikkedonker, bang van de trap te vallen of zich ergens tegen te pletter te lopen. Een wegrollende kruik bolderde zachtjes door de duisternis... Toen klonk een stil, ingehouden, maar onbedaarlijk lachen. De drie vluchtelingen hoorden hun eigen hart kloppen, hadden de gewaarwording, dat hun harten steil overeind stonden en er ijswater langs hun ruggegraat droop... eindelijk vroeg de bibberende stem van Piet:
„Waar benne jullie?"
„Hier!"
Door heftig trillende vingers werden lucifers aangestreken. Het kamertje was een droevig verplukte flardentent geworden, de grote kolensjouwer zat op de ruïne van de tafel, te midden van scherven en gekraakte stoelen, over zijn knieën gebogen in zenuwoverspanning zachtjes te giechelen... Hij had meer succes gehad dan hij ooit had durven dromen... En daar er een aparte Lieve Heer voor dronken mensen bestaat, hadden zij geen van vieren een schrammetje.

HOOFDSTUK 6

Waarin de held zich op idealistische motieven verlooft en de verloving gebruikt als tuchtmiddel tegen onwaarachtigheid en baatzucht. - Geestelijk bondgenootschap met een ontaarde, aanstaande schoonvader.

De waard van „Hotel Carlecas" had op het bal van een liefhebberijtoneelvereniging kennis gemaakt met een meisje, dat de grenzen van het ouwe-jongejuffrouwschap bedenkelijk naderde. Ze was zeer jeugdig en laag gekleed, giechelde onophoudelijk als een bakvis en keek tot zijn grote ontsteltenis verleidelijk uit haar ooghoeken naar hem. Een vage vriend en geestverwant had hem aan haar voorgesteld en haar blijkbaar een uiterst optimistische kijk op zijn persoonlijkheid gesuggereerd. Zij kwam hem vragen voor beide schrikkelwalsen van het bal, hing aanmoedigend tegen hem op en keek ondeugend Zij informeerde of hij een zoon was van die grote zaak in de Jacobstraat.
„Ja," bekende Piet, „dat ben ik. Maar ik ben d'r niks groos op, en zullie helemaal niet, juffrouw."
„Noem me maar Miep" zei het oude meisje trouwhartig. „En wat is er dan?... Ben je met je familje gebroeljeerd?"

Piet voelde de lust in zijn vingers kriebelen deze om haar lange hals te leggen en die dicht te knijpen om eens te horen of ze soms ook in stadhuiswoorden om hulp zou roepen. Somber antwoordde hij „Ik ben de verloren zoon."
„De verloren zoon?... Hoe dat zo?"
„Ik deug niet... ik ben een suzjet zeggen ze.''
„U?" vroeg ze verbaasd, maar herstelde dadelijk de aanmatigende vertrouwelijkheid. „Jij?... Nou dat is ook wat! Iedereen kan toch dadelijk zien, dat je een gedistigeerde man bent, een echte sjentelman."
Tegen zoveel diepe mensenkennis was Piet niet bestand. Hij lachte hinnikend en drukte haar dichter aan zijn zwarte colbertjasje.
„Sepéren we samen?" vroeg ze aanhalig.
Piet voelde, dat hij te ver gegaan was, schrok en bekende, dat hij alleen een paar losse kwartjes in zijn vestjeszak had, z'n portemonnaie had ie per abuis in z'n andere broek laten zitten. Miep lachte gul.
„Ik dacht wel dat je verstrooid was," zei ze. „Intellizjente mannen zijn altijd verstrooid. Maar ik heb nog een tientje in mijn tasje. Waarom zou een dame ook niet eens mogen betalen?... ik ben niet zo confusioneel".
„Da's fideel van je," zei hij, „maar het stuit me tegen de borst, 't is niet komielfo..."
Toen zij aandrong, verzette hij zich niet meer, maar accepteerde met een frons tussen zijn ogen, waarom zij lachen moest en die zij met alle geweld met een spitse wijsvinger moest wegstrijken. Zij vroeg hem naar zijn hotel... hij had immers een hotel? O ja, een aardig klein hotelletje. Of het goed ging? Och, de tijd in aanmerking genomen ging het nog zo kwaad niet... Hij deed er ook nog zaken bij, had hun gemeen-schappelijke kennis verteld? Ja, dat ook.... hij was aan de beurs geen onbekende... De gemeenschappelijke kennis zat aan een ander tafeltje grinnikend toe te zien naar haar vastberaden omsingelingspogingen. Na de fles wijn kwam Piet langzamerhand los. „Hotel Carlecas" en zijn zaken bloeiden op onnavolgbare wijze tot steeds groter welvaart aan en hij kwam te weten, dat haar ouders een schoenenzaak hadden in de naburige grote stad, dat het voor een zakenman veel beter was getrouwd te zijn en dat zo'n heel jong ding niks gedaan was als vrouw van een hotelhouder... dat gaf maar gevaarlijke complicaties en het waarborgde ook geen prestige tegenover het personeel. Piet had er veel schik in. Of ze de volgende dag eens naar zijn hotel mocht komen kijken?... Nee, nee, dat moest ze beloven niet te doen: de boel werd juist van binnen en van buiten geschilderd en behangen, hij moest zelf vroeg op reis en bovendien ze moest aan haar goede naam denken; een jong meisje dat een bezoek bracht aan de ongehuwde waard van een hotel, nee, dat ging niet, de mensen kletsen zo gauw, eer was teer, en hij wou haar niet in opspraak brengen. O, dat vond ze deliekaat! Hij was een edel mens, zou hij haar eens opzoeken, als hij in de stad kwam?
Haar lieve ouders zouden dat zeker zeer apperciperen en zij... nou dat wist ie toch wel, nietwaar Piet... Natuurlijk! Hij kwam vast. Hij kwam haar het tientje terugbrengen.
Toen hij haar thuisbracht, aan het adres waar zij logeerde, gaf hij haar een zoen, waar zij van kreunde en lei haar het stilzwijgen op over hun pas ontloken gevoelens en zijn persoon.
In de loop van de volgende week zou hij haar thuis komen bezoeken, donderdag tegen een uur of vijf. Onderweg naar huis liep hij te grinniken. Ze wou met alle geweld een avontuur beleven... nou, ze zou er een hebben... Als hij zich donderdags presenteerde en hij werd niet de deur uitgetrapt, was Miep nog altijd overtuigd van zijn voortreffelijkheid en maatschappelijke positie. Een schoenenzaak. Om je dood te lachen!...
Net zulke individuen als die stink-familie van hem.... En die overjarige tante wou hem aan de haak slaan. Met z'n welbeklante hotel en z'n beurszaken. Niet slecht. Hij kon ze best eens wat aandoen, haar en die schoenenzaak... Ze wou prestige over z'n personeel hebben... Hij zou Blauwe Janus bij gelegenheid eens waarschuwen.
Piet werd niet de deur uitgetrapt toen hij donderdags kwam. Integendeel. Hij werd met vlag en wimpel binnengehaald. De moeder had zich nog bonter opgesmukt dan haar dochter, zij brouwde oneindig deftig en boog echt. De vader deed stug, hij keek onder zijn borstelige wenkbrauwen wantrouwig naar den vreemde meneer, die zo keurig in de kleren zat en zich zo zwierig bewoog en uitheemse complimenten maakte. Piet zag zijn brede handen met de platte vingertoppen vol zwarte groefjes en hoe hun polsen gehinderd werden door de scherpe randen van de half versleten, stijf gestreken manchetten waarin hij waarschijnlijk nog getrouwd was. Hij mocht de oude dadelijk, maar moeder en dochter had hij met plezier vergif gegeven.

G. van Raemdonck

De „zaak" waarover Miep met zoveel bravoure gesproken had, was om te gillen: anderhalve nieuwe schoen en voor de rest opgelapte ouwe, tweede-hands trappers voor de armoedzaaiers van het volksbuurtje. En er naast was een hokje, waar „meneer" met een leerjongen schoenen repareerde en zo goed en zo kwaad als het ging van oude nieuwe maakte. Een prachtzaak!... Een élitewinkel wat je noemt! Met een „maatafdeling" had de dochter gezegd!...

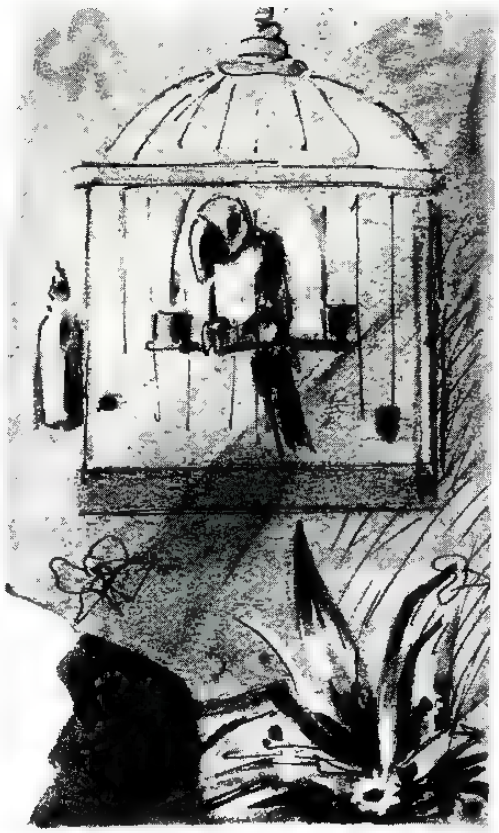

Maar het salonnetje stond stijf van de pluche crapaudjes, een canapeetje, een licht mahoniehouten buffetje met overal spiegelglas en onontwarbare krullen, waar je duizelig van werd, een penanttafeltje met griezelige nagemaakte bloemen en stenen prulletjes. Net zo'n salonnetje, als Piet van ouds kende en waar hij in zijn wensdromen grote keien in rondsmeet tot alles in scherven en splinters lag. Doch hij deed aanminnig, brouwde mee, roekekoede met de moeder en keek verliefd naar de geelachtig blozende, zacht giechelende dochter. Eindelijk, aangestoten door zijn vrouw, deed de ouwe baas brommend zijn mond open en vroeg of meneer een bittertje gebruikte.

„Nou vader, daar zeg ik geen nee op," lachte Piet en vergat met de aardappel in zijn keel te werken.

„Hij zegt al vader," fluisterde Miep haar moeder hoopvol in en deze streelde haar over het onschuldige hoofd en zei half luid op vertederde toon: „Zulke kinderen toch." Piet zag, dat de vader net zo hard rilde als hij en vond hem sympathieker dan ooit. Hoe verdroeg die vent zo'n paar opgetuigde oorlogsschepen de hele dag om zich heen? Zou de stakker nooit eens zin hebben om met zijn schoenmakershamer te gaan slaan?...

Er was niet te veel in het zuinige karafje, en Piet stuurde de loopjongen er op uit om een half kannetje te halen. Hij moest blijven eten en voerde de oude schoenmaker zoetjes aan dronken. Daar werd hij spraakzaam van en hij vertelde hengelaarsverhalen waar zelfs Piet geslagen van zat, maar heel rustig, met het accent van de waar-achtige waarheid en een stiekeme binnenpret om de zwendel. Piet besloot terug te komen om dien ouwe beter te leren kennen, daar zat wat in!...

Mama vertelde, dat Miepje zo aardig piano speelde. Helaas hadden ze de piano weg moeten doen, toen pa eens opgelicht was door een sluwe bedrieger, en het was er nooit meer van gekomen een nieuwe te kopen. Zo jammer van Miepjes talent, iedereen had er over geroepen, zo mooi als ze speelde. Piet sloeg met de vuist op tafel, wat een schande om een talent te laten mislukken voor een paar rottige centen. De wereld deugde niet, als zulke dingen mogelijk waren! Gelukkig bestonden er nog mensen, die in staat waren recht te maken wat krom is!... Wat bliksem, moest zo'n arme meid nou... Daar moest wat aan gedaan worden!...

Twee dagen later werd er 's morgens een piano gebracht. Ouders en dochter stonden geslagen. „Van meneer Van Aalst," zei een van de sjouwers. Het was een hels werk om het zware bakbeest in het salonnetje te wurmen en er werd tamelijk veel beschadigd. Maar Miep was in de wolken, haar moeder jubelde en de ouwe schoenmaker schudde het hoofd en keek somber: was die aardige knul stapelgek geworden?... Zo meteen meende hij het nog met Miep! Moeder keek vals en Miep trok een lip als je eigen vader ook zo over je sprak...

's Zondags kwam Piet terug.

Hij droeg een wandelstok en bracht bloemen mee. De vrouwen jubelden en moesten hem alle twee een zoen geven. Ze zeiden, dat hij niet zo verkwistend moest zijn, het was eigenlijk veel te veel, wat moesten de mensen er wel van denken?... ze wisten heus niet, of ze zoiets wel mochten accepteren. Maar Piet wenkte luchtig af... 't was nogal erg, zo'n piano!.. dat deed em niks... de mensen konden de kouwe koorts krijgen en nou wou hij er niks meer over horen... Mensen waar ie van hield, deed

ie graag een pleziertje, en als Miep nou maar blij was, dan was hij het allang. Nou, Miep was natuurlijk in de wolken. Ze speelde het Wilhelmus, nadrukkelijk en verschrikkelijk vals, maar dat hoorde ze zelf niet. Ze ging bij het pianospelen uit van het aloude beginsel laat uw linkerhand niet weten wat uw rechter doet.
Piet die nogal muzikaal was, kreeg er buikpijn van, maar daar was een bittertje goed voor. De ouwe man bekwam niet van zijn verbazing hoe zo'n pientere jongen er zo in kon tippelen! Hoe kwam ie zo dol op Miep... Maar dan herinnerde hij zich, dat hij met Mieps moeder getrouwd was, en schudde mistroostig het hoofd daar dee je niks tegen, het was een soort zinsverbijstering, en ieder kreeg zijn aanval op zijn tijd... jammer van die jongen, hij zat er blijkbaar goed voor ook... Piet werd gelaafd en gevoed als een vorst. Het was een compleet verlovingsdiner...
De buurt stond er versteld van Miep van de schoenmaker had zich een vrijer aangemeten! En wat voor een! Die gaf piano's weg! Mama vertelde het zo langs haar neus weg en met een precieus pruimemondje: "Miep d'r aanstaande heb er een piano kedo gemaakt... ja, een nette heer nou..."
De buurt kon haar bloed wel drinken, maar viste zoetsappig en begerig naar meer bijzonderheden. Die ze in geuren en kleuren kreeg: een hotelhouder, nou alsjeblieft, zo om en de nabij honderd kamers, en een ober in rok... en zaken deed ie ook, aan de beurs, deftige familie... affijn, dat zag je op het eerste gezicht een echte fijne heer... ja, Miep deed het goed... och, edukaasje was zo'n hoop waard voor een meisje... als je je wist te gedragen, kon je in alle kringen komen.... De buurt roddelde, woedend en verslagen, en nam eerbiedig de hoed af, als de verloofde van Miep de straat inkwam.
Dat spook van een Miep... die vogelverschrikker... hoe had ze 'm dat gelapt?...
Piet kwam er bijna dag aan dag. Hij zat naast Miep op de canapee, maar praatte met de ouwe baas. Nog wat verlegen, lichtte mama toe, dat werd wel anders.
Soms nam Piet de ouwe voor het eten mee uit en dronk grote borrels met hem, luisterde bewonderend naar zijn hengelaarslatijn en vertelde zelf zijn verbazingwekkendste geschiedenissen, zonder er ooit in te slagen, de schoenmaker te overbluffen. Tussen twee, daverende leugenverhalen in, probeerde deze hem in de goedheid zijns harten zachtzinnig te waarschuwen voor de dwaasheid, die hij op het punt stond te begaan, maar Piet klopte hem lachend op de schouder: hij liep in geen zeven sloten tegelijk.
„Die vrouw van mij triomfeert maar," bekende de schoenmaker beschonken en wraakzuchtig. „'t Is mijn eigen wijf, maar dat gun ik er niet... ze triomfeert maar... ze loopt nu niet alleen over mijn, maar over heel de buurt heen... en dat gun ik er niet."
„Echt niet?" informeerde Piet.
„Om de sodeju niet," bezwoer de schoenmaker plechtig en spuwde nadrukkelijk een straal tabakssap meters ver weg, want buitenshuis pruimde hij.
"Dan mot je Maandagmorgen om elf uur in het cafeetje tegenover je winkel komme," zei Piet, „dan kan jij triomfere."
„Hoe dan?" vroeg de schoenmaker, hevig geïnteresseerd. „Kom maar, dat zajje wel zien. As je je kiezen maar op mekaar houdt."
De schoenmaker kwam het cafeetje binnensluipen op de afgesproken tijd. Zijn aanstaande schoonzoon zat er al bij het venster met een kop koffie. Hij had het ondergordijntje dichtgeschoven. Om kwart over elf reed er een meubelwagen bij de schoenwinkel voor. „Let nou op," waarschuwde Piet. Twee zware sjouwers gingen naar binnen. Om zeventien minuten over elf kwamen er doordringende kreten uit de winkel. Om negentien minuten over elf stond de hele buurt om de meubelwagen samengedrongen en genoot volop van de sensatie. Zij hoorde een der sjouwers bulderen:
„Jullie piano?... meneer van Asselt hep em voor, een maand gehuurd en nou komme me-n-em terug halen."
De buurt gierde en gaf commentaren, die niet vrij genoemd mochten worden van leedvermaak. Om twintig minuten over elf besprenkelde een onbedaarlijk wenende moeder haar flauwgevallen dochter met eau de Cologne.
Om even over half twaalf reed de meubelwagen met de piano de straat uit onder luid gejuich van de buurtgenoten. De schoenmaker had de hik en drukte Piet aangedaan de hand. De tranen liepen hem over de wangen toen hij zei:
„Ik heb altijd wel gedacht dat je daar veel te kwiek voor was... Maar as je door de straat komt, gooi ik je m'n hamer dwars door de ruit naar je kop, dat ben ik aan m n vrouw en dochter verplicht".

En daarmee was de verloving verbroken.
Piet voelde zich tevreden over zijn paedagogische strategie: zo moest je zulk vrouwvolk anpakken. En van tijd tot tot tijd zag hij zijn ex-schoonvader-in-spé ergens in een afgesproken kroegje.
Want hij bewonderde hem zeer en voelde zich na aan hem verwant.

HOOFDSTUK 7

Hoe de waard van Hotel Carlecas snodelijk een familie-rijtoer verstoort en wat de rampzalige gevolgen kunnen zijn van overmatig drankgebruik. Wonderlijk avontuur in de avondstond...

In het stadje, waar Piet van Asselt het wijdvermaarde hotel Carlecas exploiteerde, behoorde het tot de goede gewoonten der kleine en zelfs der gegoede burgerij eenmaal per jaar een rijtoer te gaan maken. Soms mochten de kinderen mee en kwamen onveranderlijk doodziek thuis, misselijk van het snoepen, de limonade en het schommelen in de speeltuin, die een vast onderdeel van het programma uitmaakten. Ook de oudere deelnemers plachten zich na de feestelijke rit minder lekker te voelen, want de geheelonthouding werd op zulke dagen, helaas, niet voldoende beoefend.
Nu had Piet bij toeval een van de familieleden ontmoet, een van de weinigen, die hij wel kon uitstaan en die in een verborgen hoekje van zijn verdrogend hart ook een kleine, met onverklaarbare en betreurenswaardige bewondering-gemengde genegenheid koesterde voor dit verachte stuk afval van een achtbaar geslacht. Ze hadden samen een slordige borrel gedronken en wat gepraat. En het familielid had hem verteld, dat er een rijtoer op komst was met drie ruime landauers, elk met twee paarden bespannen. Ze zouden met z'n twaalven zijn, zes paren.
„Leuk, zeg!" lachte Piet. „Mag ik ook mee? Ik zal wel op de bok gaan zitten." Het lichtzinnige familielid was geschrokken en had aarzelend gezegd, dat hij het vragen zou; wat hem betrof, was het natuurlijk best. En verder werd er niet over gepraat. Als Piet niet meer van het geval gehoord had, zou hij er zeker niet meer aan hebben gedacht, want het was hem allerminst ernst geweest met zijn verzoek hij kende de behoefte aan deftigheid zijner dierbare verwanten, wist, dat ze die zelfs al feestende niet vergaten en was er dus helemaal niet op gesteld geweest mee te gaan. Maar toen hij de verschrikte en verontwaardigde brief kreeg, waarin zijn oudste broer hem namens de familie schreef, dat het natuurlijk onmogelijk was hem mee te nemen en dat hij zulks ook heel goed begrijpen zou, werd hij giftig. Zoiets kon hij in geen geval over zijn kant laten gaan... Hij niet mee?... Best!.. Maar zich af laten schepen, zich als een boef of een bedelaar uit laten sluiten?... Niks, hoor!... Als je geen pret mocht maken, zou hij zich tenminste het plezier gunnen, hun de pret te bederven....Daar was wel wat op te vinden!... En hij vond er ook iets op. Hij kende den stalhouder, waar de landauers gehuurd werden en kwam van een der koetsiers te weten, wanneer de familie uit rijden zou gaan. Toen nam hij zijn maatregelen...

Op een heerlijke junimorgen reed de familie Van Asselt tegen acht uur het stadje uit, deftig gezeten in drie open rijtuigen, de dames in hun mooiste kleren geperst en met al hun sieraden om en aan, de heren in hun zondagse pakken, stijf in de boord en met dophoeden op. Ze waren gematigd vrolijk zoals degelijke burgers betaamt en wisselden bezadigde opmerkingen uit over het kostelijke weer, de vogels, die zongen in de bomen langs de weg, en dat ze het wel bijzonder getroffen hadden met hun uitgaansdag, waarvoor ze heel het jaar onder elkaar gepandoerd en gekiend hadden. Het zou een vrolijke en rustige dag worden, met koffiedrinken in de oude theetuin. Overbrug, een bezoek aan een badplaats aan zee, eten in een restaurant in de naburige stad en een fijne rit terug in de zoele zomeravond...

Toen ze een half uurtje buiten de stad op de brede landweg waren en, de brave paardjes gezapig draafden, hoorden ze achter zich het rhytmische klavetter-klavetter van een snelle galop. Zij keken om. Er naderde een grote Jan-Plezier, met vier paarden bespannen. Vlaggetjes en wimpeltjes waaiden aan de opgeslagen tent, de paarden hadden rood-en-witte pluimen op de kop en uit de wagen klonk harmonikamuziek, luid gejuich en gezang. De dames en heren Van Asselt knikten elkaar met een begrijpende glimlach toe: zeker een stelletje dolle studenten, die een wilde fuif gingen houden!... Snel naderde het galopperende vierspan en de koetsiers van de landauers hielden voorzichtigheidshalve hun paarden in, ze mochten zich eens in de woeste ren laten meeslepen... Toen de grote tentwagen langszij kwam, toomde de dikke koetsier zijn gepluimde rossen in en de familie zag met ontzetting, dat hun ontaarde verwant naast hem op de bok zat, zonder jas of vest aan, het losse sporthemd over de borst open, de mouwen tot boven de ellebogen opgestroopt, een geruite pet kwiek op één oor. En in de wagen zat een tiental van zijn vrienden, de meest uitgelezen schavuiten van de stad, kolendragers, visventers, allen slecht befaamd als likkebroers, vechtersbazen en straatschenders... Het hart stond de deftige feestgangers stil van schrik. De heren kregen knalrode hoofden, de dames zetten hun krop op en wendden de ogen af. De koetsier van de tentwagen bracht zijn paarden in stap naast het voorste rijtuig en Piet ging rechtop staan en schreeuwde:
„Verrek, jonges, kijk daar naar!... Daar hèjje m'n hele rechtschape familie!..."
De rechtschapen familie werd met donderend gejuich begroet door Piets opgewonden vriendenschaar maar het was duidelijk te merken, dat zij de hulde niet op de juiste waarde schatte, er zelfs helemaal

niet mee ingenomen was. Zij verlangde niets liever dan dat Piet met zijn rabauwen maar weer gauw in galop zouen slaan en spoorslags aan de horizon verdwijnen.
„Wat kijke jullie lelijk!" riep Lange Gerrit. „Hebbe jullie an de azijnfles gezope?"
„Je gaat toch niet uit begrave soms?" vroeg Piet. „Is-t-er iemand van de perremetasie om zeep gegaan... dat zou me spijte!..."
Een brullend gelach uit de Jan-Plezier beloonde hem voor zijn fijngevoelige opmerking. De oudste broer in het voorste rijtuig stikte haast van woede in zijn nauwe, stijve en hoge boord. Maar hij beheerste zich en waagde een gemoedelijk woord.
„Rij jij nou maar door, Piet, en veel plezier vandaag met je vrinden!"
„Is-tat-effe een hartelijke broer?!" kwam met een knallende verwensing een bulderende stem uit de tentwagen. „As die vrijer met z'n muurvlakte-te-huur femilie van mijn was, liet ik er sacherijnpoeier van make!"
„Kalm, jonges, kalm!" vermaande Piet. „Deze brave en geziene burgers verbeelde d'r eige, dat ze een daggie uit zijn en dat ze feest viere en lol hebbe... Ze benne nog niet wijzer en ze denke, dat daar doodbiddersgezichte bij hore... Zalle wij bij ze blijve en ze lere, wat ze doen motte, as ze voor d'r lol op stap zijn?"
Zijn voorstel werd uit de Jan-Plezier begroet met een huilend gejoel, dat te luidruchtig uitviel om de schijn van spontaanheid te redden. Maar in de landauers steeg de schrik en werden de gezichten van vuurrood geelbleek. De oudste broer beproefde nog eenmaal in te grijpen, maar Piet wenkte af en verklaarde, dat hij graag een deel van zijn eigen pret er voor over had om zijn geliefde verwanten een beetje te leren feestvieren. Hij gaf den koetsier bevel voorop te gaan rijden en zo werd de stoet van deftige rijtuigen geopend door de bende joelende feestelingen, die stemming putten uit grote glazen schuimend bier, dat zij tapten uit een vat midden in hun wagen opgesteld en versierd met papieren rozen en sparregroen.

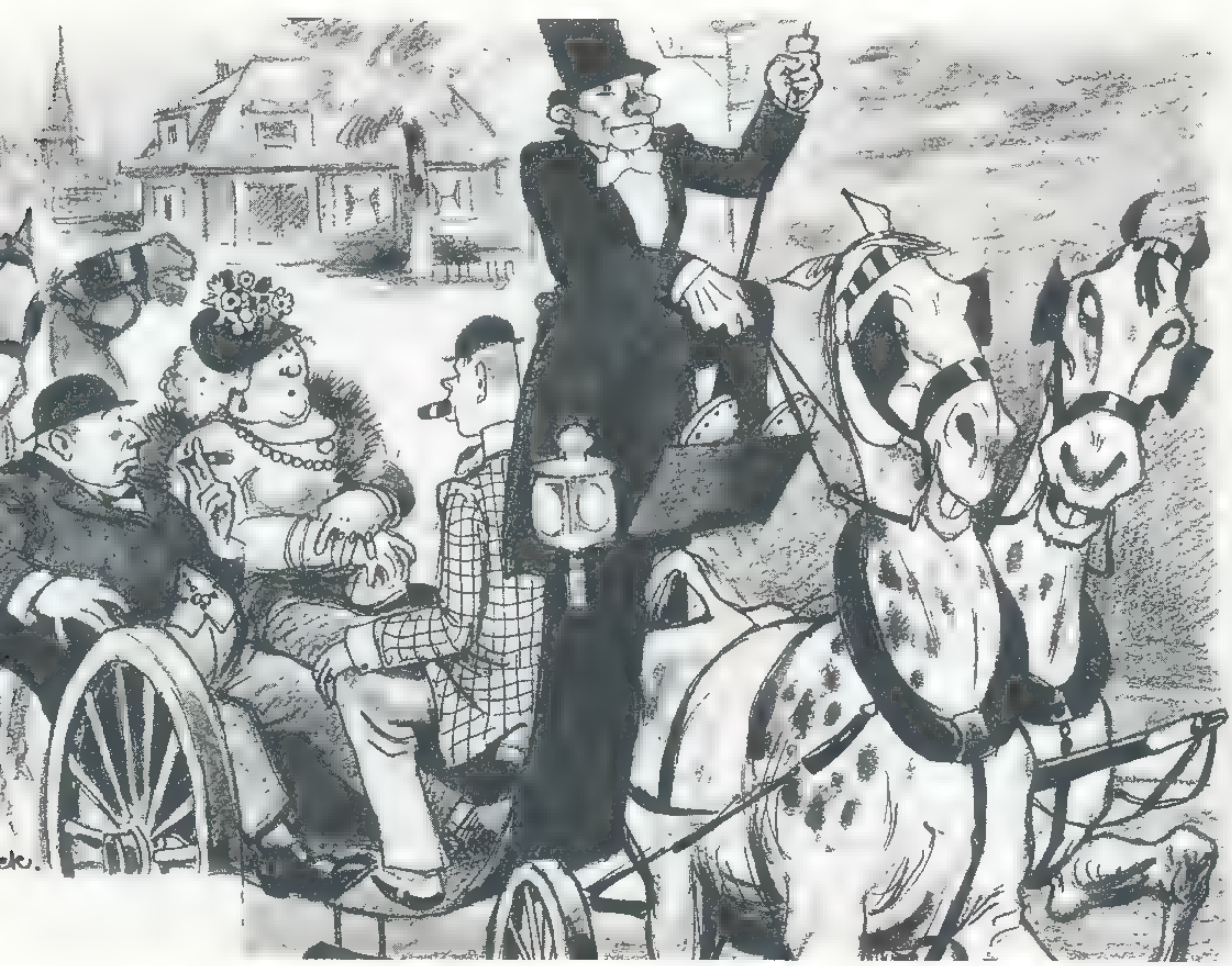

Het was vreselijk... Het was ontzettend... Het was een complete ramp!...
De familieleden werden aangezien voor de rotgenoten van de zingende en schreeuwende bende. Ze werden mee toegejuicht door geamuseerde voorbijgangers, fietsers en voerlui. Bleek en bevend van woede zaten ze in hun rijtuigen, scholden onder elkaar giftig en radeloos op het stuk falderappes, dat Onze Lieve Heer in zijn toorn als hun broer geboren had doen worden, en beraamden middelen om aan het afschuwelijke escorte te ontkomen. Ze lieten den koetsier wat achterblijven, slinks een zijweg inslaan en dan de paarden tot grote spoed aanzetten. Tevergeefs... Tien minuten later, toen ze al verlicht ademhaalden en dachten, dat ze de bandieten kwijt waren, kwam de tentwagen in galop uit een andere zijweg aangestoven, met snuivende paarden en juichende bezetting en het was maar op het kantje, dat een vervaarlijke botsing vermeden kon worden.
„Daar motte jullie geen gewoonte van make," waarschuwde Piet bedroefd. „Wat is dat nou voor ondankbaarheid? Ik kan m'n paarden niet de hele dag in galop houe, ben jullie een haartje belatafeld?"
Er was niets aan te doen. Ze konden de feestelijk versierde Jan-Plezier met het biervat, de twee harmonikaspelers en de troep schorremorrie niet kwijt raken. Hoe langer hun gezichten werden, hoe hoger de vreugde in de tentwagen oplaaide...
Na het waarlijk haarstreuvelende schandaal in de theetuin, waar handbal gespeeld werd met koppen en schotels, de begeleiders van Piet met alle geweld met de dames wilden schommelen en een bal-champêtre organiseren, en een algemene vechtpartij nog maar juist door Piets autoriteit voorkomen werd, was de moed der familie uitgeput. De dames schreiden van drift, verontwaardiging, angst en spijt. De heren beefden van woede, maar zagen bleek van vrees voor de schaterende geweldenaars, die hun de hemel weet wat zouden kunnen aandoen, als ze eens werkelijk echt ontstemd raakten... Zo werd er besloten de verdere tocht op te geven en terug te keren naar de stad. Ze moesten maar in hun nederlaag berusten. Fatsoenlijke mensen waren nu eenmaal niet opgewassen tegen een bende rapalje, die notabene onder aanvoering stond van hun eigen familielid... O, de schandvlek!...

Plichtgetrouw vergezelde de tentwagen de drie glanzende open rijtuigen terug naar de stad. De familie schaamde zich diep en smartelijk bij de glorieuze en luidruchtige intocht. Kinderen en leeglopers kwamen lachend en joelend mee. Piet hield van de hoge bok waar hij bovenop ging staan, toespraken tot de menigte en verkondigde de lof van de deftig aangedane feestgangers in de Landauers; de lof klonk ietwat ironisch en rauw, en beviel de toehoorders beter dan de geprezenen, maar dat was ook de bedoeling. Eer de verschillende familieleden voor hun deuren waren afgezet, gingen de rijtuigen langzaam tussen een joelende, schaterende en gillende massa, alsof het een rijtoer van vorstelijke personen betrof. De politie greep hardhandig in om ruimte te maken en de orde te herstellen... De diverse woningen der familieleden bleven de verdere dag gesloten, niemand durfde zich op straat vertonen, maar de dames hadden huilkrampen en de heren woede-aanvallen, de echtelijke ruzies wilden niet eindigen... Van tijd tot tijd alleen hielden de strijdende partijen beide de oren dicht... dan reed achter de neergelaten gordijnen een versierde tentwagen voorbij vol muziek en steeds onverstaanbaarder en heser wordend gezang!

Want Piet en zijn gezellen zetten de feestelijke rijtoer voort. Van uitspanning tot uitspanning, van café tot café. En op geregelde tijden hielden ze een tournee langs de huizen der familieleden om te tonen, dat ze hen nog niet vergeten waren en bereid bleven hen op waardige wijze te huldigen... Toen de schemering over de stad viel en de lantarens een voor een aanfloepten, was het hele gezelschap, de dikke koetsier incluis, tot een waarlijk dionysische staat van dronkenschap gekomen. En Piet gaf het bevel tot een rit in volle galop rond het grote marktplein...

De koetsier lei de zweep over de paarden en daar ging het de markt rond, als was de Jan-Plezier een Romeinse zegewagen, deelnemend aan de rennen in de arena. De voetgangers stoven verschrikt opzij, groepten dan samen op het midden van het plein, keken een beetje angstig toe, zwakjes juichend, ieder ogenblik verwachtend, de grote tentwagen, die op twee wielen door de bochten gesleurd werd, te zien omstorten. Piet en zijn gezellen nochtans kenden geen vrees. Zij zongen het hoogste lied uit, hadden elkaar bij de schouders genomen en voerden, waggelend en zwaar stampend, een woeste Indianendans uit in de springende, zwaaiende en hobbelende Jan-Plezier... Tot het onvermijdelijke gebeurde... met een

hevig gekraak brak de bodem uit de wagen en de overmoedige dansers zakten er door... Een geschreeuw van schrik ging onder de toeschouwers op. De helft van de inzittenden tuimelde hals over kop de stenen op en vond zich plotseling in ruste terug, gekneusd, met bloedneuzen, builen en schrammen, maar verder ongedeerd; wonder boven wonder was niemand door de wielen geraakt. Maar de anderen waren op hun benen terecht gekomen, hadden zich instinctief in galop gezet om niet ondersteboven gesleurd te worden, hielden zich vast aan assen of zijkanten en liepen voor hun leven binnen de open lijst van de gebroken Jan-Plezier. Ze schreeuwden en gilden naar den koetsier, maar die had van het hele ongeval niets gemerkt, reed zingend door en hoorde niets ongewoons of verontrustends in de brullende noodkreten achter hem; 't was even rustig in de wagen als het de ganse dag geweest was... Een homerisch gelach schalde over de markt... De wagen ratelde voort in zijn kring en er onderuit repten zich vijf paar benen met razende snelheid, er boven waren de schreeuwende koppen van de slachtoffers, die lopen moesten zoals ze nog nooit in hun leven gelopen hadden... Piet, die er uit gevallen was, zat op een stoep gekropen met grote ogen naar het fantastische schouwspel te kijken; hij had voorlopig nog geen adem om te lachen, maar hij was er zeker van, dat z'n hele lijf vol geschater stak, omdat hij nog nooit in zijn leven zoiets krankzinnigs gezien had...

Plotseling doken er een aantal agenten op, die bevel gekregen hadden een eind te maken aan het spektakel. Piet vond de tijd gekomen om te verdwijnen. Hij nam Lange Gerrit, die naast hem amechtig zat te hinniken van overdadig leedvermaak, bij de hand „Koper in de buurt, Lange!"
Samen schoten zij een steegje in, dat hen op een rustig en donker grachtje bracht. Haastig beenden zij voort en stonden eerst in het Mariastraatje voor Hotel Carlecas stil, hijgend en nog nahikkend van de slappe lach, waardoor ze onderweg overvallen waren. Toen eerst zag Gerrit de jeneverkruik, die Piet krampachtig tegen zich aan gedrukt hield. Hij greep hem met een tijgerachtige beweging uit Piets arm, schudde hem vlak bij zijn oor en versomberde.
„Leeg, verdomme!" vloekte hij kwaadaardig, en hief de kruik boven zijn hoofd om hem tegen de straat in gruzelementen te gooien. Maar hij hield zijn beweging in, z'n gezicht klaarde op, een brede grijns trok al zijn bruin-gepruimde tanden bloot. Hij wees met de kruik naar de overkant, waar de twee vensters van de barbierswinkel glansden in de gele gloed der lampen. Binnen stond de barbier vreedzaam een klant te scheren, z'n leerjongen zeepte een andere in en twee zaten pratend op hun beurt te wachten.
„Mot je 's oplette, Piet," waarschuwde de Lange grinnikend, „ik gooi die kruik te barste tege dat muurtje tussen de rame... zaje die gozers es zien schrikke!"
En voor Piet hem tegen kon houden, had zijn onvaste hand de kruik al weggeslingerd. De uitwerking was veel verrassender, dan hij zich had kunnen voorstellen, want de kruik trof niet het muurtje, maar vloog met een daverende slag door de ruit naar binnen. Noodkreten stegen op. Eén klant bloedde overdadig uit een half afgesneden oor, de tweede wreef vloekend het bijtende schuim uit zijn ogen, de anderen keken bevend van schrik naar de ruïne die de kruik aan de ruit en op de kaptafel aangericht had... Daarop stormde alles naar buiten. Ze vonden de waard van Hotel Carlecas en Lange Gerrit op de stoep zitten, tegen elkaar hangend, huilend van het lachen in volstrekt zedeloze vreugde. Waaraan overigens harde klappen met wandelstokken en een bezemsteel spoedig een einde maakten. Het werd een raak en zeer luid gevecht, waar niet alleen de hele buurt, maar ook de politie aan te pas kwam.
En zo werden Piet en Lange Gerrit die avond toch nog verenigd met hun feestgenoten van de rijtoer en gezamelijk deden zij de wanden van het arrestantenlokaal daveren van het schone lied:
En binne deize mu-hureee... moed ik
versma-hachteéee...
Voor mijn besta-haaat gee-hee-heen
vrijijijheid me-heer ...

HOOFDSTUK 8

Over hengelaars en hengelen.— Hoe de Waard van Hotel Carlecas het slachtoffer wordt van valse inlichtingen en zijn wraakzucht botviert op onschuldigen.—Voordelig besluit van een rampspoedig begonnen dag.

Atavistische instincten zijn buitengewoon taai, ja, welhaast onuitroeibaar. Onze verre voorouders, de Batavieren, glorieuzer nagedachtenis, leefden van de jacht en de visvangst. De mannen. De vrouwen verzorgden de landbouw en brouwden het bier tegen dat de heren der schepping, dorstig en verhit, terugkeerden van wouden en stromen. Een uiterst sympathieke verdeling van de arbeid, waarin eerst door de ontaarding ener verwekende beschaving een jammerlijke wijziging gekomen is. Maar in elke (rechtgeaarden) Hollander is nog iets overgebleven van het jagers- en vissersinstinct der Batavieren. Met dat van de vaderen geërfde bewustzijn veronderstelt hij steevast en met keiharde overtuiging, dat waar water is ook vis moet zijn, en voelt zich onverwijld aangegrepen door de dringende behoefte die vis uit dat water te sleuren. Daarom ziet men aan elk modderig stadsgrachtje, langs elke half dichtgegroeide poldersloot, aan de oever van elke snelle vliet en ieder druk bevaren kanaal geduldige mannen staan, die met een lange stok naar het zwijgende water wijzen en wachten; hun leeftijd varieert van vier tot tachtig, uitzonderingsgevallen daargelaten, en men vat ze samen onder de verzamelnaam hengelaars. Eenvoudigen van geest noemen hen gekken, spotzuchtigen karakteriseren hen sarcastisch als optimisten, psychologen alleen weten, dat zij onbewust de Batavier naar buiten gekeerd hebben en er ook niets aan kunnen doen: zij stellen vissers voor. In de loop der tijden is de naam visser gewijzigd in hengelaar. Daar zit een lichtelijk beschaamd gevoel achter. Een visser wordt verondersteld vis te vangen; bij een hengelaar is dat niet zo zeer noodzakelijk, hij hengelt; of hij met dat hengelen ook vis vangt, is een tweede, vrijwel bijkomstige omstandigheid. De echte, oprechte hengelaar is een broeder van den kunstenaar volgens het ideaal van den Tachtiger, die de kunst bedreef om de kunst alleen: de ware hengelaar hengelt om te hengelen. De analogie gaat verder, want de kunst was volgens de Tachtigers hartstocht, en ik vraag u

categorisch: wat is hengelen anders dan hartstocht? De waarachtige hengelaar is in staat zijn tuigje uit te gooien in de wastobbe van zijn vrouw en bevend van innerlijke spanning uren aaneen op zijn dobbertje te staren of hij nog niet beet heeft. Want de hoogste, de diepste, de laatste wijsheid van den hengelaar is; je kunt nooit weten... Als het mogelijk is, dat Lange Joep uit een slootje, waar nog nooit een stekelbaarsje in gesignaleerd was, met een gewoon vorentuigje en een korreltje deeg aan de haak, een snoek gevangen heeft van twaalf pond, gelijk hij met dure eden en onder overlegging van het monster bezwoer - wat mag dan onder hengelaars nog onmogelijk geacht worden?... Wanneer men één vis al niet gevangen heeft, dan had men hem althans kunnen vangen, en dat is op zichzelf al spannend genoeg. En de vissen, die men gevangen heeft, vertonen een hoogst merkwaardige eigenschap; ze groeien na hun dood en vernietiging regelmatig en voorspoedig voort en bereiken na jaren afmetingen, die de oprechte hengelaar nog maar nauwelijks met wijd-gespreide armen kan aangeven. Ook doen deze door hengelaars gevangen vissen aan zelfvermenigvuldiging: de drie, die tezamen de buit van de dag vormden, worden in zeer kort tijdsbestek tot een net of een kanus vol, waarvan links en rechts een zooitje werd weggegeven, zonder dat de hoeveelheid verminderde. De zonderlingen, die niet aan wonderen willen geloven, hebben nooit met hengelaars omgegaan.

Gezien deze simpele karakteristiek van hengelen en hengelaar, zal het den lezer, die al enige kijk gekregen heeft op de aard van „Hotel Carlecas" eigenaar, niet verbazen te vernemen, dat deze eerzame staatsburger een hartstochtelijk hengelaar was. Het stadje zijner inwoning lag te midden van een waterrijk polderland. Om de waarheid te zeggen was het aantal vissen in die wateren omgekeerd evenredig met het aantal hengelaars, dat er op afkwam om ze te verschalken. Maar dat was geenszins een beletsel voor vlammende vertelsels over wonderbare vangsten zo wat aantal als afmeting der slachtoffers betrof. De meester-hengelaar echter was en bleef Piet van Asselt. Hij stelde alle vertellers van hengelaarsavonturen vastberaden in de schaduw, duldde in deze dingen geen concurrentie en hing voor de ogen der ontzette mede-vissers taferelen op, waar de grootste leugenaar stil bij werd. Vlak bij den een of andere aanwezige had hij steevast het een of andere avontuur beleefd... „Je weet wel, Kees, op die morgen, toen jij die karper van dertien pond ving..." en de getuige was wel verplicht om de onwaarschijnlijkste feiten te beamen, wou hij in de gelegenheid gesteld worden zelf iets naders mee te delen omtrent die karper van ongelogen een meter lang en waarmee hij, 'k zal sterven as'et niet waar is, drie volle uren had moeten vechten eer hij het gevaarte op het droge had. De stadshengelaars konden trouwens toch niet tegen Piet op, want hij had gehengeld in Amerika en Australië, in Finland en China, in de Amazone-rivier en de Caraïbische Zee, haaien, zwaardvissen, steuren en zalmen gevangen, alles van meer dan mensenlengte en wat betekende daarbij nou zo'n katvis van een karper, die amper-an dertien pond haalde? En wie kon hem tegenspreken, als hij vertelde van gevangen reuzenbaarzen in Canada, wegende tussen de honderdvijftig en driehonderd pond?... Nee, Piet was onbestreden de eerste hengelaar van de stad... de anderen kwamen zelfs met hun stoutste verhalen niet bij hem in de buurt. Niemand was dan ook onder de hengelaars zo gezien en zo verafschuwd en niemand werd beschuldigd van zo ongehoorde overdrijving als Piet van Asselt, de waard van „Hotel Carlecas". De meesten onder hen vatten zijn verhalen op als een persoonlijke belediging; verder dan hun fantasie behoorde het visserslatijn niet te gaan, dat was onbehoorlijk en kon wantrouwen wekken aan de geloofwaardigheid van hengelaarsverhalen in 't algemeen en aan die van hen in 't bijzonder. Maar wat konden ze ertegen doen? Hij geloofde hen. Ze moesten zich wel tot een tegenprestatie opschroeven, belangstellend toehoren en goedgelovig knikken. Met de wanhoop in het hart, moord in de ziel, verteerd van afgunst en bijna barstend van woede.... Piet maakte het zelfs voor deze vrijmetselaars-van-de-leugen te bont. Bovendien werd hij vaak onzakelijk, had altijd boeren er tussen genomen en erotische avonturen beleefd met hun vrouwen, dochters en melkmeiden, en aan zulke dingen dacht een eerbaar hengelaar zelfs niet. Die bepaalde zich tot hengelen en het overdenken van de mogelijkheden om het beleefde en het al of niet gevangene een beetje wijder grenzen te geven. Flauwe kul met het vrouwelijk geslacht behoorde vermeden te worden bij zulk een ernstig, edel en opwindend bedrijf als hengelen... Maar bij zulke opmerkingen glimlachte Piet en zei vage vinnigheden omtrent droogpruimers, druiven die zuur waren en maakte zelfs nog gepeperde toespelingen, die niet voor reproductie door de drukpers geschikt zijn.
Eens had de waard uit „Hotel Carlecas" uit een geheime bron van informatie een tip gekregen omtrent

een bijzonder visrijk water. Het lag ergens achter in een afgelegen polder en je moest toestemming vragen... aan de boer, die er eigenaar van was en over wiens erf je gaan moest om het water te bereiken. Die boer was een beetje lastig, maar als je beleefd bleef en aanhield, gaf-ie wel toe. En de relatie had hem verboden er met anderen over te spreken, anders werd het water weer dadelijk doodgevist. Hijzelf was er toevallig terechtgekomen, toen er nergens een slootje te bekennen viel, en hij had er een eind in de tachtig vissen gevangen, knappe rietvorens, kanjers van baarzen, een paar brasems as vloermatjes... d'r zat van alles; en 't was een plezier om daar je snoer uit te gooien. Piet kende dit soort verhalen, omdat hij ze te gelegener tijd zelf eveneens vlot produceerde. Hij wist precies, wat ze waard zijn. Maar de eigenaardige gemoedsgesteldheid van de hengelaar brengt mee, dat hij ze toch, zij het aarzelend en onder vertoon van beroepsongeloof, tot op zekere hoogte als mogelijke waarheid aanneemt; zolang de leugen niet door de ondervinding bewezen is, blijft in de hengelaarswereld alles mogelijk, of het waarschijnlijk is of niet. Dus droomde Piet een paar nachten achtereen van drijvende dobbertjes, die met een ruk onder water schoten en de zalige, opwindende zekerheid gaven van een glorieuze vangst. Hij besloot dit als een goed voorteken te beschouwen en een tocht te ondernemen naar het nieuw ontdekte viswater.

Niet alleen, daar is geen aardigheid aan. De Woesteling moest met hem mee.

De Woesteling was een nieuwe vriend, een ambtenaar van het stadhuis, een klein, mager en kwiek mannetje, dat dronk en vloeken kon als de beste kolensjouwer, en een vrouw had, 'tweemaal' zo groot als hijzelf en die hem naliep en gehoorzaamde als een hondje. Daarachter had Piet ongehoorde kwaliteiten van lichaam en ziel vermoed en meneer Tersteeg „de Woesteling" gedoopt, welke naam onmiddellijk populair geworden was. Ze konden het geweldig goed samen vinden, Piet en de Woesteling en daarom werd deze uitgenodigd mee te gaan om het nieuwe viswater te gaan beproeven. Hij kon gemakkelijk een vrije dag krijgen, want het was een gemoedelijk stadhuis, z'n chef was ook een groot hengelaar en op gezette tijden in de zomer en het najaar werden ze om beurten af en toe een dag ziek, knapten elkaars werk op en hengelden onverstoorbaar.

Met hengels en kanus trokken ze des morgens tegen half vier, toen de dag nog nauwelijks gloorde aan de verblekende oosterkim, de stad uit. Ze hadden ruim twee uur te lopen. Er ging wel een trammetje die kant uit, maar ze hoopten aan het water te zitten, eer de dienst van dat hobbelende brokkentrommeltje begon. Ze waren nog een beetje slaperig, zwijgzaam en humeurig, maar toch tintelde de hengelaarskoorts al in hun bloed, de heimelijke hoop, die allengs zekerheid werd, dat ze vandaag geluk zouden hebben en met een formidabele vracht vis thuis zouden komen. Ze waren op alles voorbereid, hadden met reigervet en lavendelolie gemengd deeg bij zich, wormen voor de baars, aardappelen en harde plakjes rijst voor karper en brasem en zelfs het snoekentuig met het blinkend zilveren lepeltje was niet vergeten. Evenmin als de proviand en de vierkante literfles, zonder welke in die dagen geen rechtgeaard hengelaar het in zijn hoofd gekregen zou hebben op de visvangst te gaan. Het was mooi weer, toen ze de stad uitgingen. Onderweg betrok de lucht. Het motregende, toen ze bij de boerderij aankwamen, waarachter het befaamde viswater gelegen moest zijn. De boer slenterde net bij het hek, toen ze aankwamen en hem vriendelijk groetten.

"Goeienmorgen, baas."

De baas antwoordde tegemoetkomend: „Wat mot je?"

Piet lei hem in zoveel doenlijk hoffelijke termen uit, dat zij toestemming verlangden om te hengelen in het water, dat over zijn erf bereikbaar was. De boer keek hem wantrouwig aan en informeerde:

„Wat schiet ik daar mee op?"

Piet had al zin om hem de kanus naar zijn kop te gooien en hem toe te schreeuwen, dat hij niet uit vissen ging om zo'n stomme boer er iets mee op te laten schieten, maar hij bedwong zich en zei, dat ze wel een paar kwartjes over hadden om daar te mogen hengelen, en dat ze niks zouden beschadigen. „Twee kwartjes," snoof de boer minachtend.

„De man," viel de Woesteling gauw in. „Eén gulden samen".

„Da' ken," knikte de boer en stak zijn grauw-vereelte hand uit. „Maar vooruit betalen, anders smeren jullie 'em toch."

De Woesteling gaf hem een gulden en hij liet de weg vrij.

vervolg in deel 15

Bulletje en Boonestaak

1. Ontmoeting met Jopie Slim en Dikkie Bigmans
2. Ouwe Hein's eerste schipbreuk
3. Ouwe Hein onder de zeerovers
4. Avonturen in New York
5. Naar het Midden-Westen.
6. Ouwe Dick en de bende van Zwarte Jack
7. Ned's avonturen in alaska
8. Paardendiefstal op de farm
9. Weer aan boord van de Herkules
10. Ouwe Hein onder de ijsberen
11. De onderwerping van de menseneter
12. De vertellingen van de menseneter
13. Hoe Bulletje en Boonestaak de bewoonde wereld terugvinden
14. Alle raadselen opgelost
15. Ouwe Hein's wonderbaarlijke reis door het luchtruim
16. Het Neptunusfeest op de Herkules
17. Ouwe Hein's avonturen onder de Babarijse zeerovers in de Sargassozee
18. Ouwe Hein's wonderbare thuiskomst
19. Van oorlogje spelen en heldendom
20. Bulletje en Boonestaak in Brazilië
21. Met Braziliaanse oceaanvliegers naar Florida
22. Landing op Schiphol
23. Muiterij op de Herkules
24. Ouwe Hein in Eldorado
25. Jacht op het goud van Ouwe Hein
26. Ouwe Hein wordt president van Brazilië
27. Een orkaan teistert de Herkules
28. Reparatie in Californië
29. Scheepshond Nero maakte de stad onveilig
30. Roodkapje, Nero en de Boze Wolf
31. Ouwe Hein in China
32. Kamperen in Californië
33. De eerste reis van Sindbad de Zeeman
34. Ontmoeting met Tom Mix
35. De tweede reis van Sindbad de Zeeman
36. Tom Mix, de Lange Kogelspuwer
37. Ouwe Hein onder de reuzen van Afrika
38. De derde reis van Sindbad de Zeeman
39. De Sioux roken de vredespijp met de Commanchen
40. De vierde reis van Sindbad de Zeeman
41. Tom Mix in Mexico
42. Tom Mix in het Dal der Gelukzaligheid
43. De lange vijfde reis van Sindbad de Zeeman
44. Ouwe Hein als oesterduiker

voor deze en andere uitgave www.boumaar.com

ISBN 9789077777343
9 789077 777343

voor dit en andere uitgaven
www.boumaar.com